

Nr 21
44e jaargang
16-5-89

kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77

Nederlandse film: Mijn vader woont in Rio

ADLER

DOOD IN TRANSIT

45 F — NEDERLAND ƒ 2,75

Wil je wat weten of zo maar een briefje schrijven voor onze rubriek brievenpost, stuur dat dan naar:
Voor Nederland: Redaktie Kuifje, Postbus 341, 2100 AH Heemstede.
Voor België: Redaktie Kuifje, P.H. Spaaklaan 11, 1070 Brussel.
Als je brief in de rubriek brievenpost wordt geplaatst, krijg je een gratis stripalbum van Dommel toegestuurd!

Ha, die Dommel!

Blij je nog even te kunnen spreken. Zowat een jaar geleden was ik ook van de partij, hoewel jij dan nog niet de brievenbeantwoorder-van-dienst was. Om te beginnen heb ik een voorstel om dat geschil met je valse buurman op te lossen: als je nu zijn staart even overgoot met van die goeie petroleum en er dan een (brandend) lucifertje bijhield?
Ernstig(er) nu. De kwaliteit van Kuifje is, na een jaar van depressies, er geweldig op vooruitgegaan. Een heleboel nieuwe en oude reeksen maakten hun inkomst dit jaar. Onder andere de nieuwe Vasco (mijn favoriete reeks) was prachtig, meer bepaald de historische decors spraken mij erg aan!
Tussen haakjes: hoe komt het dat je snuit toch altijd zo mooi glanst?? De hond van een buurman hier is werkelijk jaloers!
O ja, voor ik het vergeet, kan ik a.u.b. een nieuwe catalogus krijgen? Dank bij voorbaat daarvoor.
Nog enkele vragen en opmerkingen:
1. Het werk van P. Richelle is er nog altijd niet op vooruit gegaan! Jammer...
2. Komt er binnenkort een nieuwe: a. Adler - b. Gord - c. Sneeuw - d. Hans - e. Bruce J. Hawker - g. Luc Orient - h. Ian Kaledine?
3. Garfield en de meeste andere Amerikaanse strips die soms in Kuifje verschijnen, mogen van mij best blijven. Zo horen jullie ook eens een andere mening!
4. Fann de Leeuw was een prachtig verhaal met én goede tekeningen én een keigoed scenario. Er steekt echt talent achter...
5. Zou het mogelijk zijn ook prijzen in Belgische frank te vermelden bij sommige produkten die jullie voorstellen en niet alleen in guldens?
Het beste nog met Kuifje (het weekblad, de andere is dood), en de groeten aan babbelzieke Semafoor,

Mark Lambrecht
Harelbeke, België

Ha, die Mark!
Bedankt voor je brief, je lof en je aanmerkingen! De neus van de hoofdredacteur glimt van trots. (Zo, nu weet je meteen het geheim van mijn glimmende neus: veel schouderklopjes en veel lovende woorden - en bij voor-

keur vergezeld van veel lekker hapjes. Mocht dat allemaal niet helpen om de neus van buurmans hond even hard te laten glimmen als die van mij en de hoofdredacteur, dan kan ik je - als laatste redmiddel en alleen in uiterste noodgevallen - het insmeren met Bulgaarse briljantine aanbevelen.)
De splinternieuwe catalogus heb je inmiddels gekregen, nu nog je vragen en opmerkingen:
1. We zullen het Pierre Richelle onder de neus wrijven.
2. a t/m d: ja
e t/m h: nee
3. Mooi zo!
4. We hebben het aan Renée Rahir doorgegeven. Haar neus glimt van trots.. (Zie je wel, het werkt! Het werkt!)
5. Daar hebben meer lezers om gevraagd. We doen het zo veel mogelijk, maar niet altijd zijn de Belgische prijzen bekend. In dat geval moet je het zelf even omrekenen: een frank is ongeveer 5,5 cent, dus één gulden is ongeveer achttien Belgische franken. (Reken nu zelf uit welke kleur de das van de hoofdredacteur heeft. Let op, het is een strikvraag!)
Dat was het weer. WAF, en tot volgende week!

Dommel

P.S. Mark, dat (brandende) lucifertje van je hou ik toch maar in m'n achterhoofd... Met Balthasar weet je het maar nooit...

Het weekblad Kuifje is een uitgave van:
De Lombard Uitgaven
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5266811
Uitgever: Rob Harren
Fotogravure: De Schutter N.V.
Druk: Continental Printing
Grimbergen/België

Abonnementsopgave klachten voor België:
P.V.D. — Dienst Abonnementen
Klein Eilandstraat, 1
1070 Brussel
Telefoon: 02/525.14.03
Abonnementsprijzen:
Per half jaar (26 nrs): 1.100 BF
Per jaar (52 nrs): 1.990 BF
door storting op rekening
210-0985103-23
van P.V.D. — Brussel.
Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5266811

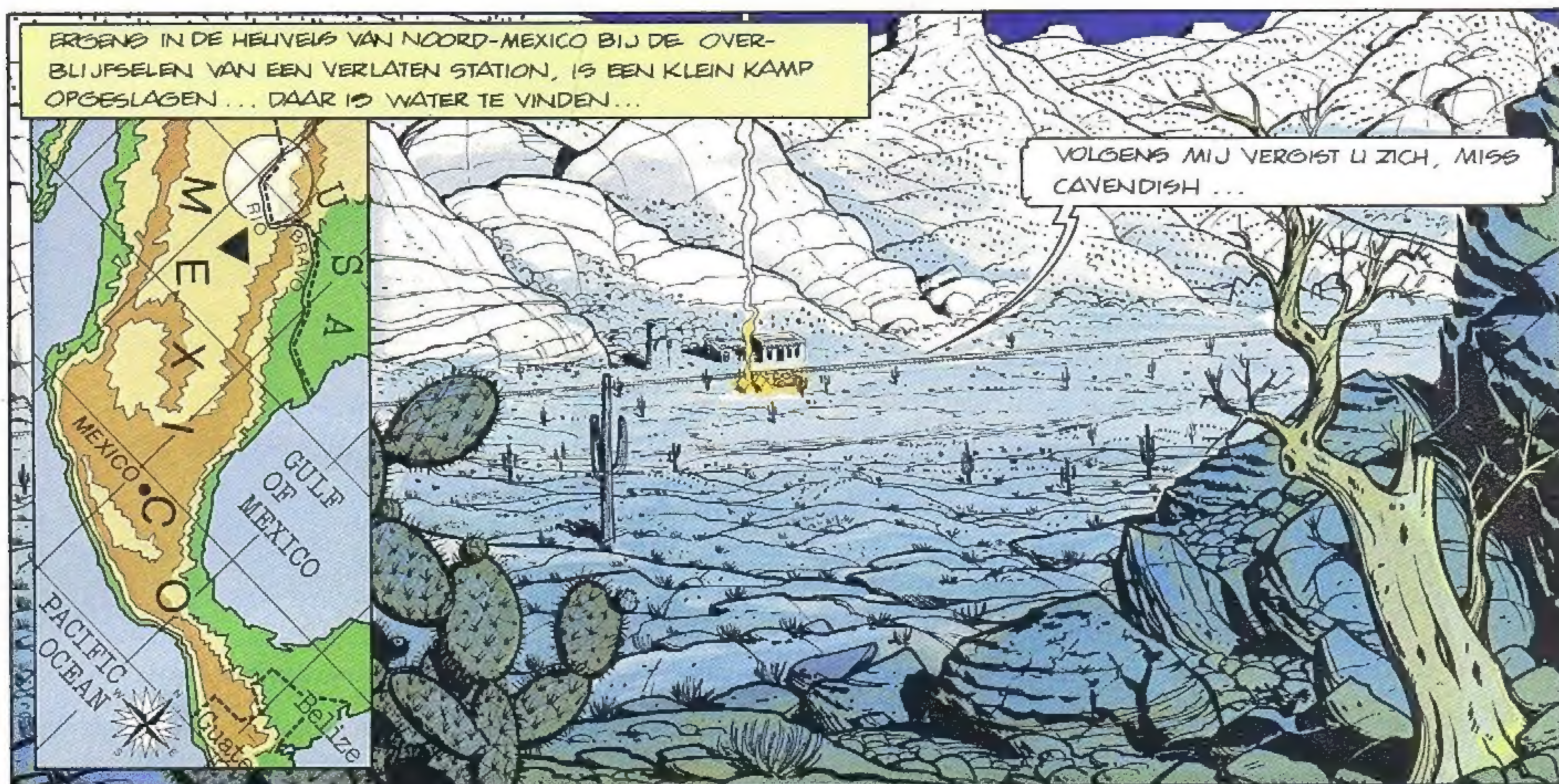
Abonnementsopgave/ klachten voor Nederland:
P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-7450
toestel 412
Abonnementsprijs: 6 maanden: fl. 65,-
Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkel rond KUIFJE.
Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.

ADVERTENTIES NEDERLAND:
Lombard Nederland B.V.
Telefoon 023-280712
Telex 41497
Telefax 023-291762
REDACTIE
KUIFJE-NEDERLAND
Lombard Uitgaven
Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede
Telefoon: 023-290190
Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

R. Sterne

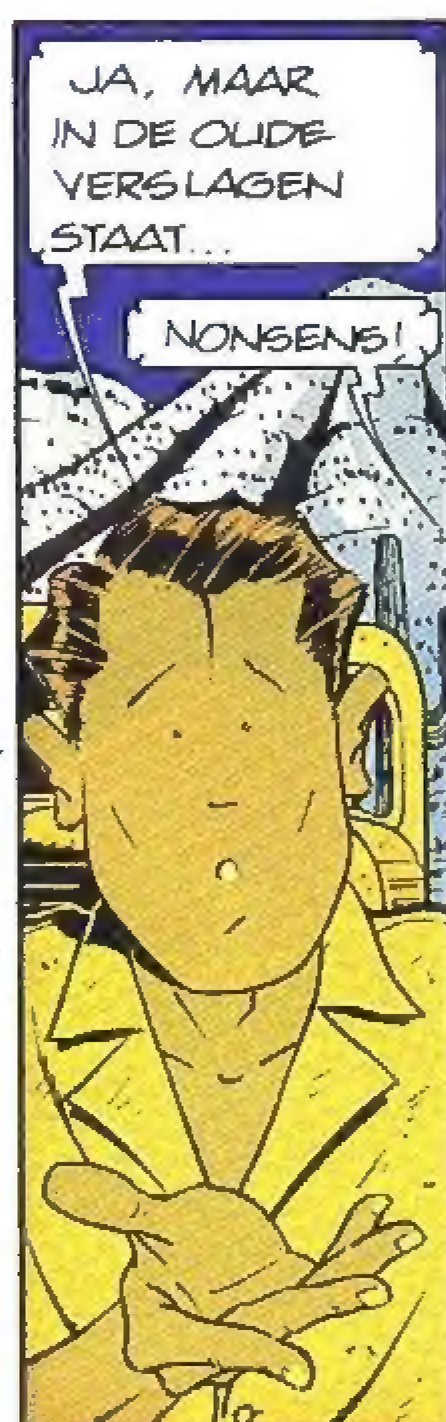
ADLER DOOD IN TRANSIT

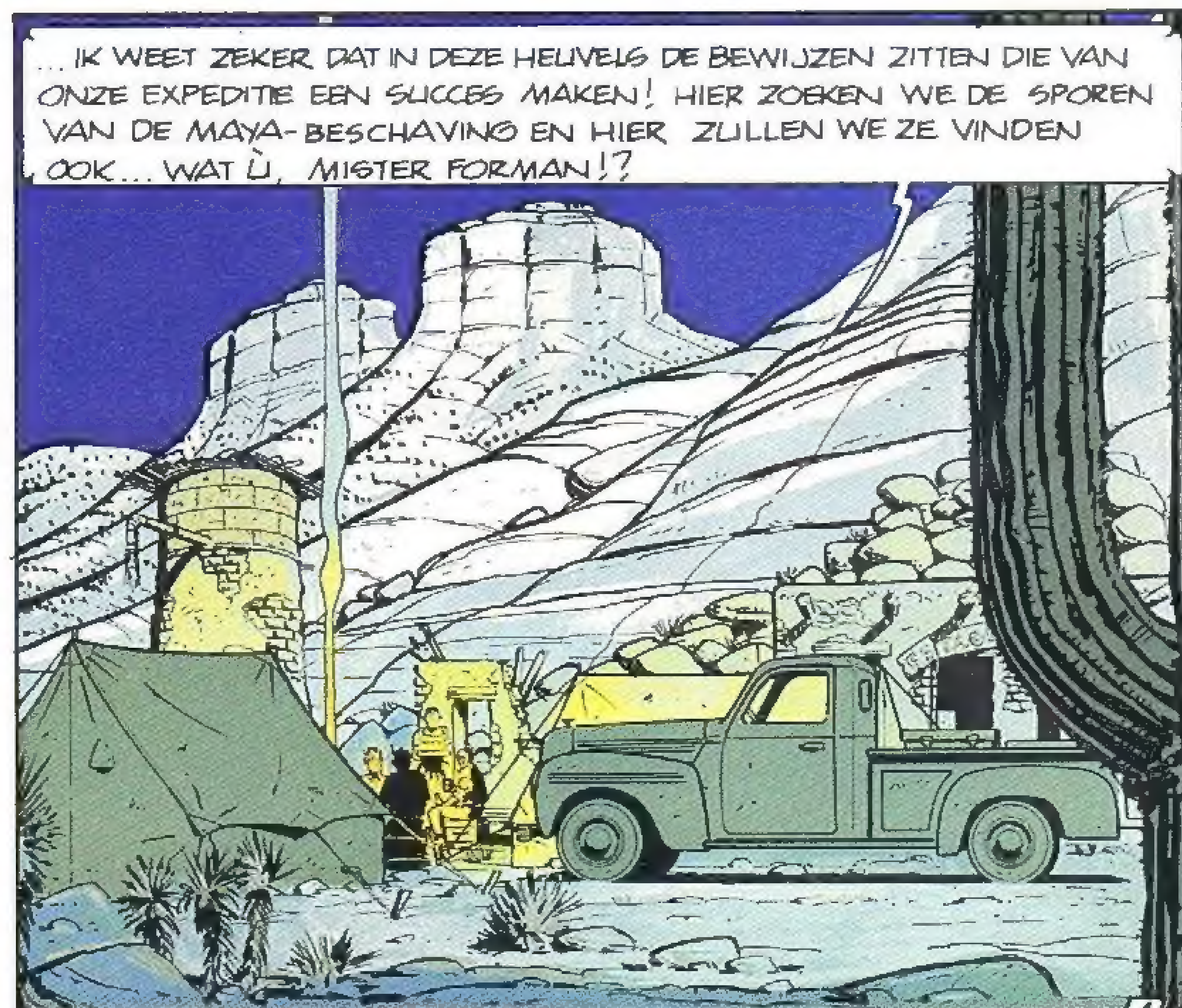

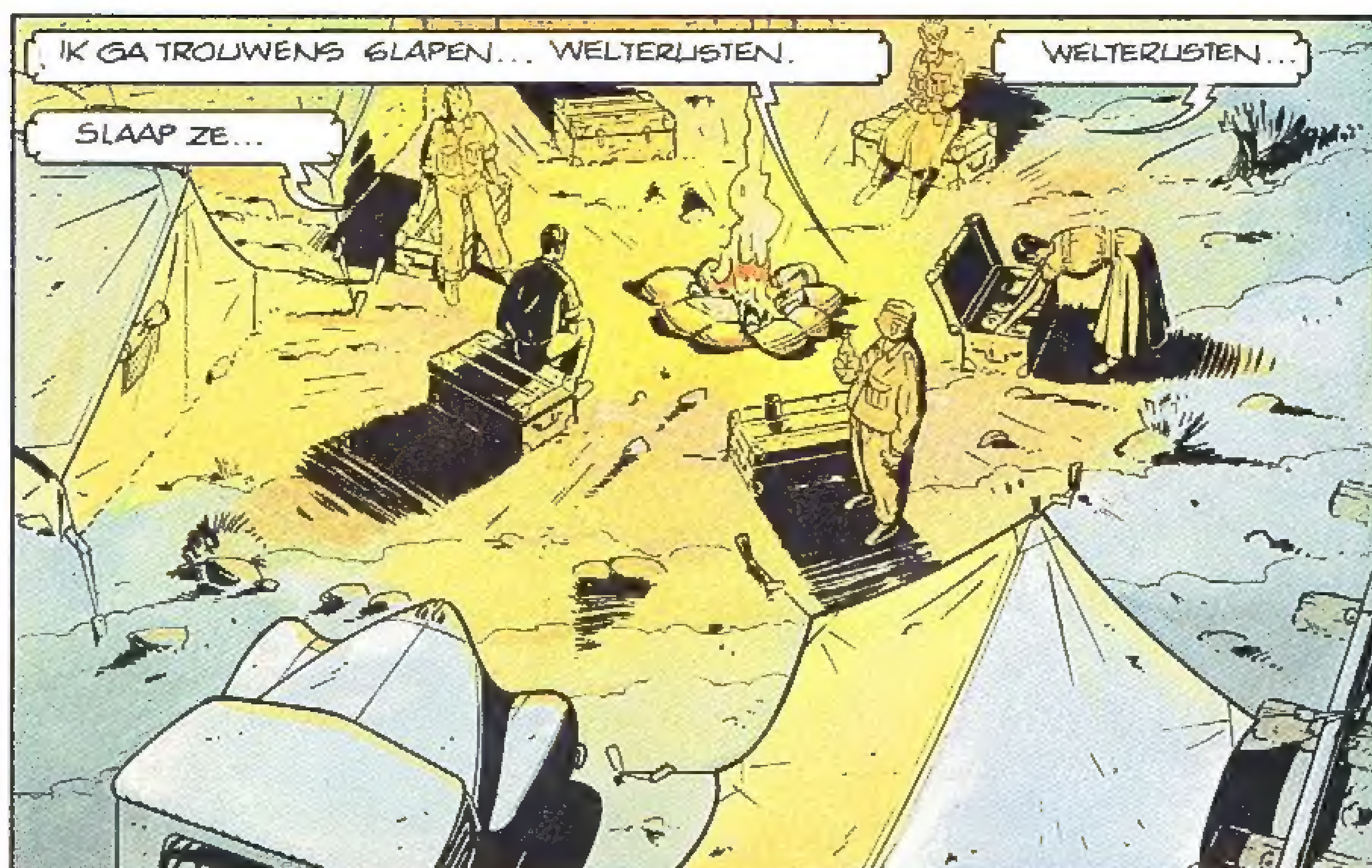

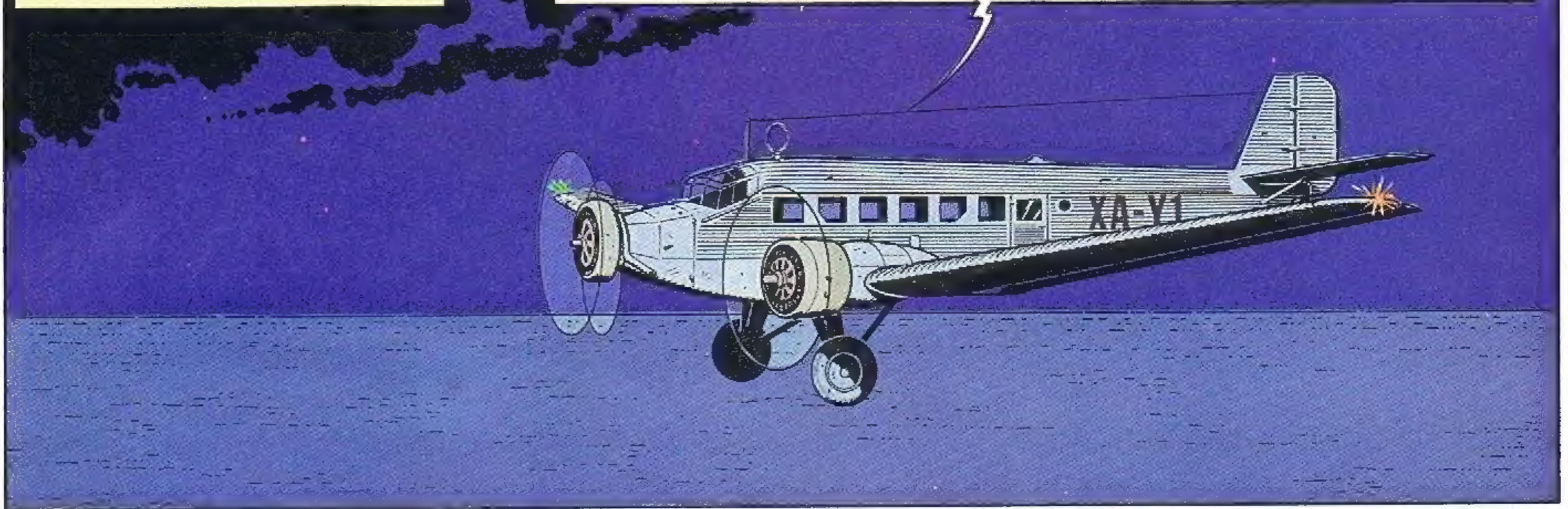

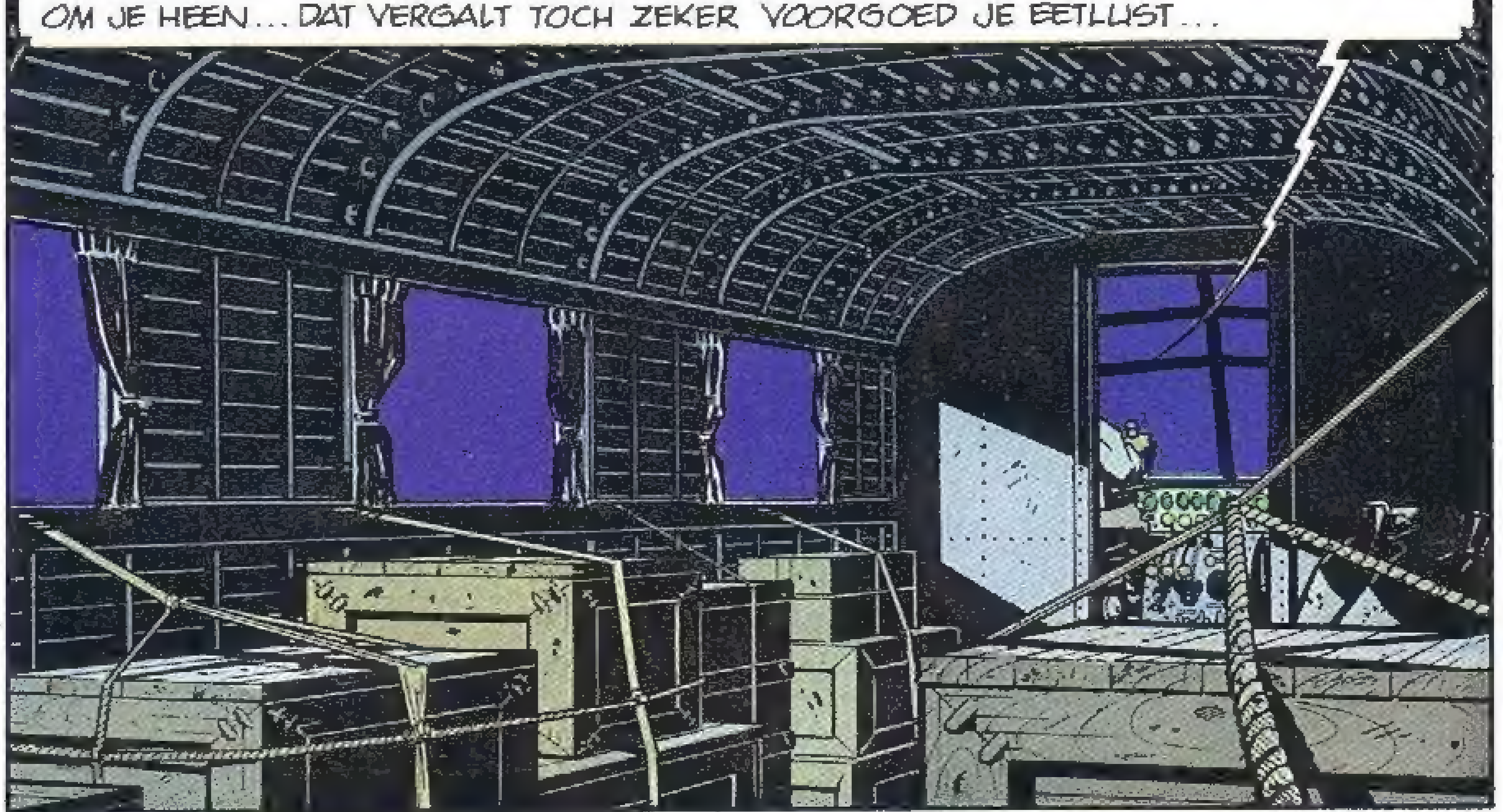

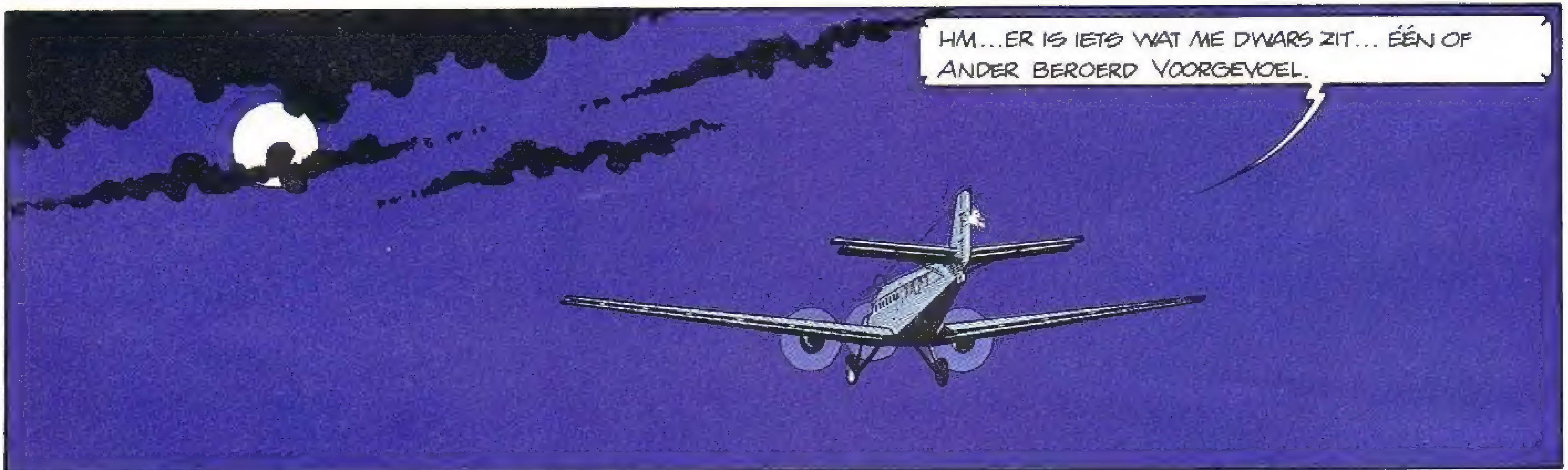
(1) BELIZE: HOOFDSTAD VAN BRITS-HONDURAS, TEN ZUIDEN VAN MEXICO.

OP DAT ZELFDE MOMENT, BOVEN DE GOLF VAN MEXICO.
MET EEN BEETJE MAZZEL LAND IK MORGENOCHTEND IN DIE VERLATEN VALLEI OM DAT MATERIAAL VOOR DAT GEKKE MENS UIT TE LADEN...
XA-Y1

... EN DAN NEEM IK HELEN WEER SNEL MEE TERUG...

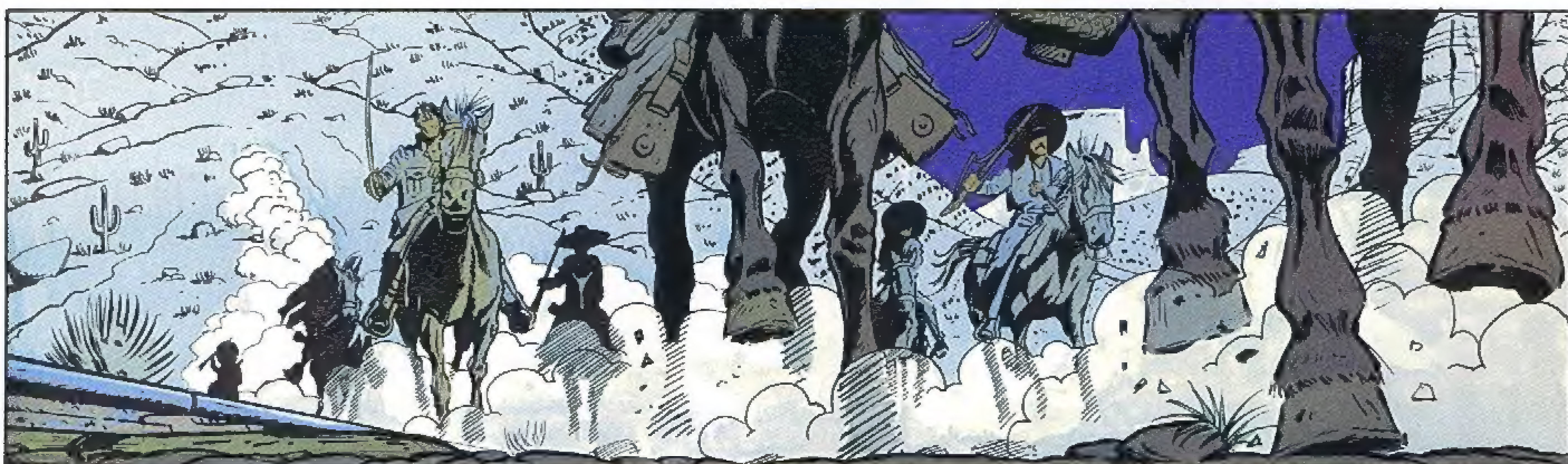

WAT HAAR TOCH BEZIELDE OM DAAR TE WILLEN BLIJVEN... BONEN EN SPAANSE PEPER ETEN, EEN CACTUS ALS STOEL EN ALLEEN DIE MAFKETELS VAN CAMBRIDGE OM JE HEEN... DAT VERGALT TOCH ZEKER VOORGOED JE EETLUST...

HM... ER IS IETS WAT ME DWARS ZIT... ÉÉN OF ANDER BEROERD VOORGEVOEL.

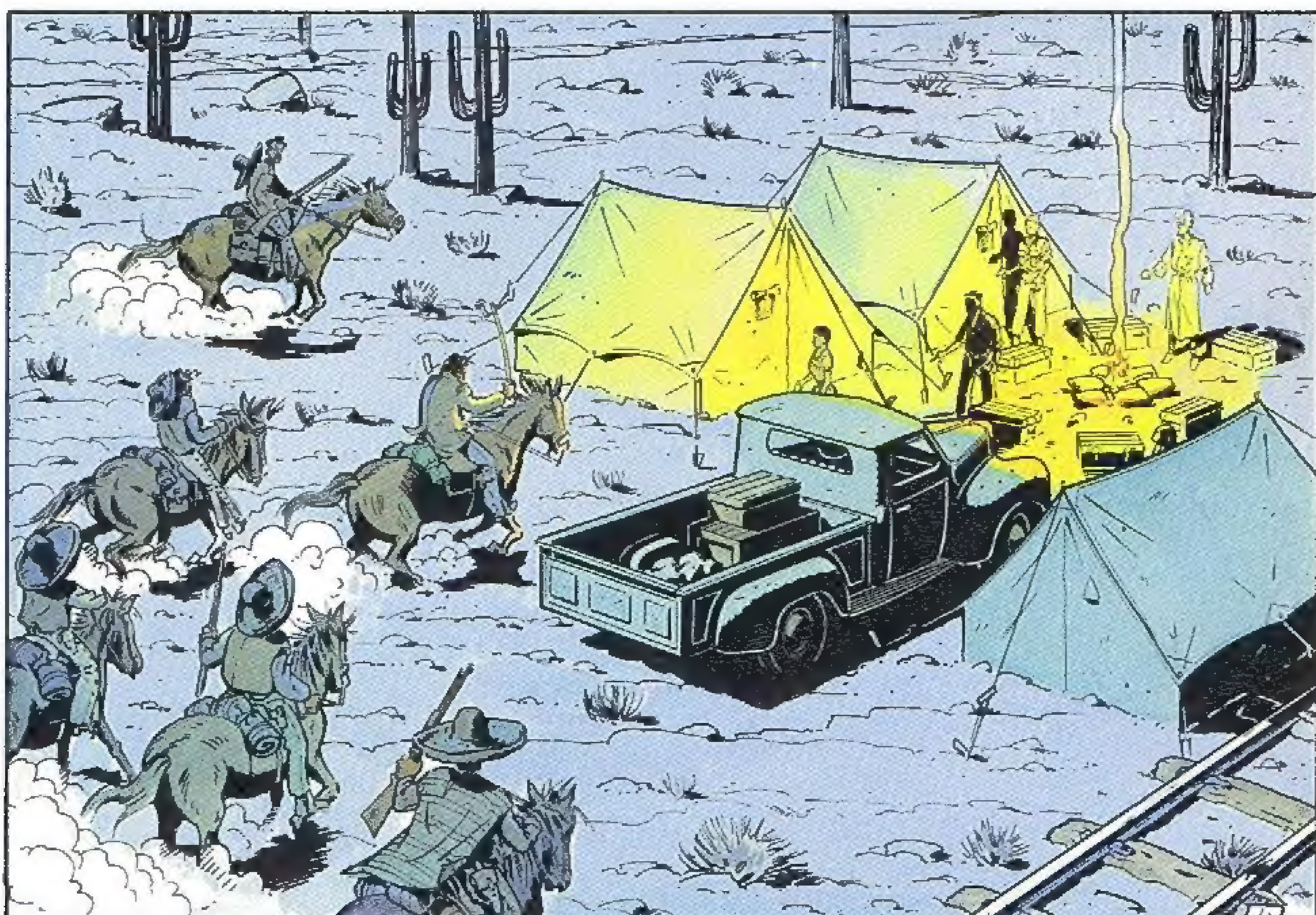

ONDERTUSSEN, TWEEDUIZEND KILOMETER NOORDELIJKER...

ADELANTE AMIGOS!

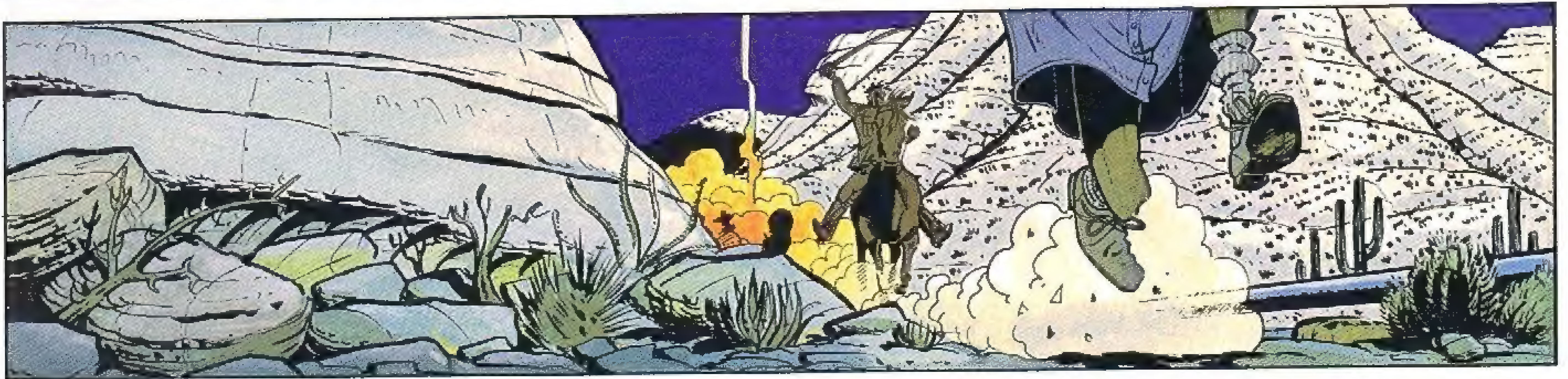

HÉ... HOREN JULLIE DAT GEROMMEL... HET LIJKEN WEL...
!
!
!?

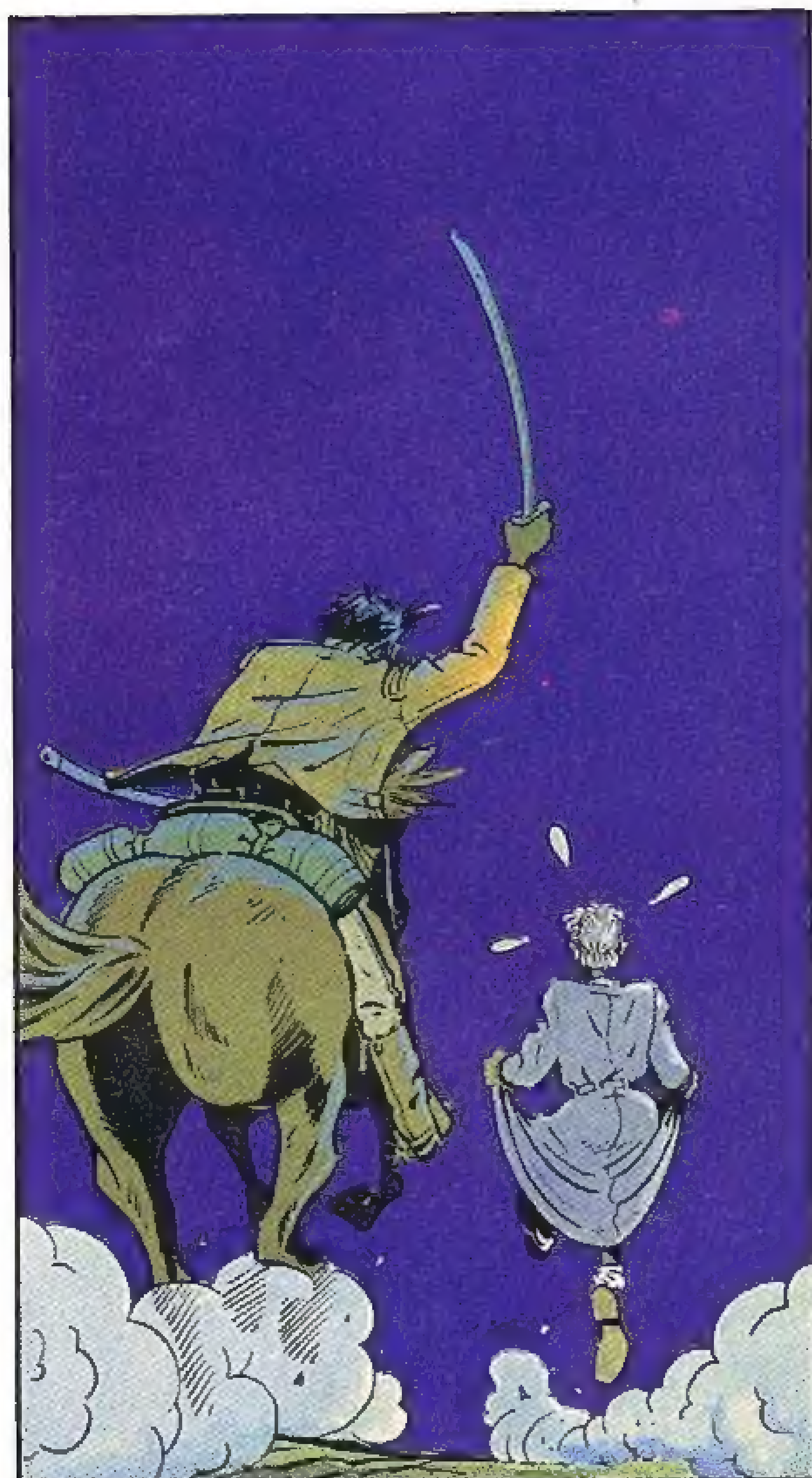

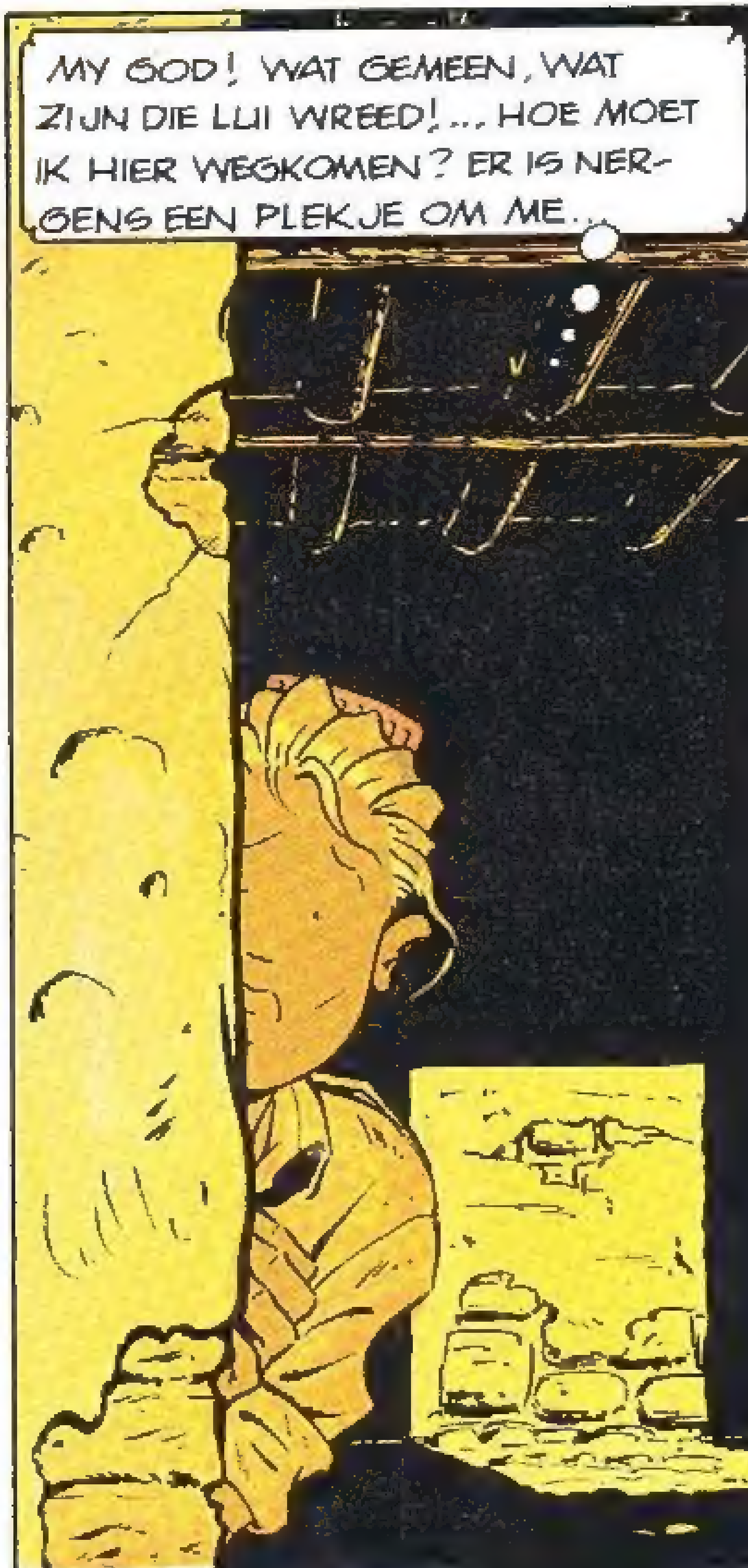

...RUITERS! BY SAINT PATRICK!... ZE VALLEN AAN!

(1) HELA! EEN VROUW!

wordt vervolgd

Sidney
Bom

JULIE, KLAARTJE, CECILE

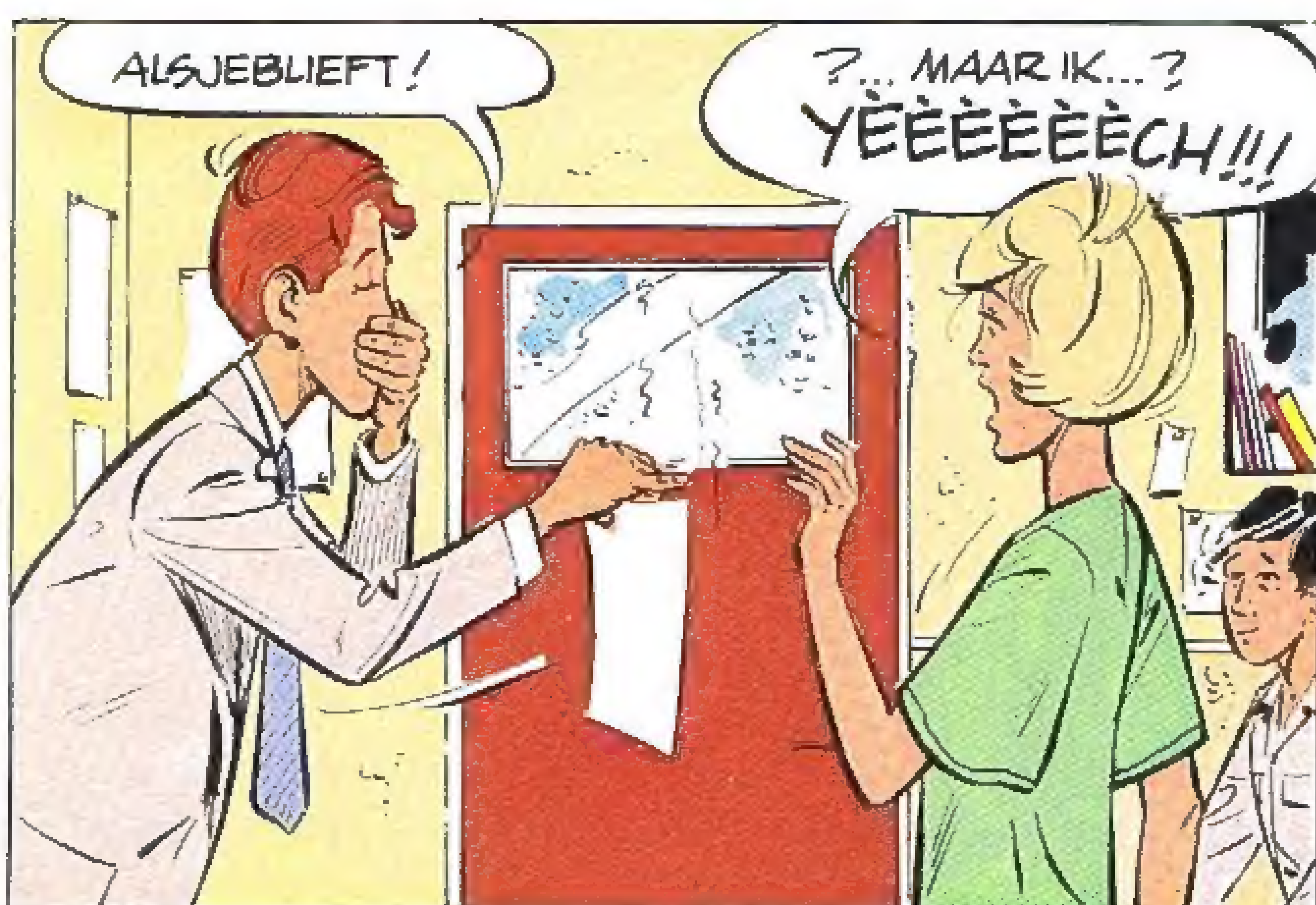

MIJN VADER WOONT IN RIO

FilmnieuwS

"Mijn dochter gaat naar Rio, maar er is helemaal geen Rio. . ."

Eén van de fraaiste Nederlandse films ooit gemaakt draait op dit moment in de Nederlandse bioscoop. Het is het verhaal over een meisje dat denkt dat haar vader in Rio woont. Ze onderhoudt een uitgebreide correspondentie met hem, niet wetende dat hij in de gevangenis van Breda zit. . .

Over de film

Wat direct aan de film opvalt - en dit wordt consequent tot het eind volgehouden - is de sfeervolle belichting. Het geeft de film een intieme sfeer, waardoor je je helemaal betrokken voelt bij de hoofdrolspeelster Liesje (Wenneke in het dagelijks leven). De rollen worden gespeeld door onder anderen Geert de Jong, Peter Faber en Hans Veerman als opa. Een klein opvallend rolletje is de postzegelhandelaar, die letterlijk en figuurlijk gestalte wordt gegeven door de integere Paul Meijer. De grootste rol is zonder meer toebedeeld aan Wenneke. Zij speelt het meisje Liesje, dat alles doet om haar vader te ontmoeten. Daar leeft ze voor.
De film heeft op het Berlijnse filmfestival de prijs gewonnen in de categorie kinderfilms. Eén ding moet worden gezegd: het is niet echt een kinderfilm. Geen film met een soort Pietje Bell of iets dergelijks. Helemaal niet . . . Dit is een film voor het hele gezin. Je herkent er wellicht iets in van jezelf. En wat maakt leeftijd uit? Burny Bos heeft het verhaal verzonnen en het filmscenario geschreven. Het ligt in de bedoeling dat de film ooit tot t.v.-serie wordt omgewerkt. Maar waarom zou je wachten als je de film kunt gaan zien daar waar hij hoort: in de bioscoop?

Wenneke, de 11-jarige hoofdrolspeelster

Vertel eens wat over jezelf?
"Ik zit nu in de 2e Dalton, een soort basisschool. Soms verzin ik zelf wel eens verhaaltjes, twee jaar geleden over twee poezen in een spookhuis. Het verhaal voor de film zou ik niet verzonnen kunnen hebben."
Nu ben je een beetje filmster geworden. . .
"Ja, dat is een gek gevoel. Iedereen kijkt naar je en dan zeggen ze:'Goh, dat heb je goed gedaan!' Het was ook gek om in Berlijn op het podium te staan. Gelukkig zijn mijn vader en moeder mee naar Berlijn gegaan. Mijn broertje was er ook, maar die wilde eerst niet mee. Ik heb de film nu voor het eerst in Nederland gezien. Gek hè!"
En dan willen we natuurlijk weten waarom ze jou hebben gekozen voor de hoofdrol?
"Mijn buren kennen de regisseur, Ben Sombogaart. Hij had aan hun gevraagd of ze iemand wisten die Liesje in de film zou kunnen spelen. Met een ander kindje hebben we een proefopname moeten maken. Uiteindelijk ben ik het geworden.
Ik vond het filmen niet echt zo leuk. Ik dacht: Ik doe het nooit meer. Maar nu ik de film heb gezien, wil ik wel weer.
Het was zo vermoeiend op de set. Ik had een vrouw voor mij alleen, die voor me zorgde. Tussen de opnames door zat ik te knutselen. Als er dan 'gepiept' werd moest ik weer stoppen, om te gaan filmen. Dat vond ik jammer.
Ik ben vijf dagen niet naar school geweest vanwege de opnames. De rest deden ze in de weekends of in de vakantie.
Weet je dat het bijna allemaal mijn eigen kleren waren? Maar niet de jas en de pantoffels. De Garfield-pyjama was ook niet van mij. Ik mocht hem later wel houden."
Wat vind je van al die belangstelling voor jou?
"Rottig. Ze willen allemaal hetzelfde weten: hoe ik bij de film gekomen ben? Waarom vragen ze niet waar de film over gaat?"

Rein van Willigen

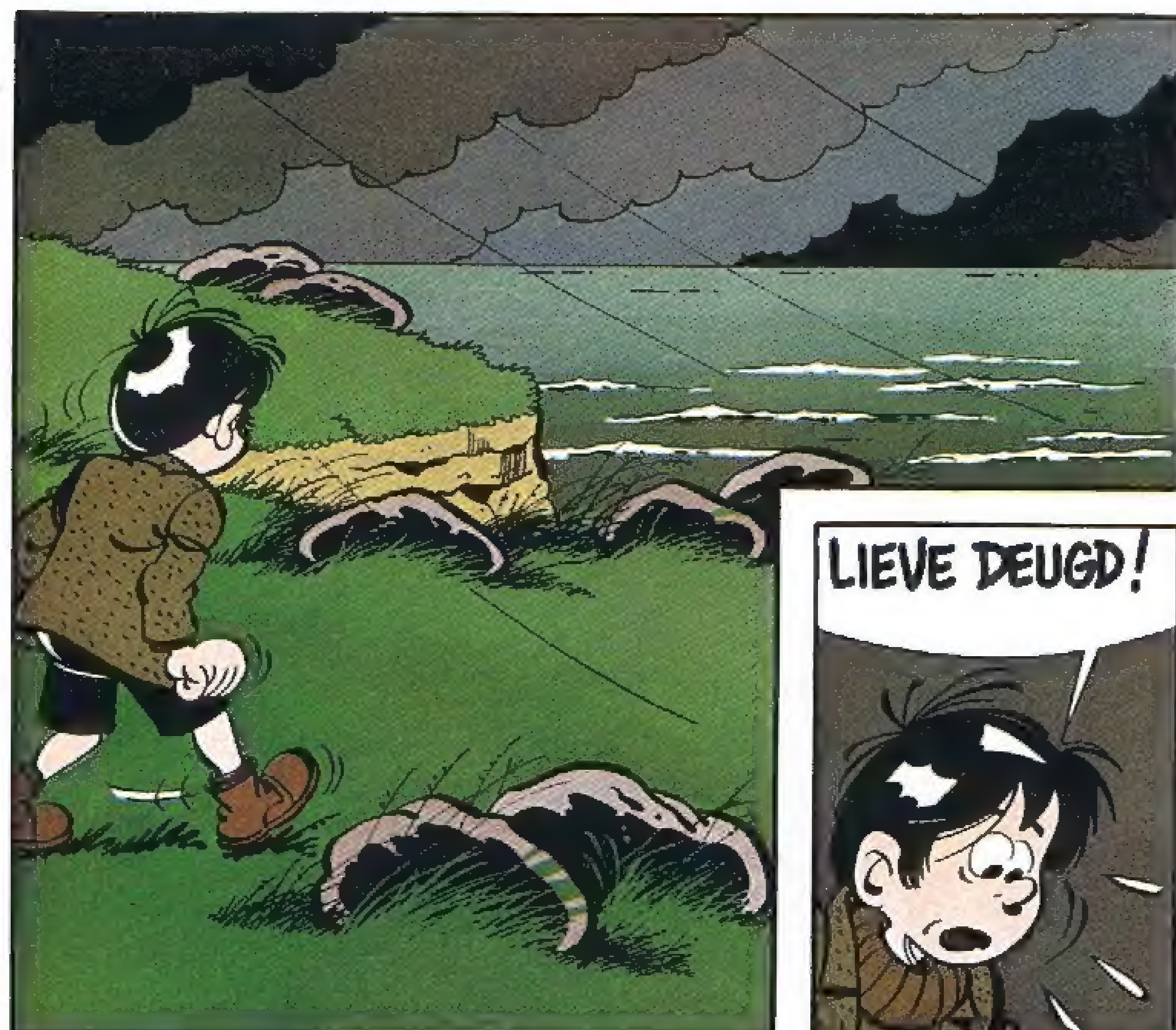
P. Cadot
P. Richelle

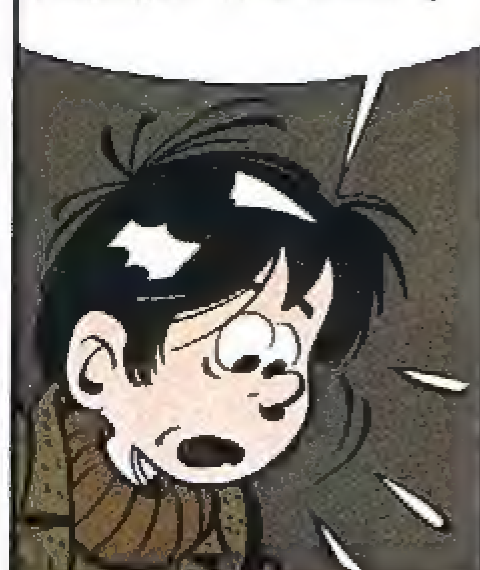
JORDAN DE VERZWOLGEN STANDBEELDEN

...EEN GESTRAND SCHIP! ALS DAT EENS VAN DIE ZEEMAN ZOU ZIJN WAAR BARNABY OVER SPRAK?! ...

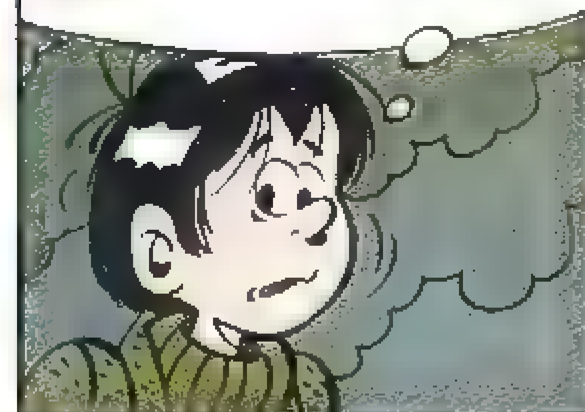

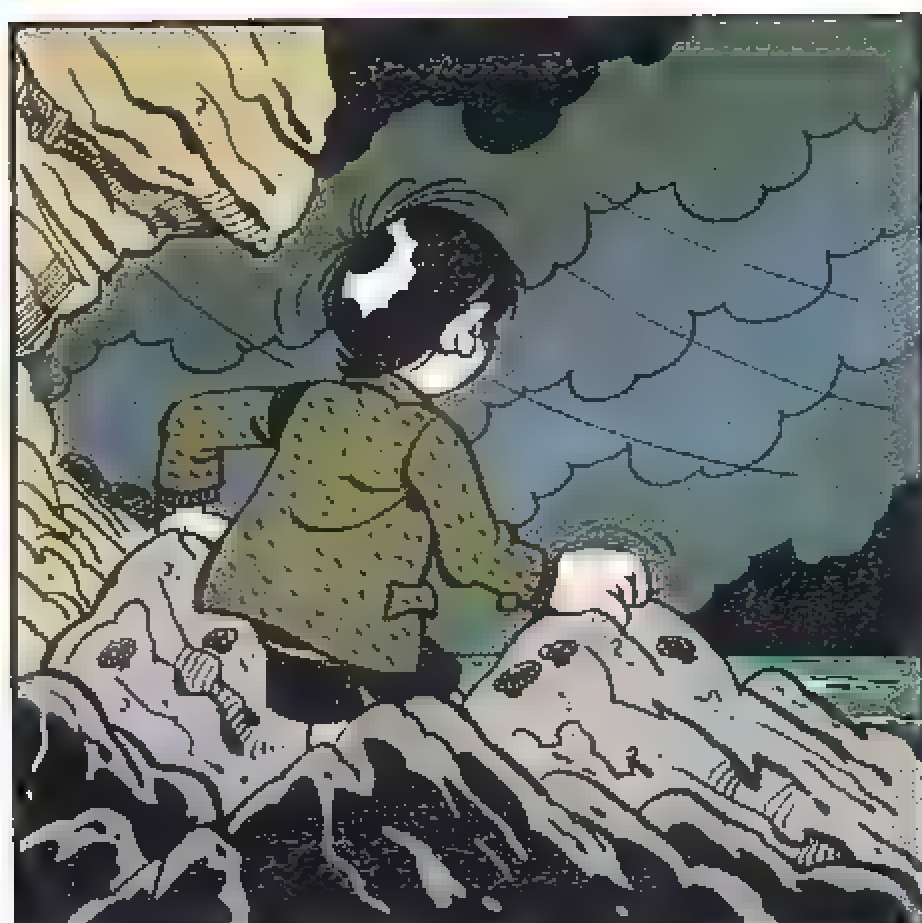

SAMENVATTING: Jordan maakt kennis met Barnaby! Old John komt net op tijd en stelt hem voor als zijn neef! De agent lijkt zich niet veel aan te trekken van de verdwijningen... Als de nacht valt, verschuilen de inwoners zich achter hun rolluiken...

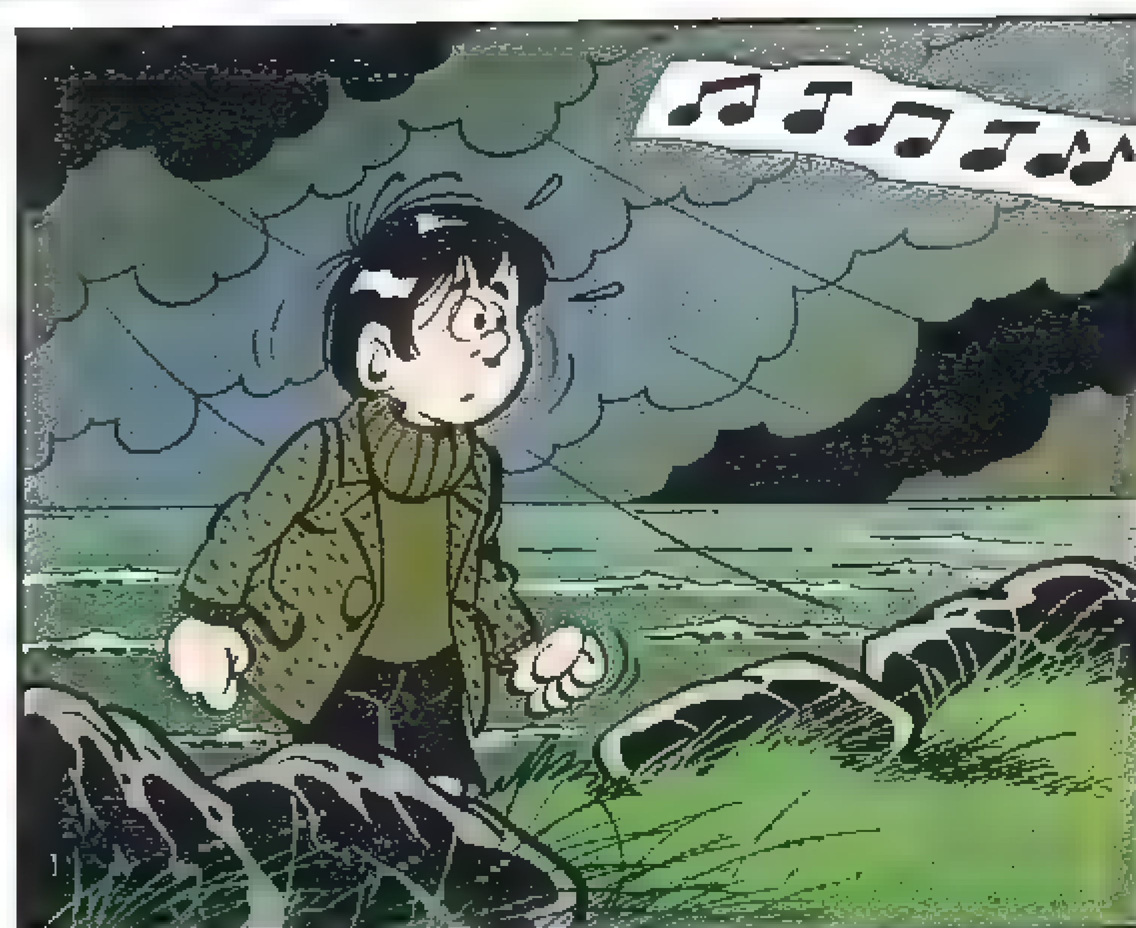

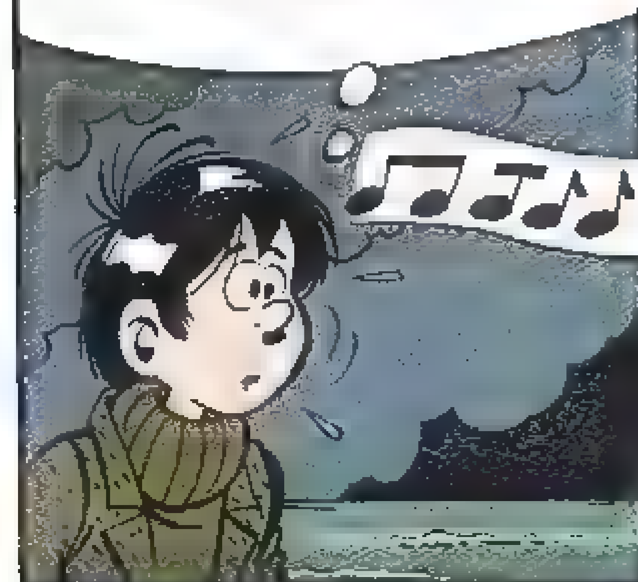

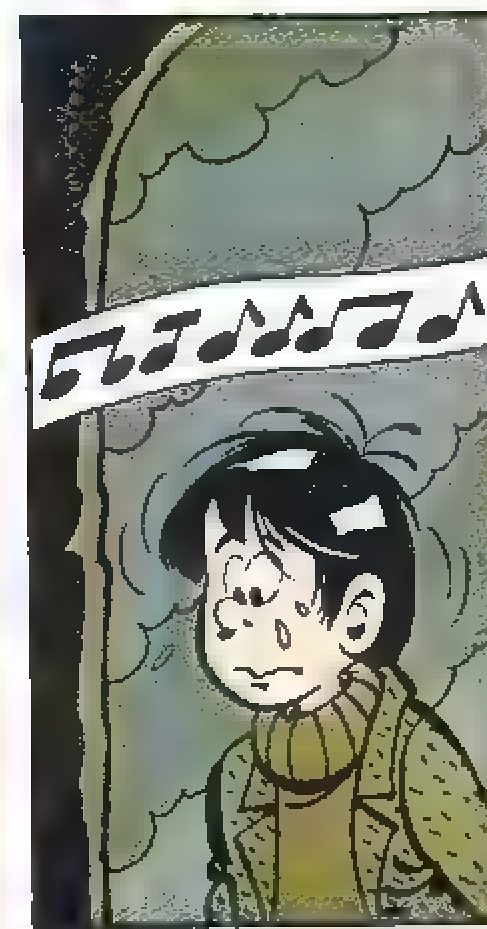

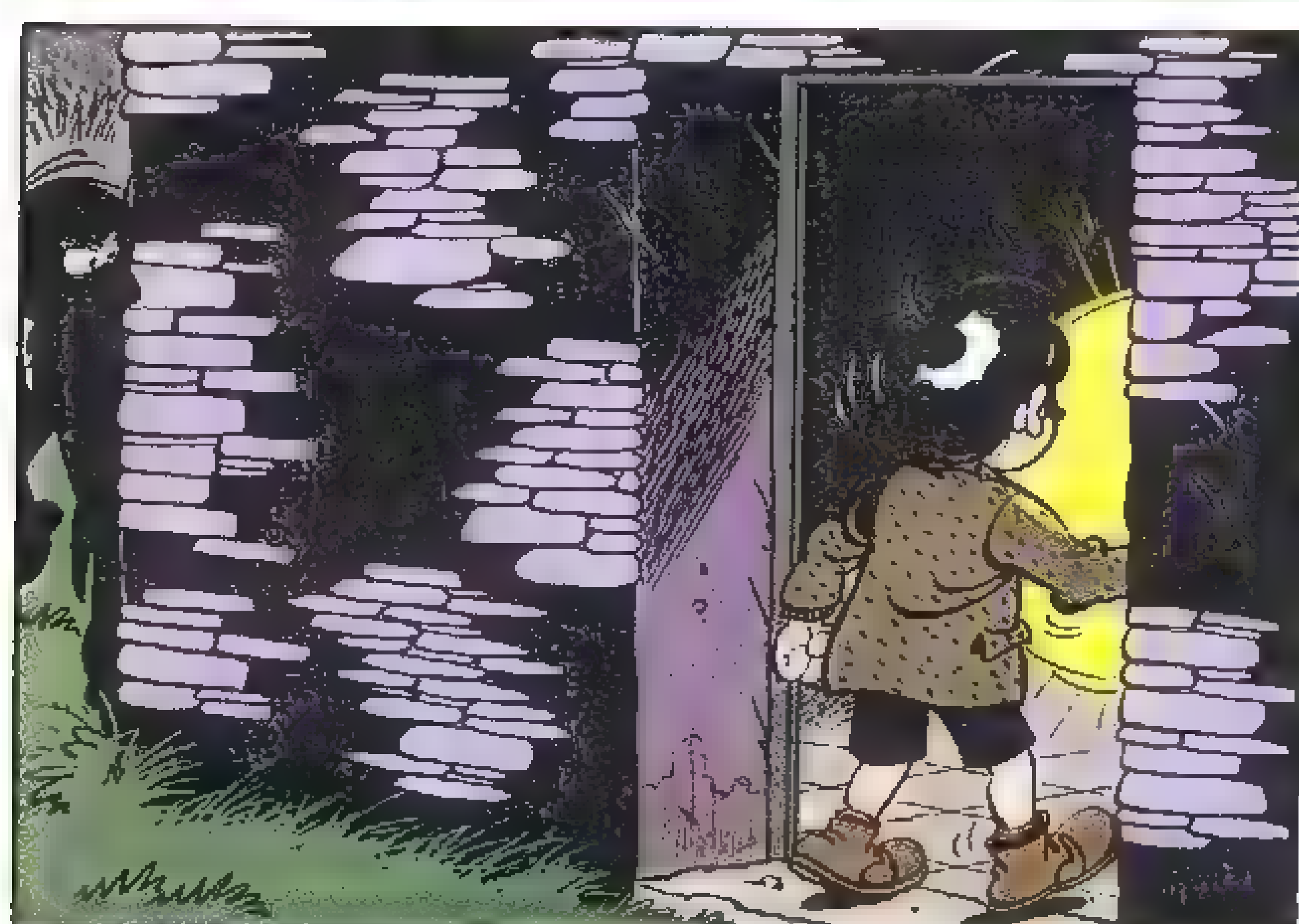

JORDAN

wordt vervolgd

De fantastische ontsnapping

SPARTA weet waarachtig niet van ophouden: hij blijft vernieuwen en ons verbazen!
Hier komt SPARTA, de fiets die de harten van alle moderne jonge meisjes op hol doet slaan.
Hij is mooi, stabiel en uiterst soepel. Kortom, hij is de gedroomde reisgezel voor al uw zwerftochten.

Met z'n zijstandaard is hij extra handig! Krassen en roest? Kent hij niet. Daarvoor is hij te goed beschermd. Z'n accessoires van alu zijn makkelijk te onderhouden en roestvrij. Wat een geluk dat ze nu hun «eigen» SPARTA hebben om tochtjes te maken, om in konditie te blijven en... om fantastische ontsnappingen te beleven.
Een kompleet gamma fietsen, zowel stads- als toerismemodellen.
Het kader, vervaardigd uit één enkele buis en de beschermingsmethode van het emailleerwerk door onderdompeling in verf (identieke bescherming binnen en buiten) zijn enig in hun soort.
Accessoires, anti-diefstal beveiliging, jasscherm, bescherming van het achterlicht, banden met reflekterende zijkanten, waterdichte trapaskogellagers.

SPARTA

Een groot merk.

U vindt ons terug in de Gouden Gids onder rubriek nr 6670.

Didgé

Mr EDOUARD 'N INTERNE KWESTIE

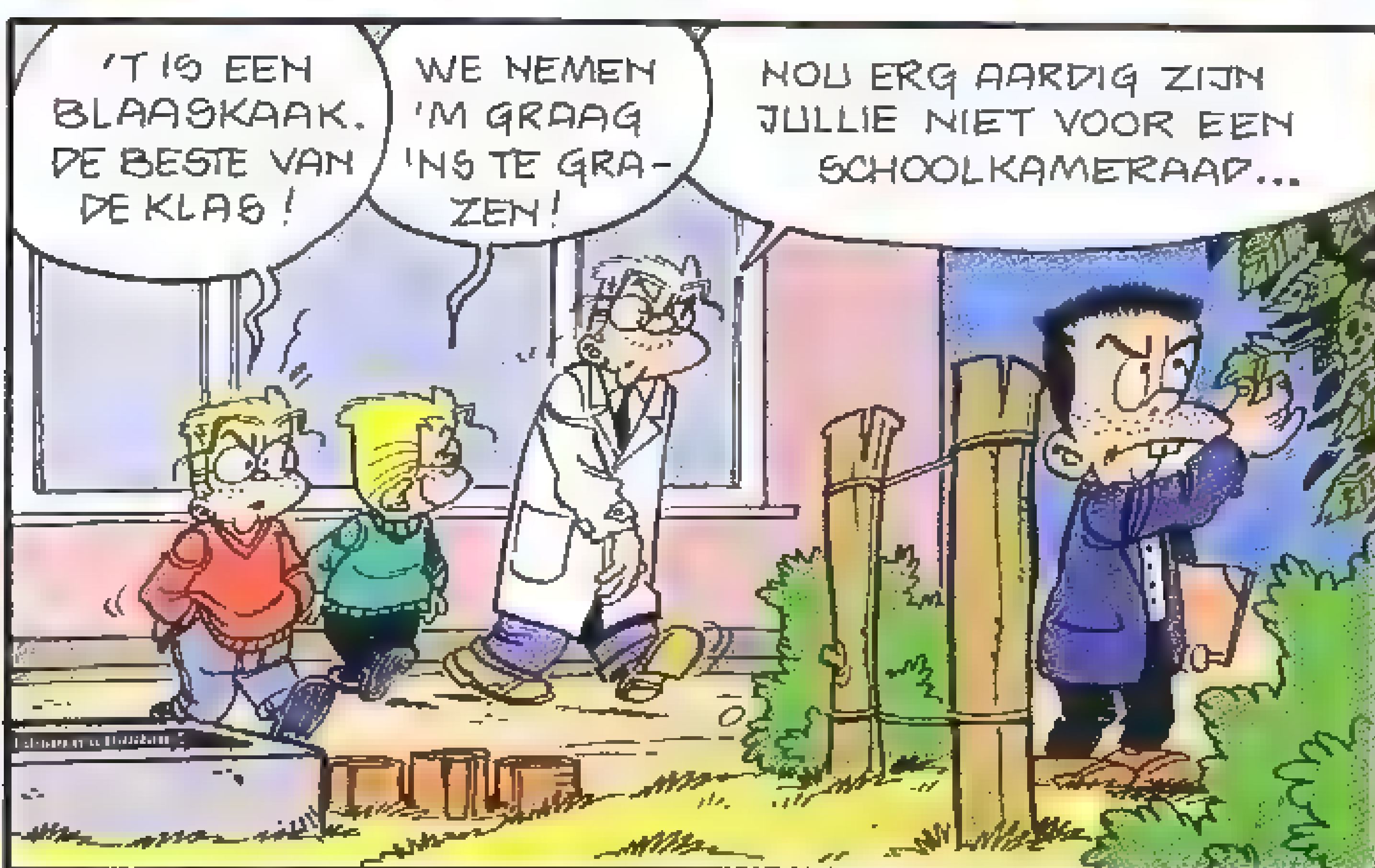

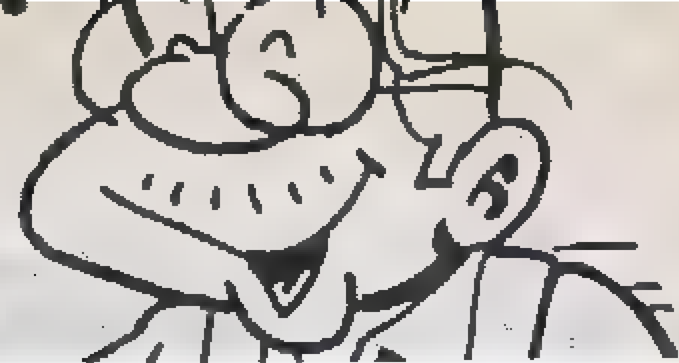

IK WILDE U TROUWENS NET VRAGEN OF IK WAT BLADEREN MOCHT PLUKKEN. IK HOUD NAMELIJK EEN HERBARIUM VAN ZIEKE BLADEREN BIJ OM VEGETATIEVE MISVORMINGEN TE BESTUDEREN!

IK NEEM ALLES TERUG WAT IK NET HEB GEZEGD. GAAN WE?
WAARHEEN?

AAN 'T WERK VOOR DE WETENSCHAP, M'N JONGEN. GA MAAR VOOR, WIJ VOLGEN!
2A-

ENKELE MINUTEN EN DRIE "PSJIOEFFJES" LATER...
TJEE, ZIE JE DAT? VERSCHRIKKELIJK!
FANTASTISCH!
GOED, MAAR JE WEET WAT IK GEZEGD HEB. NIETS AANRAKEN!
DUS BLIJF OVERAL AF!

HA, ZO ZIET JAN WEETAL ER DUS BINNEN UIT! MOOI ZO!
MAAR DAT IS GENIAAL!

VREEMD, GRAPPIG, MAAR ECHT TE GEK HOOR!
JA! OOM EDOUARD WAT ZIJN DIT VOOR DINGEN?

BLIJF DAAR IN VREDESNAAM AF! ANDERS ONTREGEL JE DE HELE BOEL!
2B-

JOEPIE! 'T LIJKT DE JUNGLE WEL HIER!
HO! KOM ERAF! LAAT DAT!

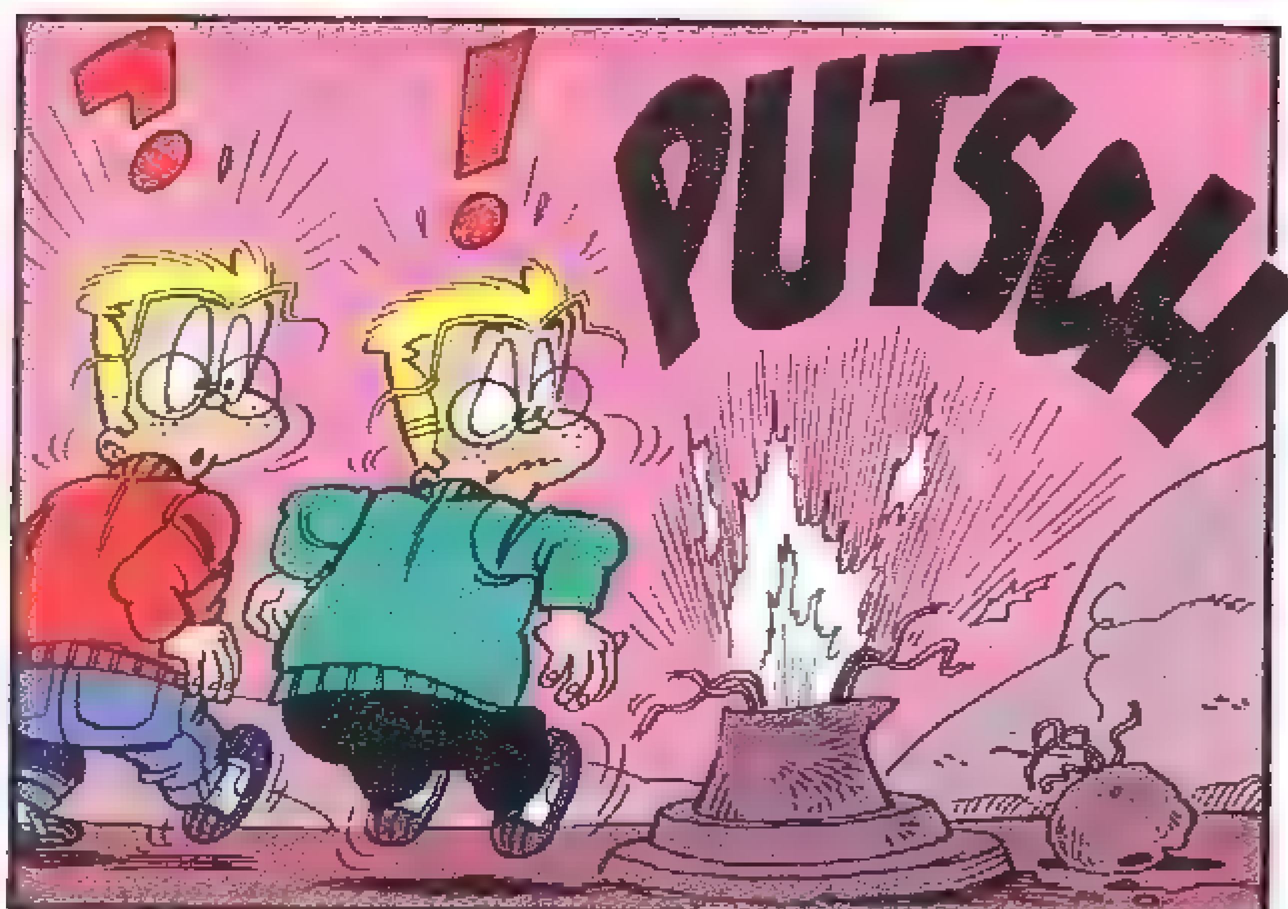

ALS JULLIE NIET OPHOUDEN VERSTOREN JULLIE ALLES EN DAT KAN BLIJVENDE GEVOLGEN HEBBEN VOOR JULLIE VRIEND JAN WEETAL!

Mr EDOUARD

3A

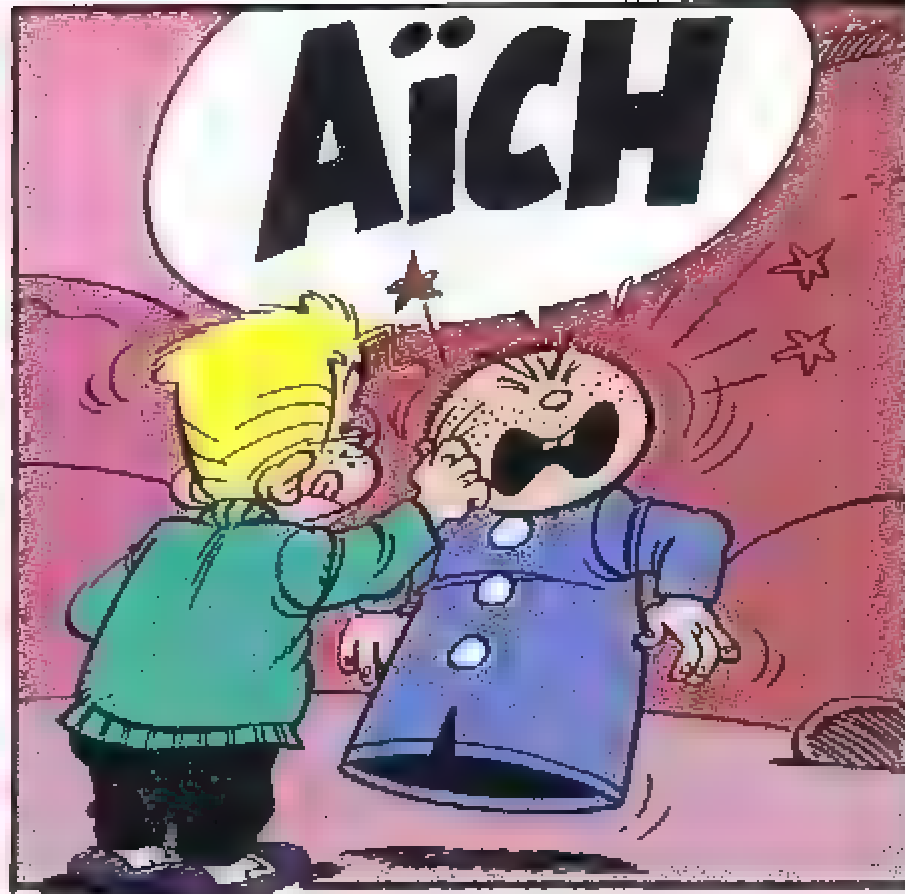
3B

WAT LEUK! EVEN VOELEN!
?

AïCH

HÉ, HIJ KAN NOG PRATEN OOK!
AAAiiiGH!!!

4A -

?
AiGH! DAT GA IK ZEGGEN!

PFFT! WAT 'N AANSTELLER!
TYPISCH WEER DIE KLIKSPAAN VAN EEN JAN WEETAL. JE HEBT HEM OP ZIJN ZWAKSTE PUNT GERAAKT!

ZWAKKE PUNT OF NIET. JULLIE HADDEN GEWOON NIETS AAN MOETEN RAKEN. EN DAT HEBBEN JULLIE WEL GEDAAN. WE GAAN WEG!

?
HÉ DAAR! WIE HEEFT DIE KLEINE EEN 'KNAL' GEGEVEN?
AiGH!

4B -

DIE TWEE KLEINE LELIJKERDS HEBBEN 'T GEDAAN!

LELIJK? JE ZULT JEZELF BEDOE-LEN!
HAHA HIJ IS ZICH BIJ EEN OUDE CEL GAAN BEKLA-GEN OVER ONS!
OUDE CEL? 'N BEETJE BELEEFDHEID HE? BRU-TALE AAP!

Mr EDOUARD

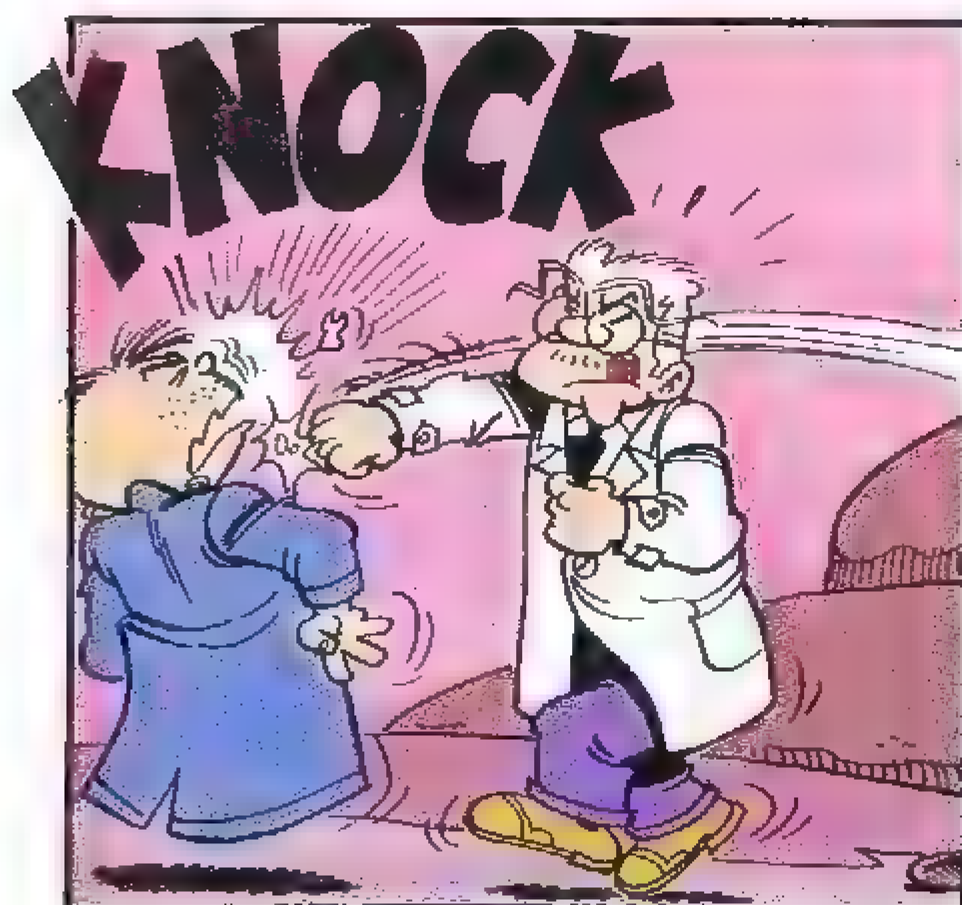

5A-

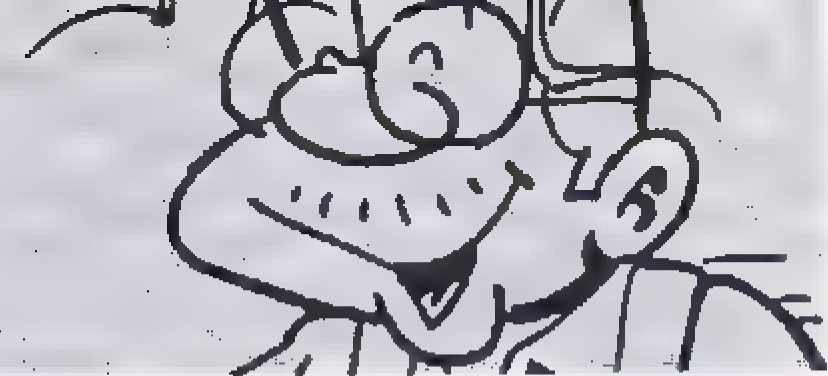

5B-

6A

TWEE MINUTEN LATER...

6B

PSJIOEFF PSJIOEFF PSJIOEFF

Einde

Kuifje Stripnieuwtjes

Welgerichte klappen

Bij uitgeverij Dupuis verschenen opvallend veel nieuwe strips. Een van de leukste nieuwe reeksen is *Stefan*, getekend door Laudec en geschreven door Raoul Cauvin, die in dit eerste album, *Naar school*, opnieuw bewijst dat een strip over kinderen absoluut niet kinderachtig hoeft te zijn. Hoofdpersoon van de serie is het zevenjarige schooljongetje Stefan. Hij is enig kind in een gewoon, haast saai gezin - gelukkig woont ook grootvader bij hen in, want hij brengt regelmatig leven in de brouwerij.

Zo blijken grootvader en kleinzoon tegelijkertijd verliefd op de onderwijzeres van de eerste klas (die merkwaardig genoeg in het ene verhaal Joke, in het andere verhaal Nelly heet).
Stefan is in wezen een doodgewoon jongetje, dat zich op geen enkele manier onderscheidt van de kinderen die je overal op straat tegenkomt. Hetzelfde kan moeilijk gezegd worden van een andere jonge stripheld die bij Dupuis zijn opwachting heeft gemaakt: *Lokje*, van Blesteau en Godard. Lokje is in het eerste opzicht een baby als elke andere, met dit verschil dat zijn favoriete speelgoed een fikse hamer is, die hij met onverwachte handigheid en daadkracht hanteert. Iedereen die nog steeds het idee had dat

baby's van die onschuldige lievertjes zijn, wordt door Lokje met een paar welgerichte klappen uit de droom geholpen. Een vergelijking tussen *Stefan* en *Lokje* valt in het voordeel van de eerste strip uit: de teksten zijn net iets geestiger, de karakters van de figuren net iets beter uitgewerkt. Toch zijn de strips allebei zeker de moeite waard. En wie weet, Lokje is pas klein en heeft nog alle tijd om te groeien.

Evenknie

Munroe is een nieuwe detectivestrip, waarvan meteen twee delen verschenen: *Schrikbewind* en *Bezoekers uit het schemerduister.* Door de uitgever wordt hij aangeprezen als "de grootste detective van de roaring twenties", een evenknie van Nick Carter en Harry Dickson. De serie, getekend door Griffo en geschreven door JeanFrancois Di Giorgio, maakt een tweedehands indruk. De tekenaar en in mindere mate de scenarioschrijver hebben wel erg duidelijk naar de succesvolle *Isabelle Avondrood*-albums van Tardi gekeken. Dat bezwaar geldt vooral het eerste album, met een nogal geforceerd verhaal over een rondzwervend monster en een onbetrouwbare geleerde die zelf het slachtoffer wordt van zijn vleesetende planten.
Het tweede verhaal leunt

minder zwaar op het grote voorbeeld van Tardi, maar een werkelijk boeiend verhaal levert *Bezoekers uit het schemerduister* niet op. De elementen waaruit de serie is opgebouwd (de cynische detective, de oosterse bediende die zijn steun en toeverlaat is, de mooie vrouwen die al dan niet te vertrouwen zijn), zijn stuk voor stuk al vaak gebruikt en het lukt Munro niet zich te onderscheiden van zijn talloze voorgangers. Handig maakwerk, niet al te slecht, maar zeker niet meer dan middelmatig. Als we een cijfer moesten geven: een zeventje. Een mager zeventje, dat wel.

Dromen van Afrika

Zonder meer het aardigste nieuwe Dupuis-album vonden we *De ebbenhouten slang* van Daniel Desorgher en Stephen Desberg. Het is een avontuurlijke strip over Jimmy van Doren, een weesjongen die aan het begin van de jaren zestig opgroeit bij zijn oom en tante. Zijn ouders zijn enkele jaren eerder in Belgisch Kongo vermoord. In het saaie Europa droomt hij van het verre, mysterieuze Afrika, dat plotseling dichterbij komt als Napoleon M'Boula bij hem in de klas komt, het zoontje van een Kongolese diplomaat, met wie hij vriendschap sluit. Later komt hij ook in aanraking met de all-round avonturier en crimineel Schatzenbaum, die op zoek is naar een zeldzame spin. De jongen en de misdadiger sluiten vriendschap en vertrekken samen naar Afrika: Jimmy's droom wordt werkelijkheid.

Op een heel geslaagde manier zoeken Desorgher en Desberg aansluiting bij de verhalen uit de "gouden tijd" van het jeugdblad Robbedoes. Desorghers tekenwerk doet soms denken aan Will, de tekenaar van *Baard en Kale*, voor wie Desberg als scenarist werkt. *De ebbenhouten slang* is een mooie combinatie van modern en klassiek, van spanning en humor.

Alle Dupuis-albums kosten f 7,50/140 Bfr.

DE DWEIL AAN DE DEURKNOP

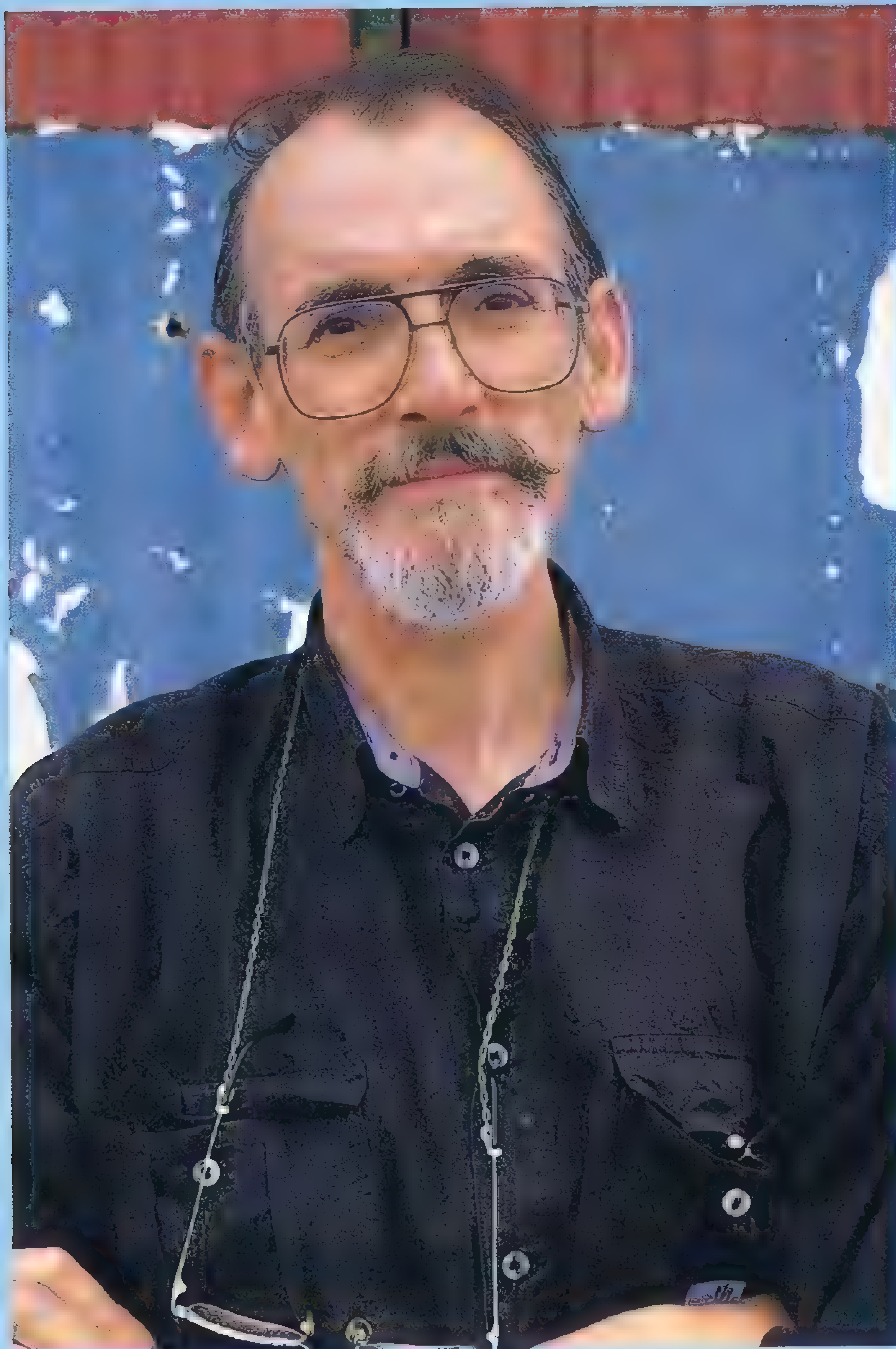
Interview met Frank Herzen

Het nieuwste jeugdboek van de schrijver Frank Herzen heet Mijn moeder was een rode vlam. Het speelt zich af in de Ierse plaats Kilkenny, in het jaar 1324. De rijke herbergierster Alice van Kyteler wordt door Richard de Ledrede, bisschop van Kilkenny, beschuldigd van ketterij en hekserij. Ondanks haar machtige beschermers wordt ze samen met Petronilla, de jonge vrouw die bij haar werkt, op de brandstapel verbrand. Haar dochter Basilia wordt in een klooster geplaatst, maar haar zoon William Outlaw weet in gezelschap van een struikrover en een oude kruidenkookster naar Wales te vluchten. Aan het einde van het boek komt hij terug naar Ierland om te proberen zijn zusje uit het klooster te bevrijden.

Voorin Mijn moeder was een rode vlam staat dat het is gebaseerd op een waar gebeurde geschiedenis, "ook al heeft de schrijver die geschiedenis wat veranderd en verbogen." Kun je dat uitleggen? Frank Herzen: "In Ierland, in Kilkenny, vond ik een folder, die over Lady Alice Kyteler ging. Haar herberg bestaat nog steeds en vormt een toeristisch trekpleister. In elk Iers dorp hebben ze wel een beroemdheid en Kilkenny koestert z'n Lady Alice en bisschop de Ledrede, die in de kathedraal met gekruiste armen in een marmeren tombe ligt. Ik ontdekte daar die folder, alweer zo'n twaalf jaar geleden, en die heb ik altijd bewaard omdat ik wist dat er een verhaal inzat. En dat is er nu, na zoveel tijd, uitgekomen. De personen uit mijn boek hebben dus echt bestaan, want Lady Alice had inderdaad die kinderen William en Basilia, en er werkte een Petronella bij haar.

Ik heb die jongen als hoofdpersoon genomen en de gebeurtenissen omgedraaid. In werkelijkheid werd William Outlaw veroordeeld en vroeg hij erbarmen aan de bisschop. Hij wordt dan weliswaar niet verbrand, maar wel worden zijn bezittingen geconfisqueerd - door de kerk gejat dus, daar komt het op neer. Hij was toen elf jaar, en die leeftijd heb ik in mijn boek aangehouden. Zijn zusje was iets ouder. Zijn moeder, die als heks veroordeeld werd, wist naar Engeland te ontkomen. Ze had machtige beschermers. Ze was een rijke herbergierster, die vier echtgenoten versleten had. Een daarvan was een rijke bankier, *moneylender* in die tijd. *Outlaw* betekent 'bankier'. Niet 'vogelvrije', zoals in deze tijd, maar 'uitlener van geld'. Toen die stierf, bleef Lady Alice met een enorm bezit achter, plus die herberg. Dat wekte bij de bevolking haat en nijd op. In die tijd bestond er ook een liedje: 'Alle geld in Kilkenny, vloeide naar de herberg penny voor penny'. Dat liedje wordt nog steeds gezongen. Maar ja, Alice was gewoon een handige zakenvrouw.

Dank zij haar machtige beschermers wist ze naar Engeland te vluchten.

Waarschijnlijk is ze naar Londen gegaan, maar daar houden alle sporen op. Haar kinderen bleven in Kilkenny achter. William is na het pardon van de kerk ook bankier geworden. De anderen zijn aan de staak gekomen: Petronella en Basilia zijn verbrand, in plaats van de moeder. Lady Alice is bij verstek verbrand. Dan werd er een zak aan een stok gebonden en in de vlammen gezet."

In je boek suggereer je dat die heksenprocessen voor de kerk een manier waren om zich te verrijken.

"Ja, dat is waar. Die tijden kwamen en gingen: er is niet één bepaalde heksentijd geweest. Zes-, zevenhonderd jaar lang werden er heksenprocessen gehouden, tot het niet meer kon - hoewel er bijvoorbeeld in Duitsland zelfs in de achttiende eeuw nog heksen werden verbrand. In Engeland, Wales en Ierland ging de helft van alle bezit van een heks naar de kerk. De rest werd bij opbod aan de notabelen verkocht en daar eiste de kerk ook weer een tiende van. Op die manier werd de kerk almaar rijker en rijker. Hoe meer heksen ze oppakten, hoe beter."

Wat voor mensen waren het, die als heksen opgepakt en verbrand werden?

"Heel jeugdige mannen en vrouwen, en heel oude vrouwen. Natuurlijk ook er tussenin, maar je kunt rustig zeggen dat het ging om de oude vrouwen en de jonge meiden van een jaar of achttien. Die waren toen niet eens zo jong, want de mensen werden niet oud: hooguit veertig. De gemiddelde leeftijd was 32 jaar. Dat gold voor vrouwen, mannen stierven zelfs nog jonger: gemiddeld tussen de 24 en 27 jaar. Dan was je al een oude man. Er zijn handenvol argumenten te bedenken waarom iemand als heks aangewezen kon worden. Armoede, onkunde, naijver, honger, familie- en burenruzies, noem maar op, alle denkbare menselijke ellende kon er voor zorgen dat iemand als heks of ketter werd aangemerkt. Juist in zo'n situatie moest de geest van die mensen, die haat en die ellende, zich ontladen in het aanwijzen van duistere figuren, die als zondebok dienden. En dat ging typisch altijd om een geheimzinnig, alleenstaand oud vrouwtje dat het ondanks alle ellende gered had, want de meesten stierven op de vuilnisbelt of in de straat. Iemand die ook maar een klein beetje succes had en tot het volk behoorde, kon er op rekenen om als heks of iets anders bestempeld te worden. Dat is in alle culturen overal in Europa zo geweest. En die jonge vrouwen, ja, dat was hun schoonheid die de jaloezie opwekte. Een mooie, huwbare maagd van een jaar of zestien was een prooi voor iedereen die kwaad van haar wilde spreken."

Je hoofdpersoon, William Outlaw, leert dat genezen beter is dan vechten.

"Dat begint ie te leren. Hij is toch al niet iemand die van knokken houdt, en van al te grote onderworpenheid aan gezag en kerk. Je weet dat die donkere middeleeuwen een en al kerk en gezag waren. Het is een bekend gezegde dat de christen uit die tijd met zijn hoofd in de hemel en met zijn voeten in het graf stond. Op aarde had je weinig keuze: je stierf in lompen voor de Heer, of op de brandstapel voor de kerk."

Onrecht is een thema dat vaak in je boeken terugkomt.

"Onrecht... het is vooral de domheid van de mensen, die hun vermogen tot oordelen verloren hebben. Dat geldt niet alleen voor vroeger, maar ook voor nu. Ik haat die domheid en ik begrijp het ook niet. Hoe werkt de geest van die mensen. Ik kan het me gewoon niet voorstellen. Waar het fanatisme vandaan komt van de Khomeiny-aanhangers die je nu weer schuimbekkend over de Coolsingel ziet rennen. Het zijn toch ook gewoon mensen, die straks weer aan de Turkse koffie zitten. Maar je ziet het elke keer weer de kop opsteken: wat er nu met zo'n Salman Rushdie gebeurt, is hetzelfde als heksenverbranding. Alsof er niets veranderd is. Het ergert me, en ik ben er ook erg verdrietig over. Er gaat geen dag voorbij of ik denk er aan."

Heeft die gevoeligheid voor onrecht ook te maken met de manier waarop je zelf opgegroeid bent?

"Ik denk het wel. Natuurlijk heeft het te maken met de leugenachtigheid in het internaat waar ik opgroeide, met de manier waarop mijn vader moest sjacheren om aan brood te komen, m'n moeder die in de oorlog windjacks moest naaien om nog aan wat geld te komen. De inwoners van Spaarndam die een dweil aan de deurknop van ons huis hadden gehangen toen ik geboren werd omdat ik een buitenechtelijk kind was. Al die dingen vind je nog steeds tot in de kleinste gemeenschappen terug. Mijn moeder stierf in '43 aan de tuberculose omdat er geen medicijnen waren. Toen kwam mijn vader een Duitse huishoudster tegen, die vanwege haar nationaliteit ontslagen was. Ze zwierf door Haarlem met een doos drop. Mijn vader nam haar mee, gaf haar te eten en zij heeft de Hongerwinter voor ons gezorgd. Daar heb ik het verhaal *Verdwenen oorlog* over geschreven. En ook toen weer die verschrikkelijke onkunde van de mensen om ons heen. Want toen de oorlog afgelopen was, werd ze het huis uit gesleept, op een kar gezet, met menie ingesmeerd en door de straten van Haarlem gevoerd. Een vreselijke lieve vrouw, die mijn broers en mij de Hongerwinter doorgesleept heeft. Altijd weer die haat..."

Hoe kwam je in het internaat terecht?

"Nou, de kerk beschuldigde mijn vader van het leven "in concubinaat", omdat hij niet wettelijk getrouwd was. Er kwam een priester bij ons thuis, die de kinderbescherming had ingeschakeld, en hij vond dat mijn twee broers en ik niet langer in dit huis bij mijn vader konden leven. Een week later zaten we in het tehuis Padua in Rotterdam, bij de Kruisvaarders van St. Jan. En m'n vader moest naar de bisschop om op z'n knieën vrijstelling van de sacramenten te krijgen. Ik heb zes jaar lang in het tehuis gezeten en toen ik negentien was, ben ik de dienst in gevlucht.

M'n hele leven is zo geweest: altijd maar rare mensen gezien, die domme dingen deden. Stil in een hoekje zitten en "Villa Droomgezicht" worden genoemd. En dan weer niet begrijpen waarom de anderen dat deden, want ik zat verdorie nog na te denken ook. Terwijl zij de een na de ander in het internaat van de trap af smeten. Allemaal jongens uit ongelukkige gezinnen, oorlogsgeneratie. Het was allemaal ellende. We zaten met zo'n 116 jongens in dat internaat, die allemaal van straat opgepikt waren, of - zoals ik - uit onvolledige gezinnen kwamen, of thuis niet te handhaven waren. En de broeders runden dat hele zooitje, onder leiding van een overste. Daar gold het recht van de sterkste. Niet alleen met slaan: je moest eerst biechten en pas dan kreeg je te eten. Ik was daar het bleke lange jongetje dat een dagboek bijhield en een vikingschip bouwde van luciferhoutjes. Dan kwam er een jongen van negentien jaar en die sloeg het schip op de rand van de tafel in elkaar - omdat hij niet kon uitstaan dat ik dat kon en hij niet.

Het heeft veertig jaar geduurd voordat ik over die tijd een boek kon schrijven: *Het jaar van de Bazzio.* Ik ben er godzijdank uitgekomen, maar er zijn er een hele hoop kapot aan gegaan. Jongens van wie ik de namen nog wel 'ns terugzag in politieberichten, die drugshandelaar waren geworden en in de gevangenis terechtgekomen. Het zijn er maar een paar die zich aan de ellende van die naoorlogse tijd hebben ontworsteld. Terwijl iedereen om je heen al aan de jaren vijftig bezig was: vergeven en vergeten, en handen uit de mouwen."

Jullie hadden geen deel aan die naoorlogse welvaart?

"Nee, het heeft ook zo'n dertig jaar geduurd voordat ik m'n eerste televisietoestel zag. We zijn ook pas vrij laat volwassen geworden. Pas op m'n tweeëndertigste debuteerde ik als dichter. Ik moest als mens helemaal opnieuw beginnen, me ontworstelen aan m'n jeugd. Toen ik uit het internaat kwam, wist ik niks. Ik was

een lange slungel in een grijs pakkie, die voor ie het wist getrouwd was en drie kinderen had."

Hoe ben je begonnen met het schrijven van jeugdboeken?

"Ik was gescheiden en woonde met Anja, m'n huidige vrouw, in Haarlem. Ik had twee bundels verhalen en twee bundels gedichten geschreven en na die hele ellende van dertien jaar huwelijk dacht ik: Ik moet m'n kinderen toch iets nalaten. Ik moet ze toch vertellen waar ik over nagedacht heb, waarvoor ik geknokt en gevochten heb. Het verhaal van het jongetje dat zo graag het avontuur wilde ontdekken. Dat geef ik dan aan mijn kinderen. Toen heb ik *De zoon van de woordbouwer* geschreven."

Het was eigenlijk een autobiografie?

"Ja, een autobiografie als geschenk aan mijn kinderen uit mijn eerste huwelijk. Een afzetten tegen heel die rotzooi van vroeger: nu ben ik er, nu ga ik beginnen. Het boek was een groot succes. Het werd bekroond met een Gouden Griffel en inmiddels zijn er 80.000 exemplaren van verkocht. Zelfs Moeder Theresa in India maakt gebruik van het boek. Ze heeft het idee eruit overgenomen en gebruikt een kistje met elf houten lettertjes om kinderen in de sloppen van Bombay te vertellen wat letters betekenen. Ze probeert aan de hand van die tekens het kind een waardeoordeel uit te laten spreken - en dat is de Woordbouwer in optima forma."

Om terug te komen op Mijn moeder was een rode vlam: het is een historisch verhaal, zoals de meeste van je jeugdboeken.

"Ik voel me eerder aangetrokken tot het verleden dan tot het heden of de toekomst. Het is een kwestie van karakter, denk ik. Ik ben me altijd zeer bewust geweest dat ik een andere jeugd heb gehad dan de jongeren van nu. Ik ben van hot naar her gesleept, zonder de gelegenheid te krijgen om vragen te stellen. Later ben ik alsmaar gaan graven: hoe was dat nou vroeger. In m'n eigen leven ben ik ondertussen wel uitgegraven, maar ik word nog steeds heel erg geboeid door archeologie, geschiedenis, de oude zeilvaart, de Keltische literatuur, fossielen en schelpen.

Ik wil weten waar de oorsprong van alles ligt, hoe ver kan je teruggaan. Dan heb je ook niet zoveel zin meer om verhalen over gebochelde, aan haemofolie lijdende jongetjes in rolstoelen te schrijven. Ik doe daar niet aan mee, laten anderen dat maar doen."

In jeugdboeken is het mode om over gehandicapte kinderen te schrijven?

"Ja, verschrikkelijk. Ik geloof dat het nu wel voorbij is, maar het is heel erg geweest. Er werd ook niet meer verteld. Zelf heb ik het met de paplepel ingekregen, mijn vader was een *storyteller.* Die verdiende in de oorlog z'n brood met het vertellen van verhalen. Hij was toneelspeler en voor een ei, een winterwortel en twee aardappelen ging hij in een alkoof in Heemstede, met mij bij zich, verhalen vertellen aan mensen die geen radio, geen televisie, niks hadden. In de oorlogswinter, zodat we te eten hadden. Dat werkt natuurlijk ook allemaal door in mij."

Wat voor verhalen waren dat?

"Gebeurtenissen uit zijn rijke toneelloopbaan, en dan kwam er weer een verhaal uit *1001 Nacht* tussendoor, of een verhaal over zijn leven aan boord van een oceaanstomer op de Holland-Amerika Lijn. Dan lagen ze blauw, het was een groot feest als hij vertelde. En ik heb al die verhalen gehoord en die zitten allemaal in mijn hoofd."

Komt er een vervolg op Mijn moeder was een rode vlam?

"Ja, het boek heeft een open einde: William vertrekt naar Parijs om chirurgijn te worden, en ik wil weten hoe hij zich houdt als de Zwarte Dood door Europa raast. Ik wil proberen dat eens heel eerlijk op papier te krijgen. Ook weer de oorzaken van zoiets: het gebeurde niet voor niets. Je kunt weer dezelfde oorzaken aanwijzen: armoe, ellende, onbegrip. Niet weten, niet willen, niet mogen. Alleen moeten, moeten, moeten. Het was ook de tijd dat honderdduizenden tijdens de zogenaamde horigenoorlogen de dood ingejaagd werden. Het is niet te geloven hoe wij groot zijn geworden..."

Pieter van Oudheusden

De meest recente jeugdboeken van Frank Herzen zijn: Mijn moeder was een rode vlam, uitgegeven door Christofoor (f 24,90/486 Bfr) en De put van Avalach, verschenen bij Zwijsen (f 14,25/280 Bfr). Een nieuwe druk van De zoon van de Woordbouwer is in voorbereiding.

DE GELE DWERG

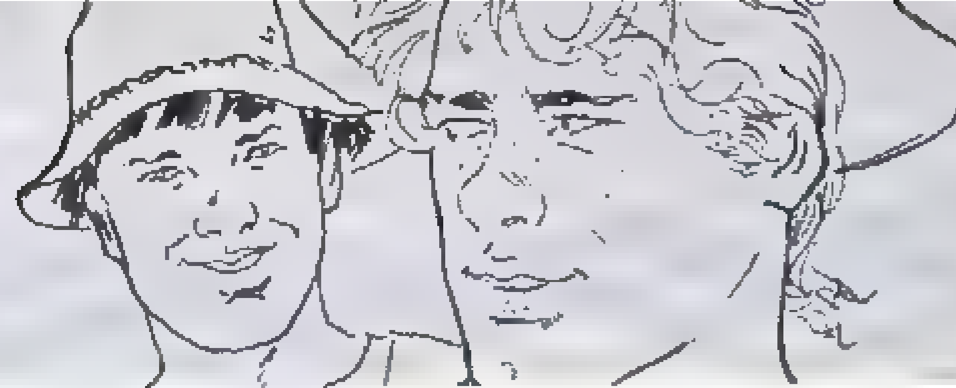

SAMENVATTING: Karel is ervan overtuigd dat Johan en Rinus deel uitmaken van de bende van de Gele Dwerg, die zijn verloofde heeft ontvoerd... De twee bendes hebben 's anderendaags een afspraak. Op de afgesproken tijd, staan ze tegenover elkaar, in spanning... Wat zal de prijs zijn?

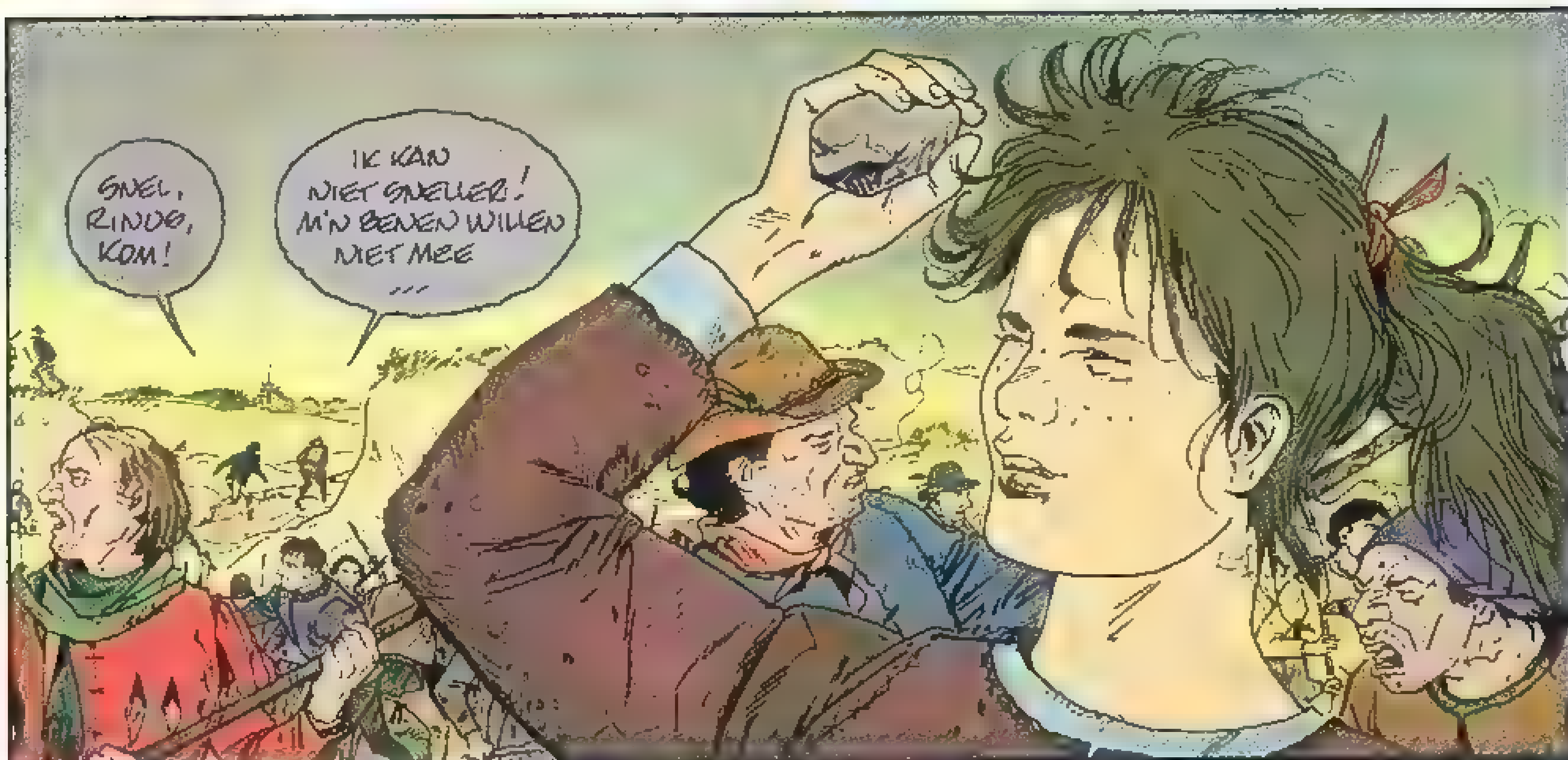

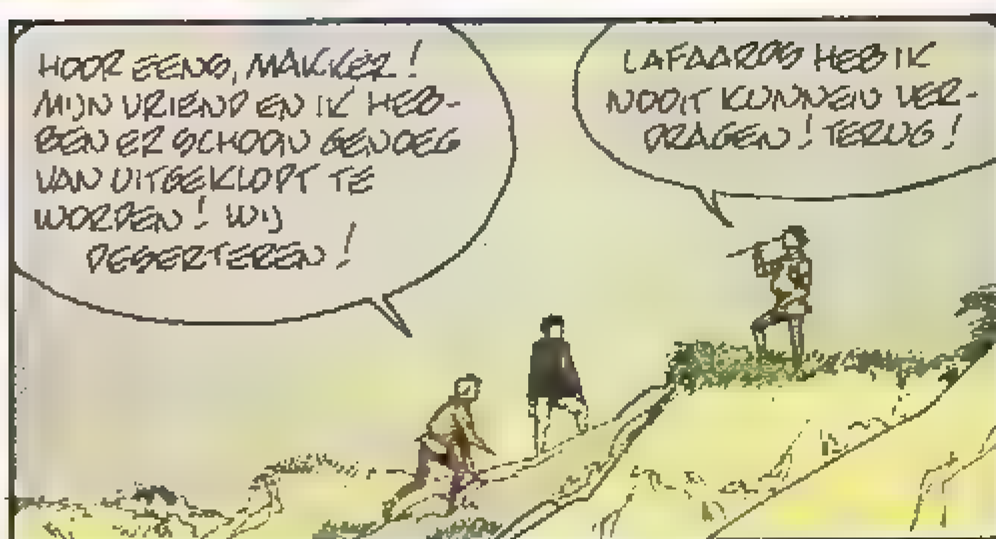

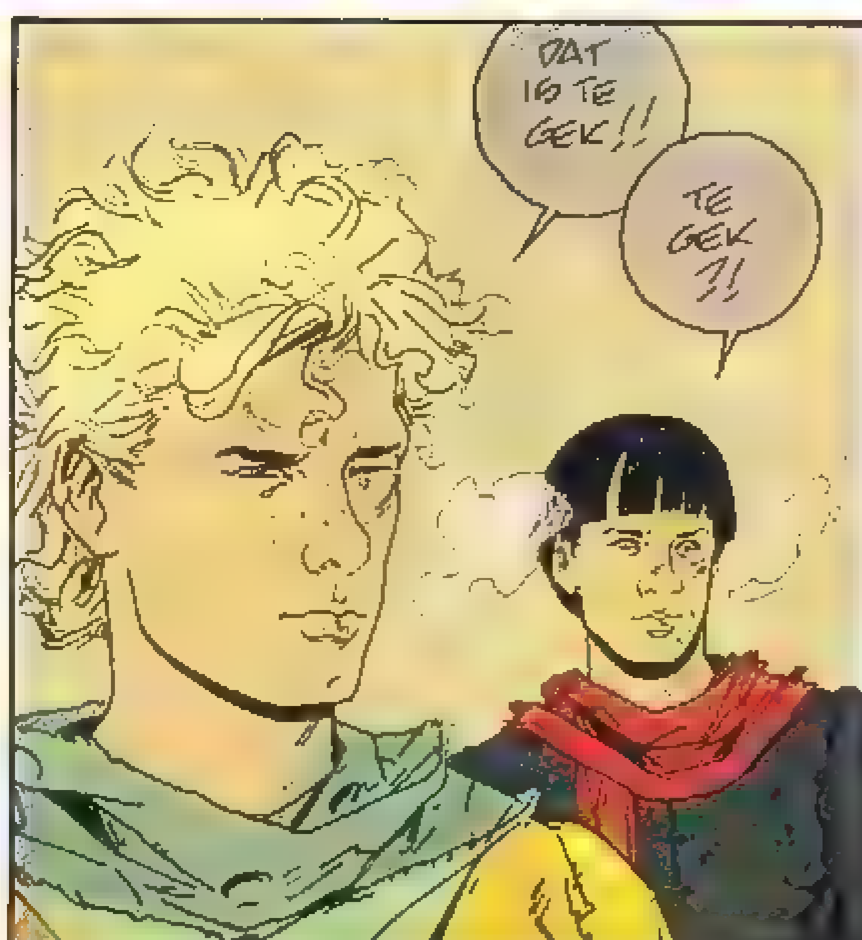

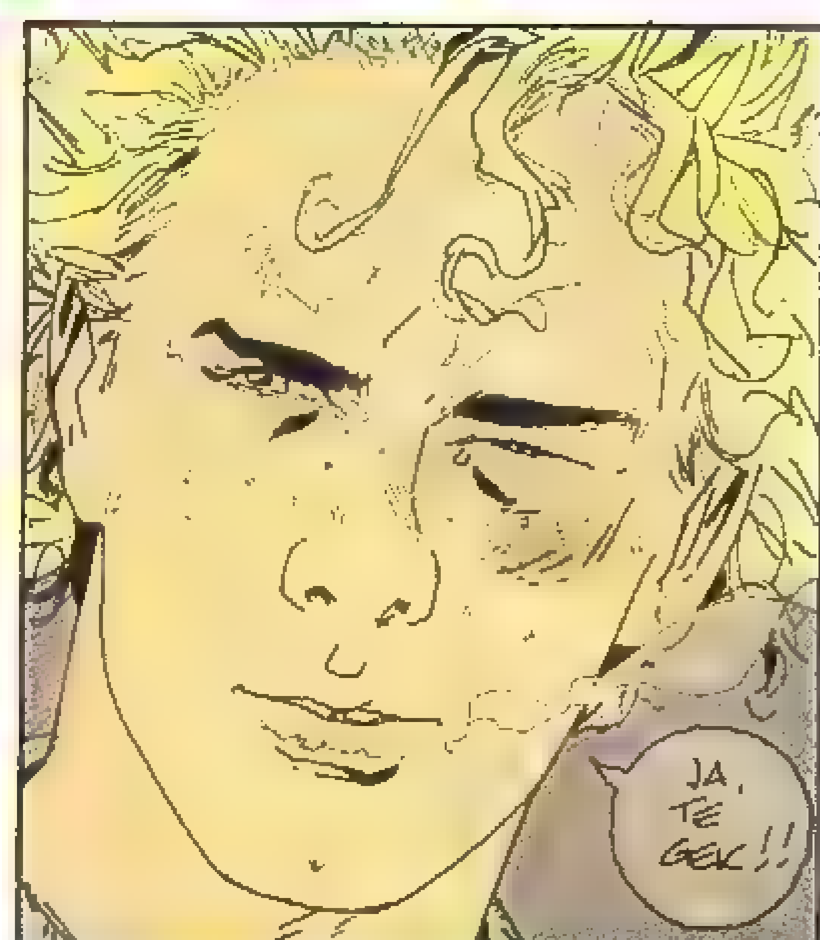

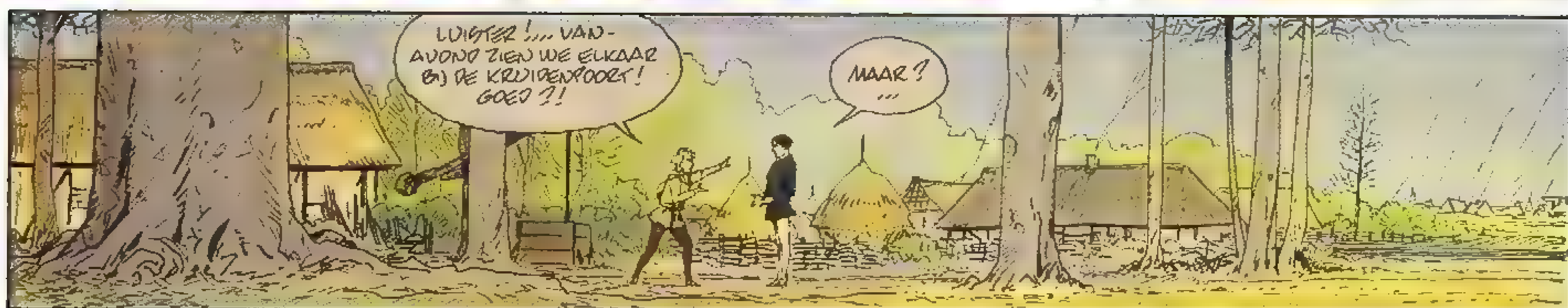
DE GELE DWERG

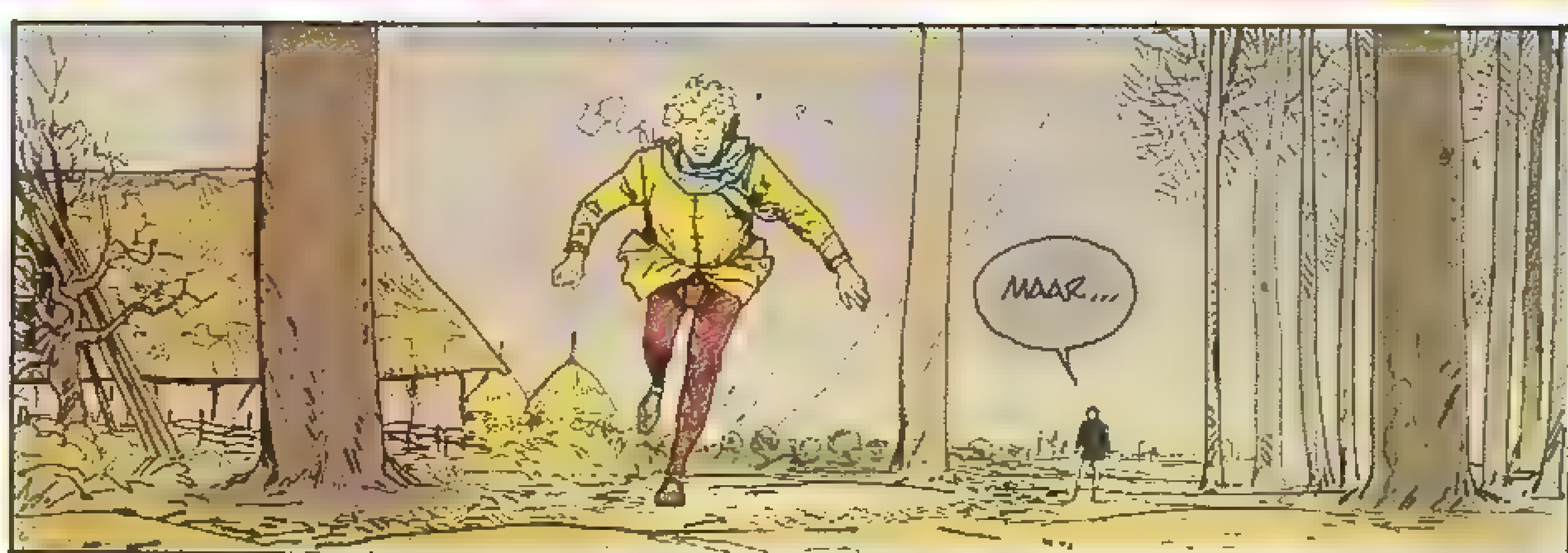

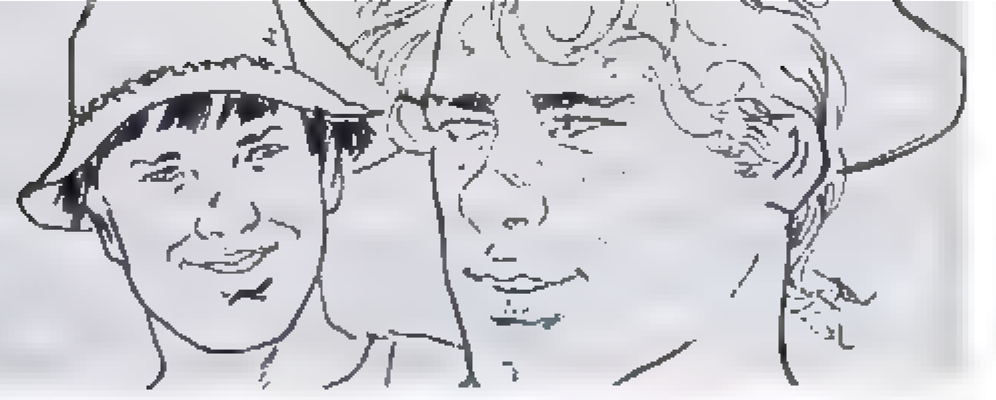

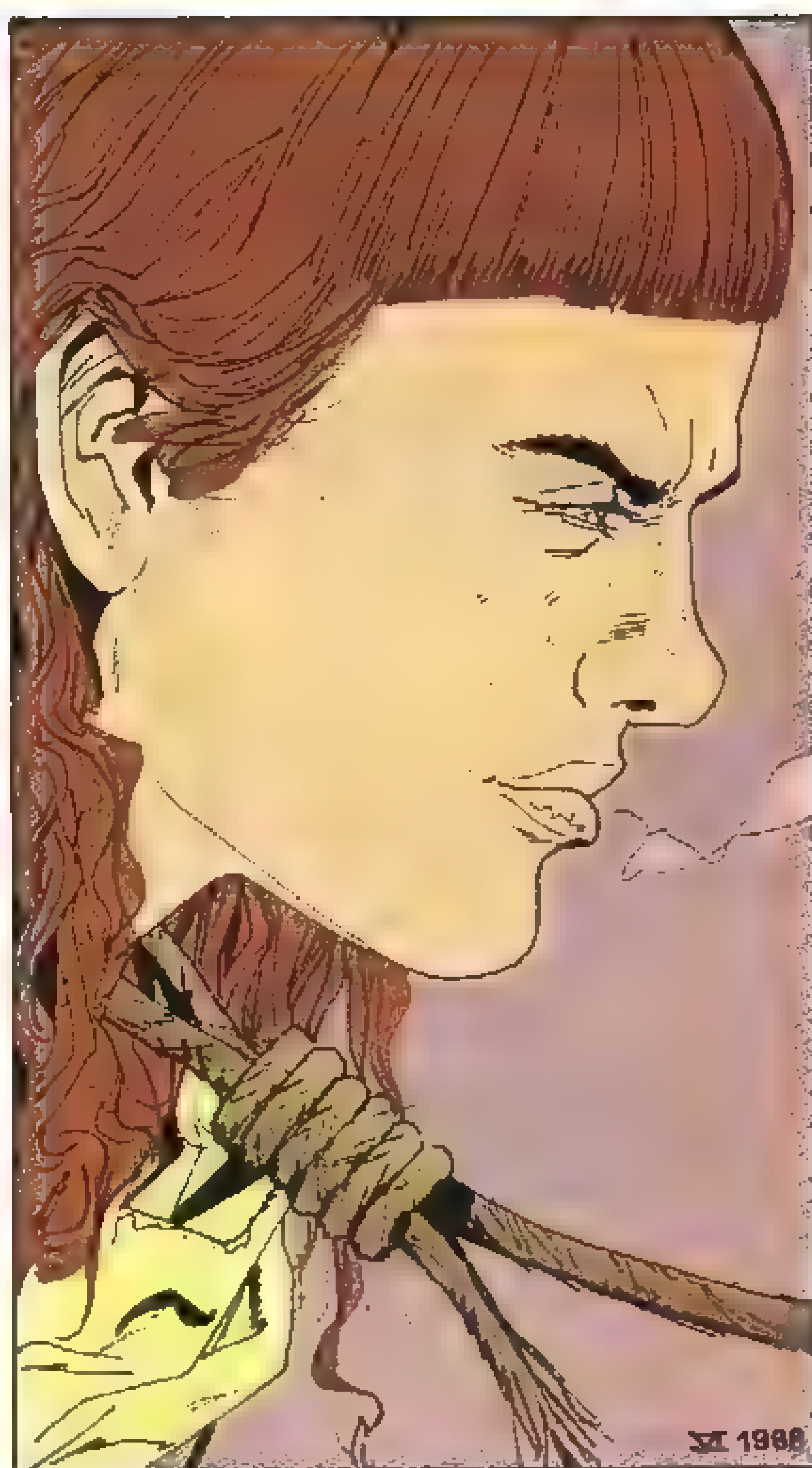

OH NEE, RINUS, DAT NIET !... DAT JE JE DOOR DIE EZELSKOP IN DE WAR LAAT BRENGEN, BEGRIJP IK, MAAR DAT JE JE NU MET DIE MEID BEZIG HOUDT... NEE, NEE EN NOG EENS NEE !
HÉ ! JE VERGEET WEL DAT ZE VEERTIG FLORIJNEN VAN ME HEEFT GEPIKT... DIE SLET !
HEEFT ZE JE DIE DAN NIET TERUGGE-GEVEN ?
WEL-NEE !!

ZE BEWEERT DAT ZE ZE NIET MEER HEEFT... DAT ZIJ OOK BESTOLEN IS ! KAN JE HET GE-LOVEN ! ALS IK M'N HAND IN HAAR KEURSLIJF STEEK, VIND IK EEN BEURS MET KLINKENDE MUNT !
SCHOFT !

IK WEET NOG NIET OF IK HAAR DAT HARDHANDIG AF ZAL NEMEN...

VT 1988

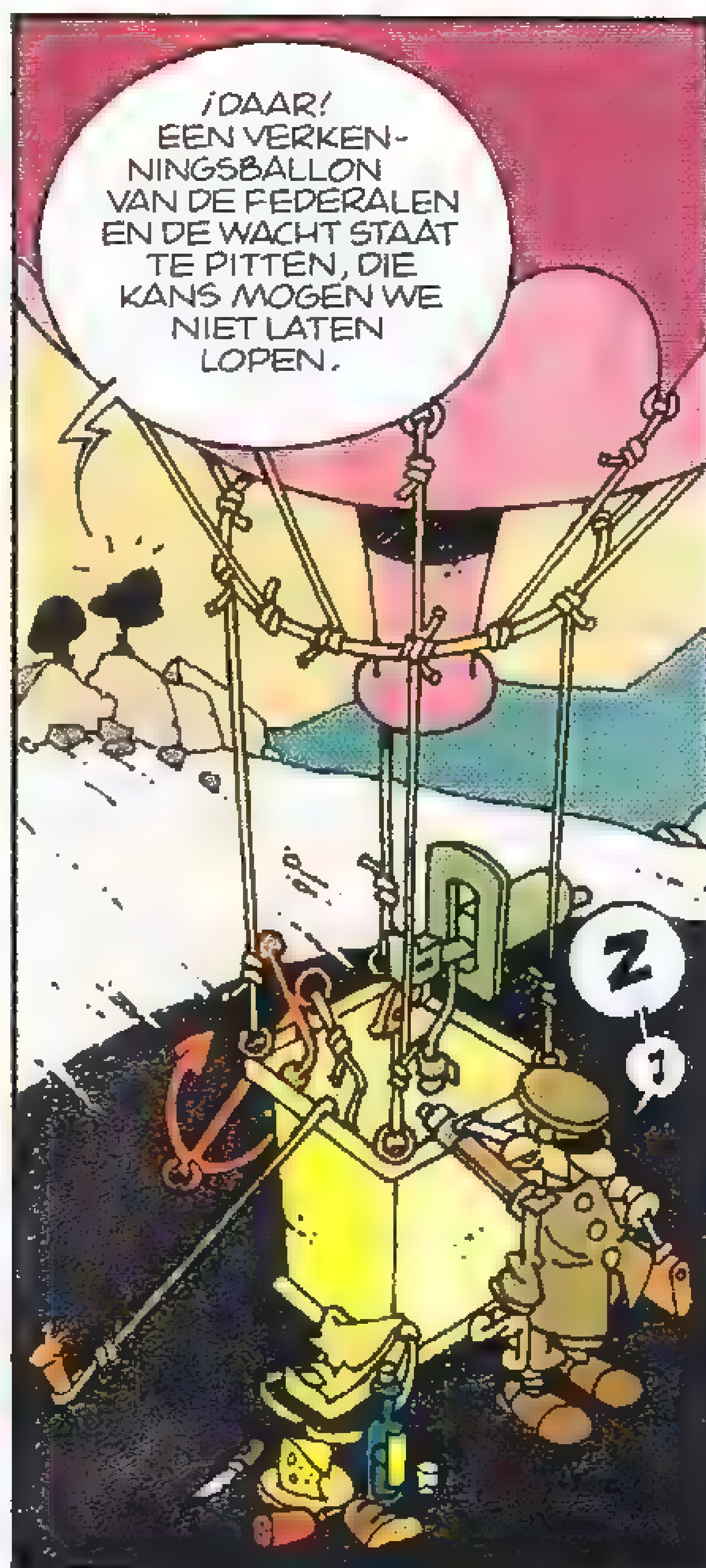

OF DAT WE ER MAAR EENS OM MOETEN GAAN DOBBELEN...

einde

P. de Smet

VIVA ZAPAPA

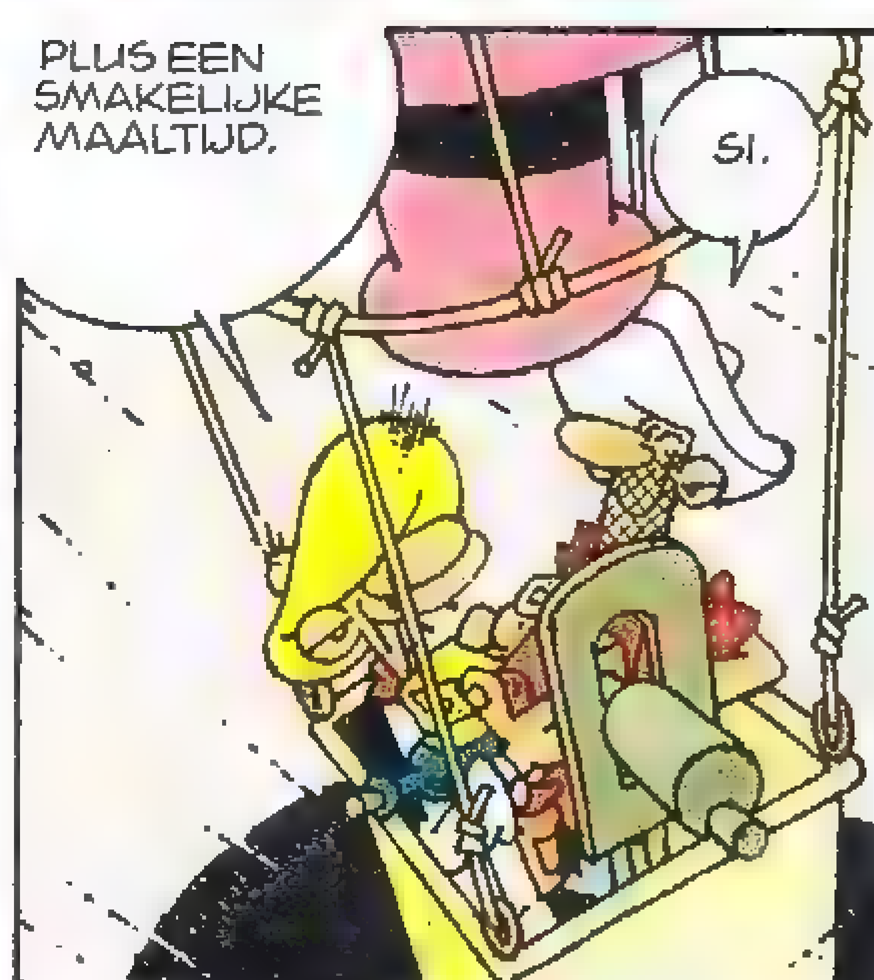

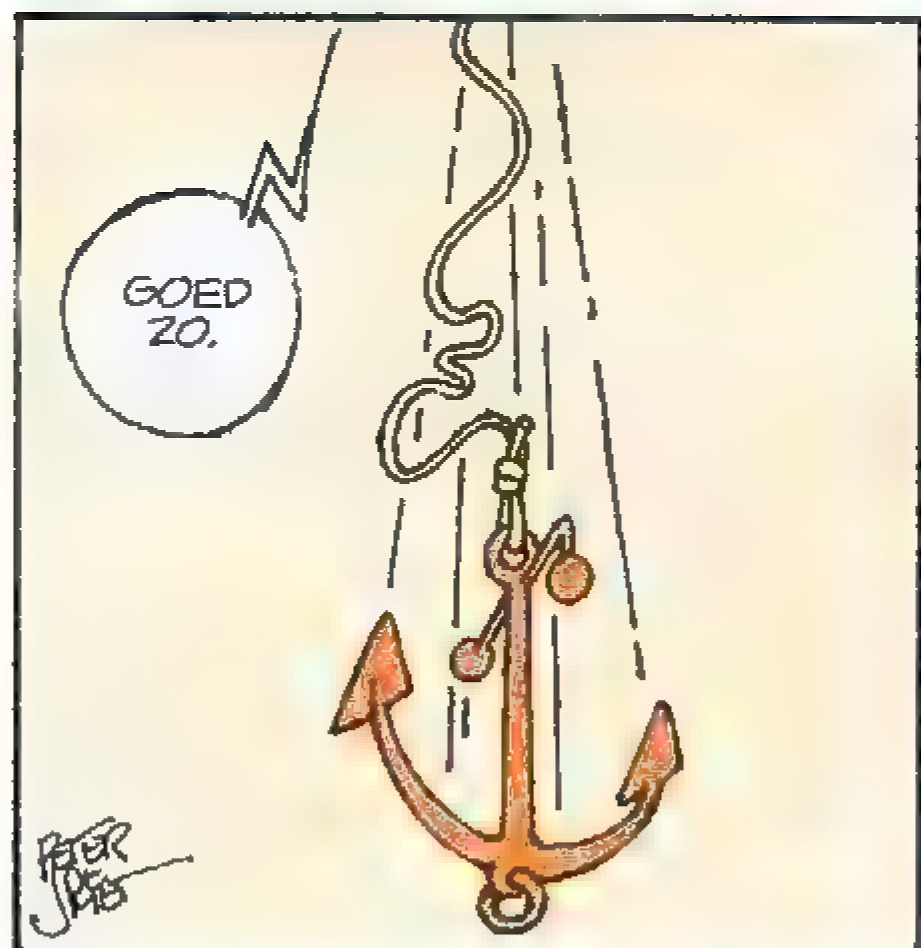

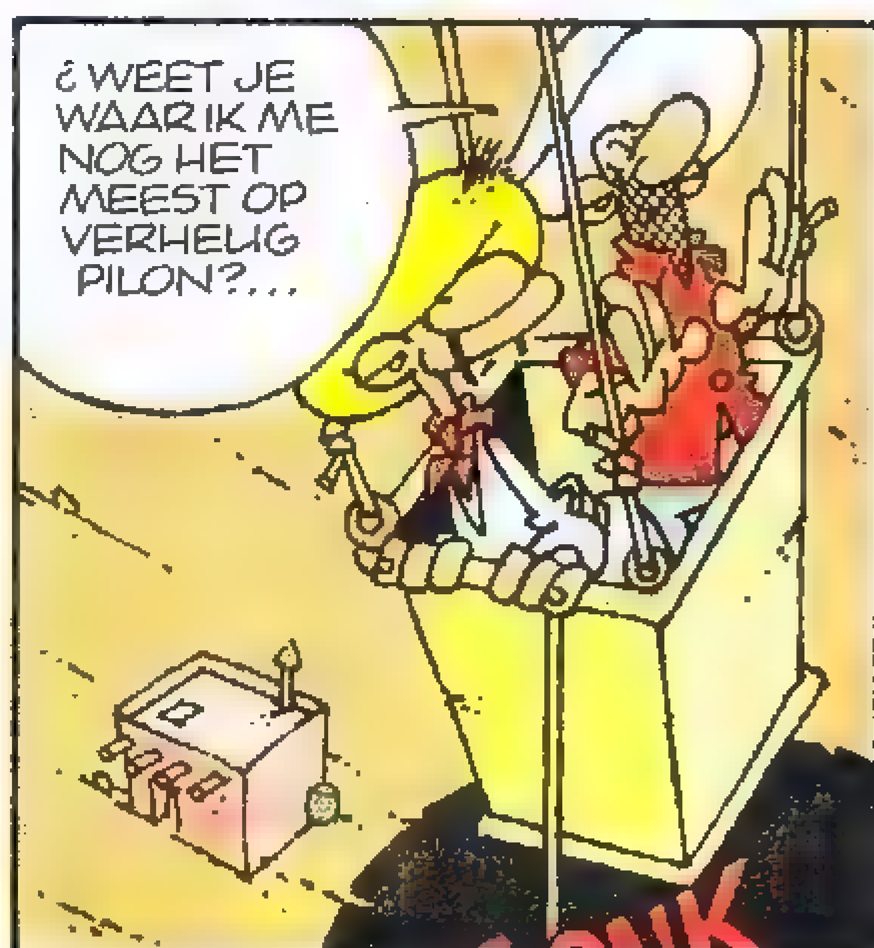

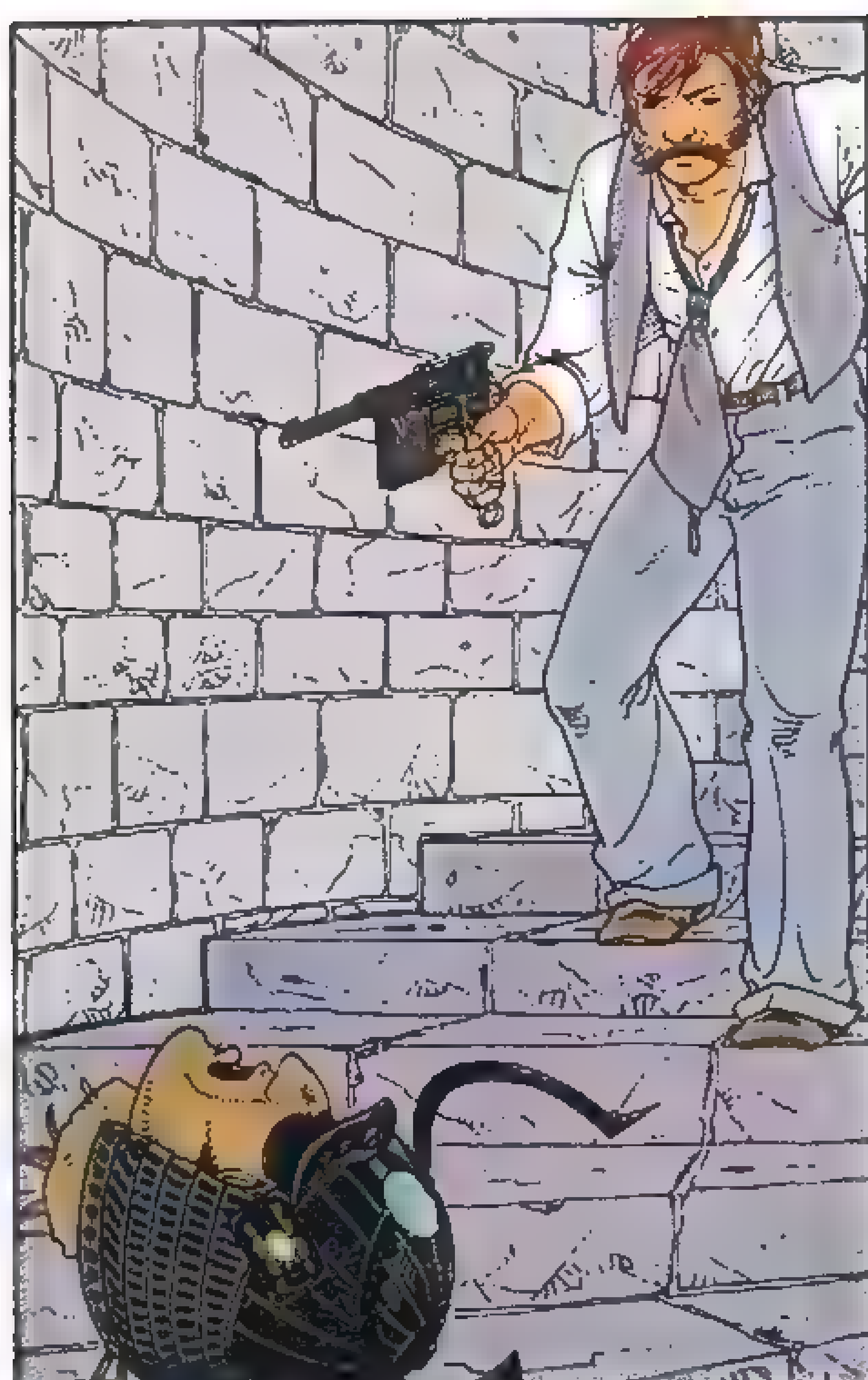

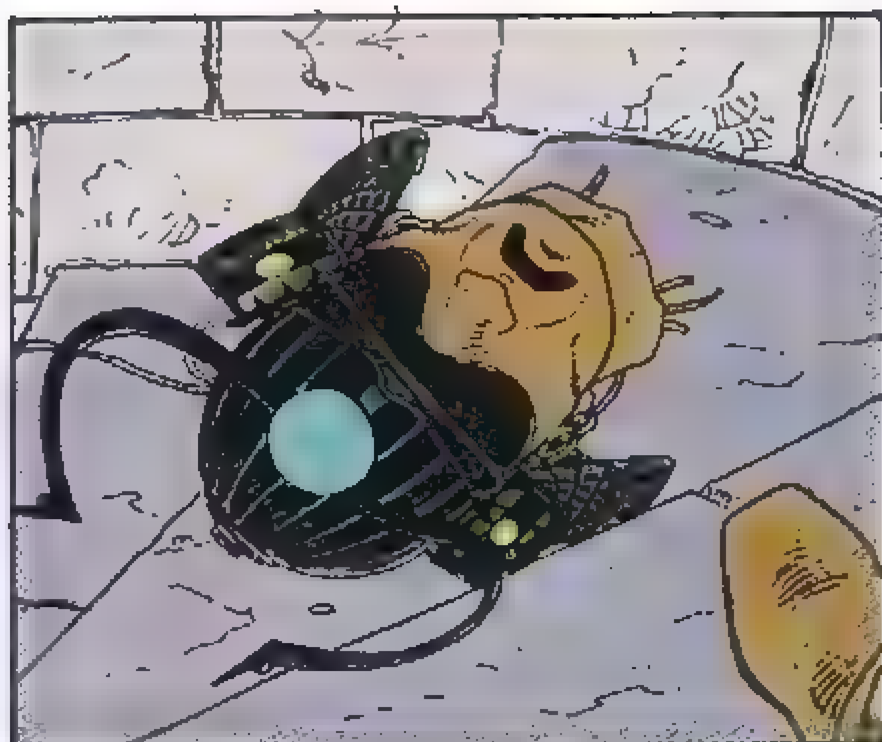

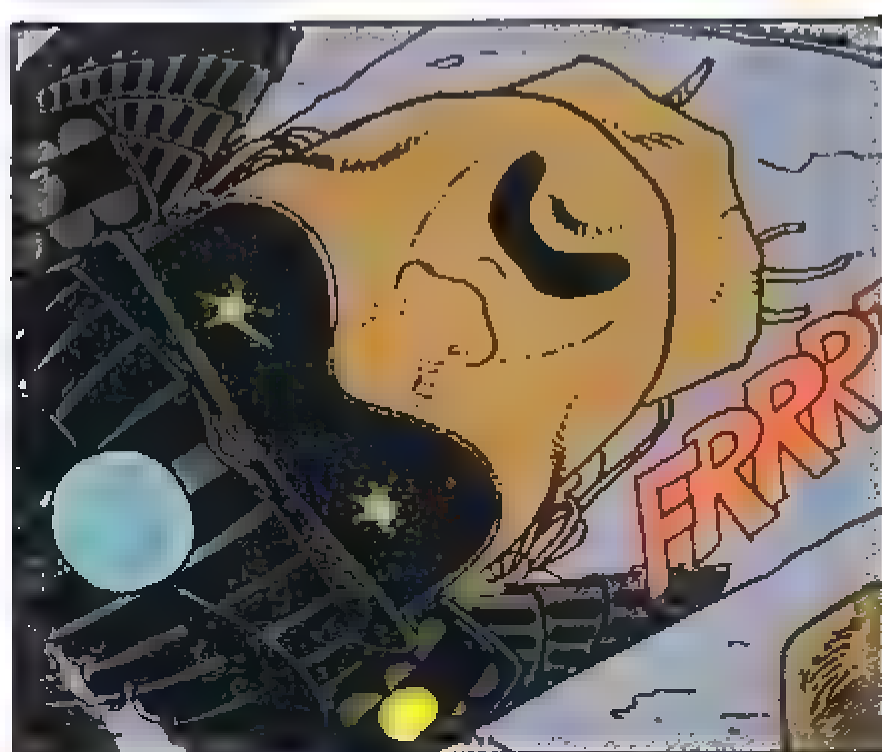
Ferry
J.-L. Vernal

IAN KALEDINE

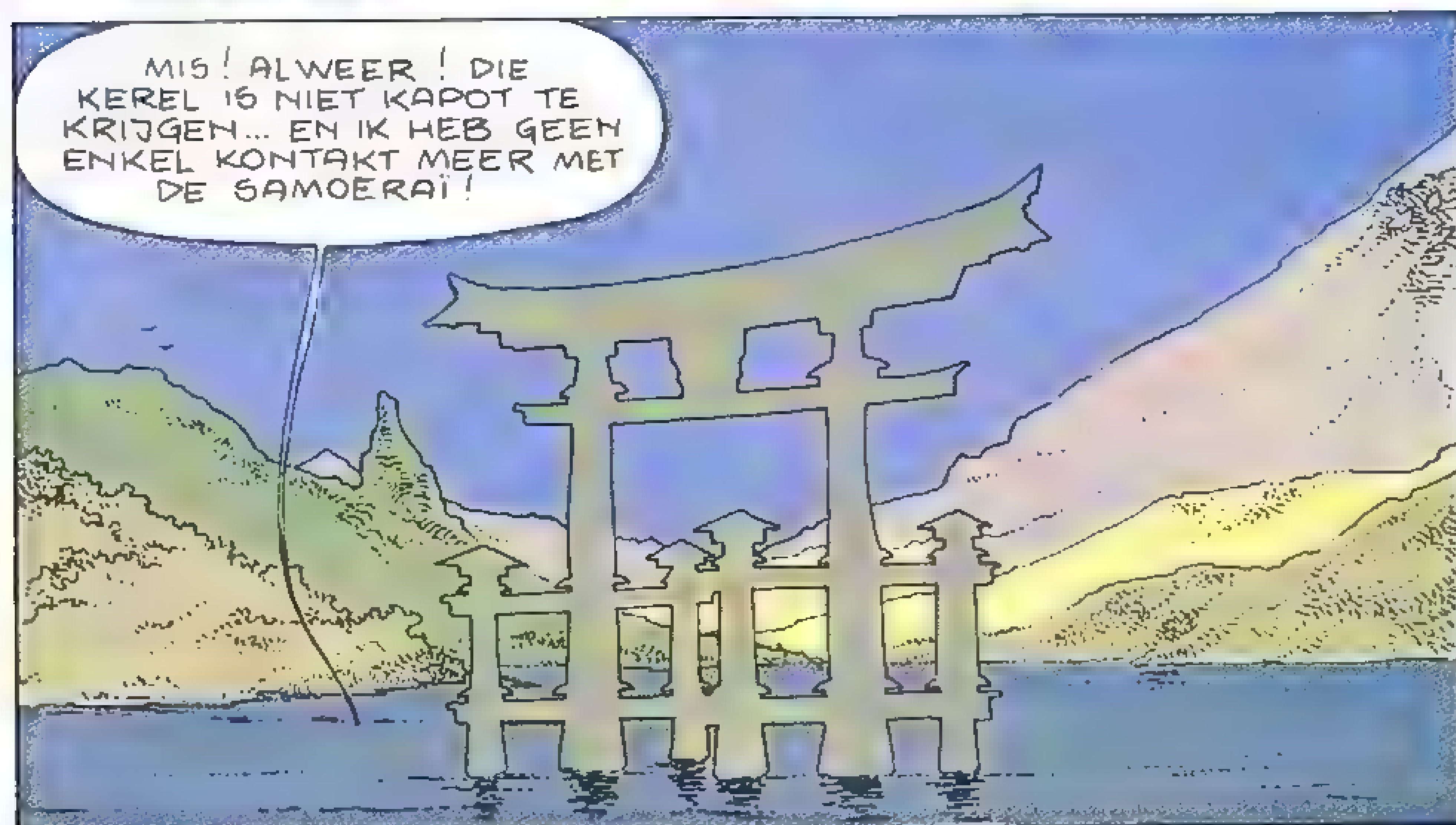
SAMENVATTING: De kogels van Ian raken niet door de uitrusting van de samoerai! De twee mannen raken in een ingewikkeld gevecht... Ian duwt zijn tegenstander van de trap! Hij ziet hem beneden liggen... het hoofd naast het lichaam!

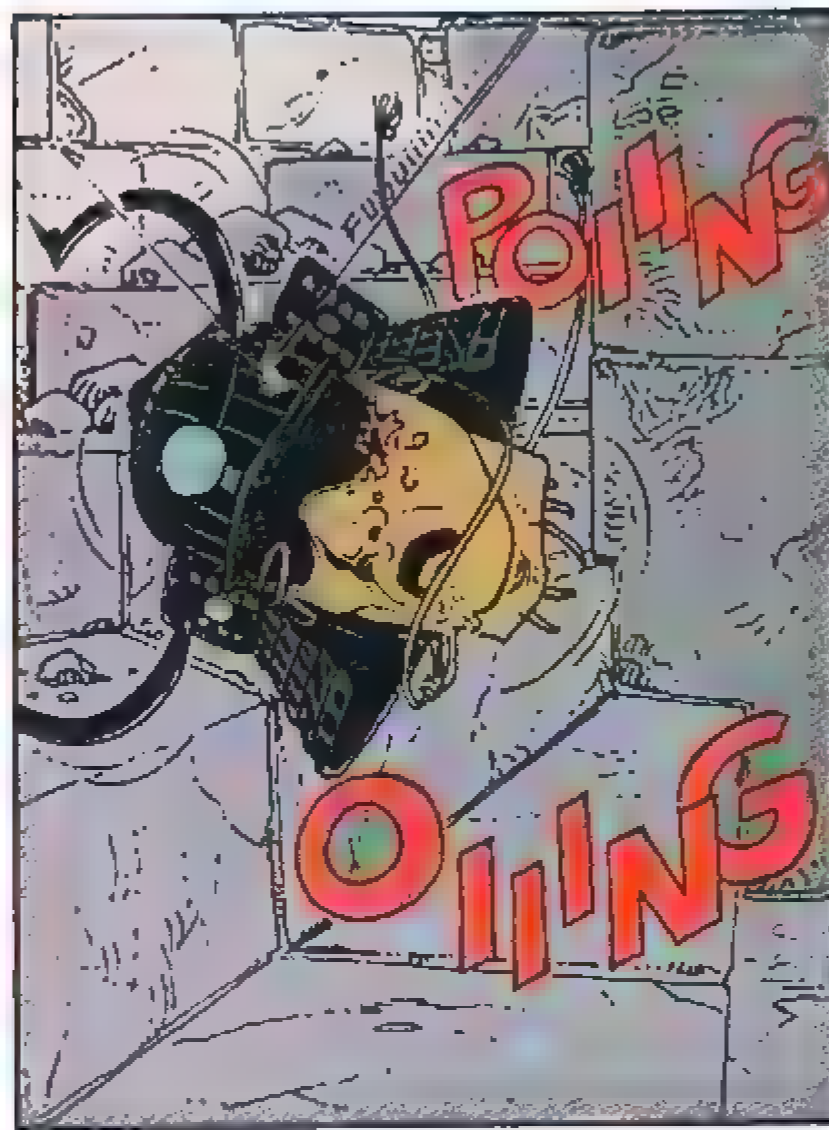

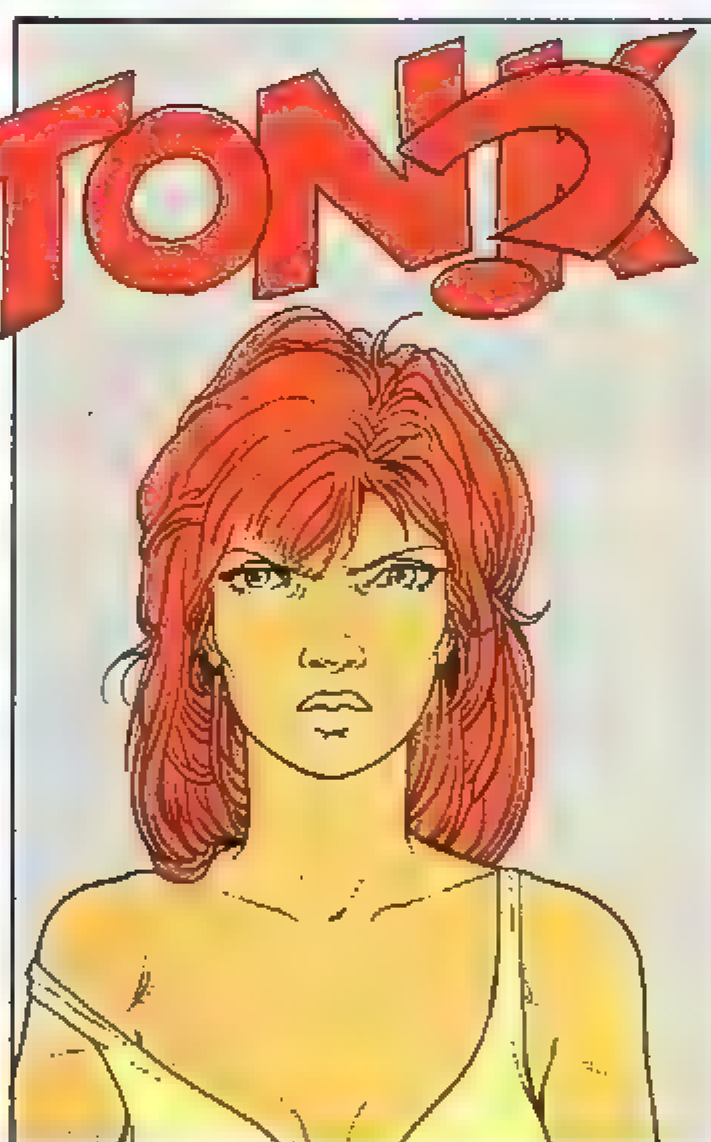
IAN KALEDINE DE ZWARTE SAMOERAI

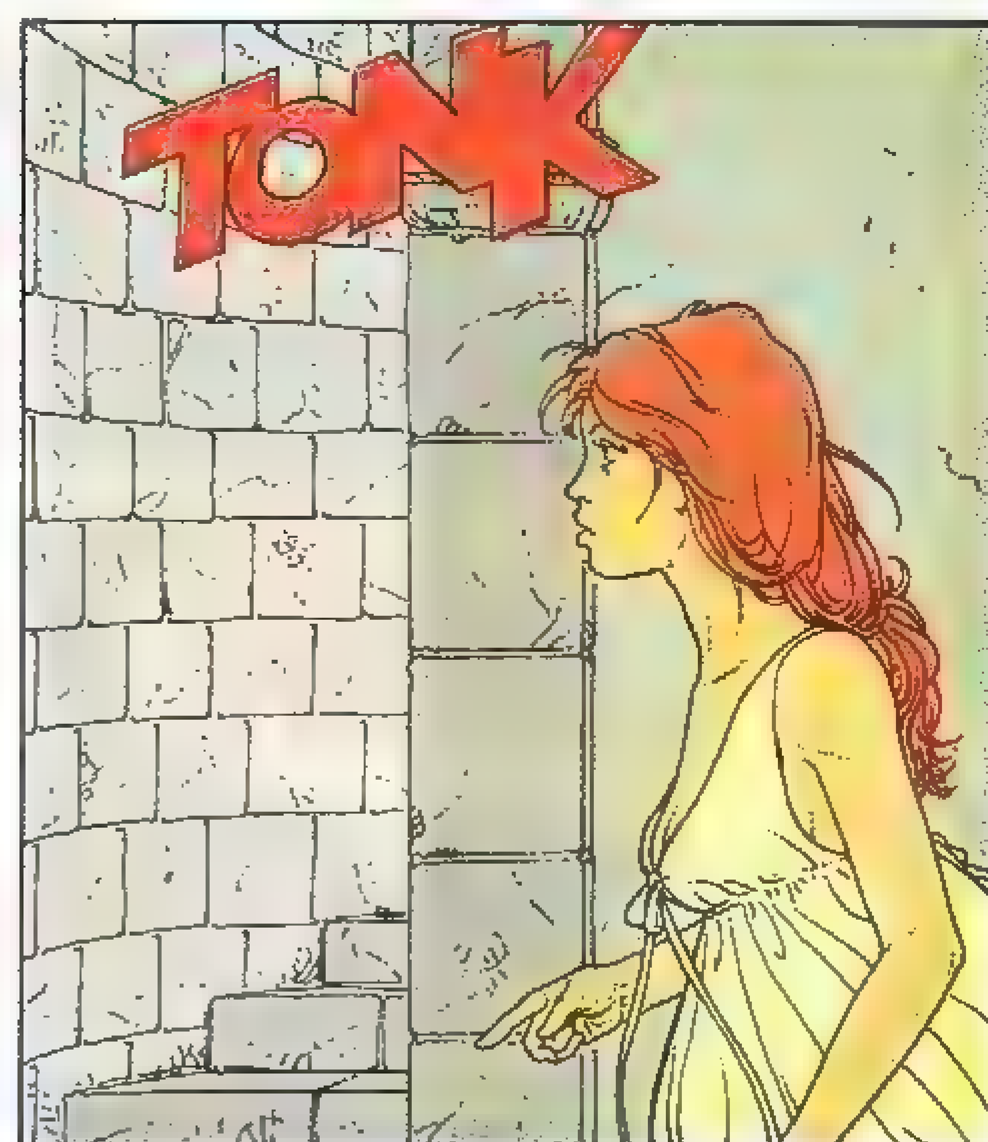

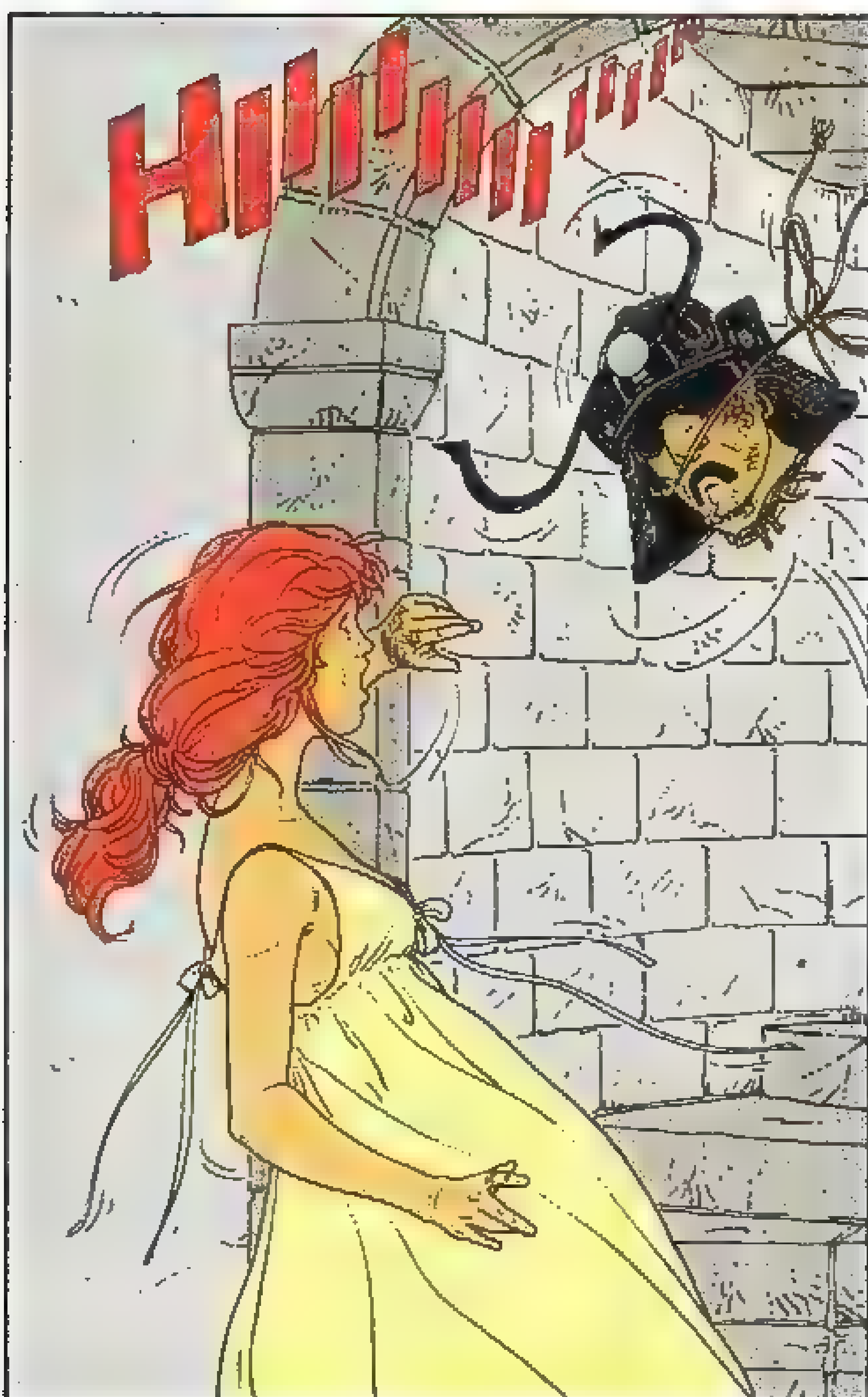

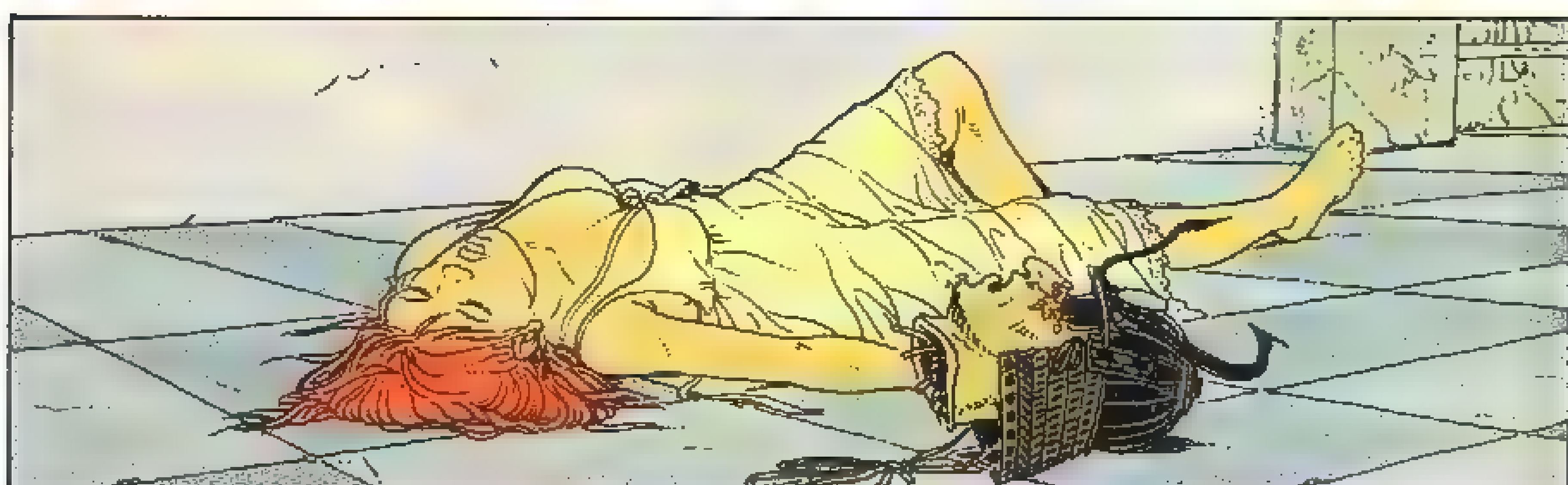

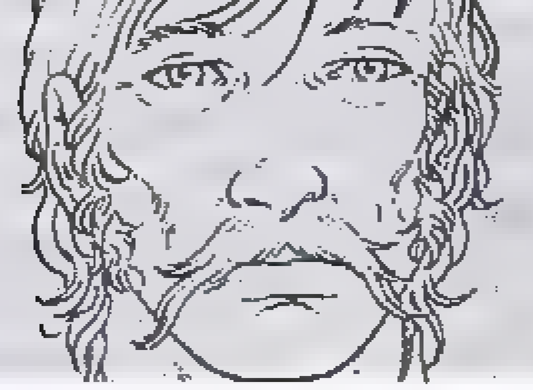

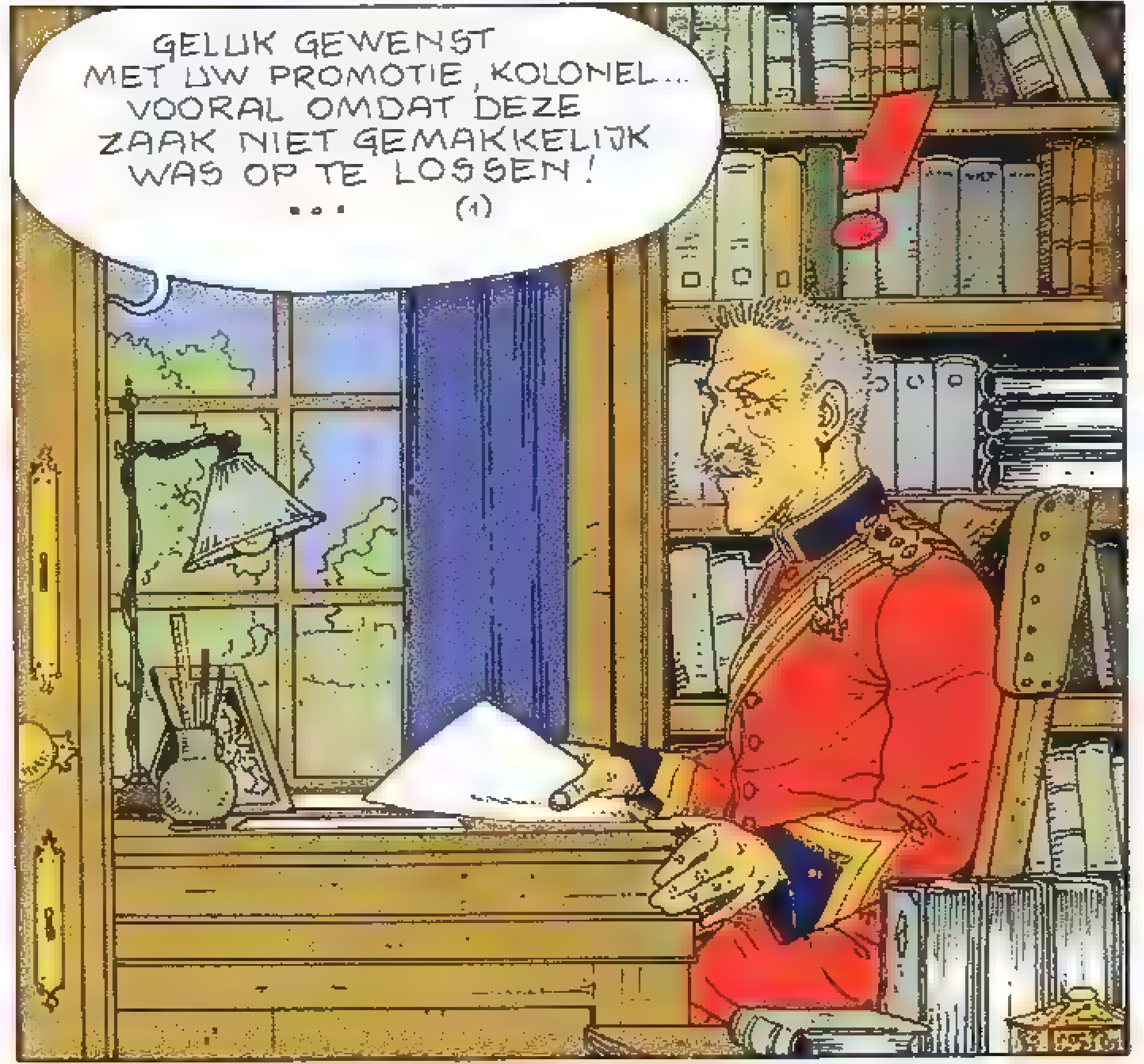

(1) ZIE: "HET GROTE KOMPLOT."

VEEL SLACHTOFFERS?
ENKELE TIENTALLEN...

DE BAANWACHTER SCHIJNT EEN ENORME SHOCK TE HEBBEN. ZE HEBBEN ME VERTELD DAT HET ENIGE DAT ZE UIT HEM KRIJGEN STEEDS DE ZELFDE ZIN IS. MAAR ALS JE WILT, KUNNEN WE HEM OPZOEKEN... HIJ WOONT HIER NIET VER VANDAAN...

DE ZWARTE SAMOERAI! OOOH! DE ZWARTE SAMOERAI!
HOOR JE STONE, DAT IS ALLES WAT HIJ ZEGT EN DAT HERHAALT HIJ DE HELE TIJD...

NEEM ME NIET KWALIJK KOLONEL, MAAR IK KAN MOEILIJK VERBAND LEGGEN TUSSEN DIT TREINONGELUK EN ONS GESPREK VAN VANMORGEN...
EEN SAMOERAI STONE, WAAR DOET DAT JE AAN DENKEN?

TJA...AAN JAPAN!
PRECIES! DE DAG VOOR DE ONTSPORING VAN DIE TREIN, ZONK ER IN DE JAPANSE ZEE EEN BOOT...

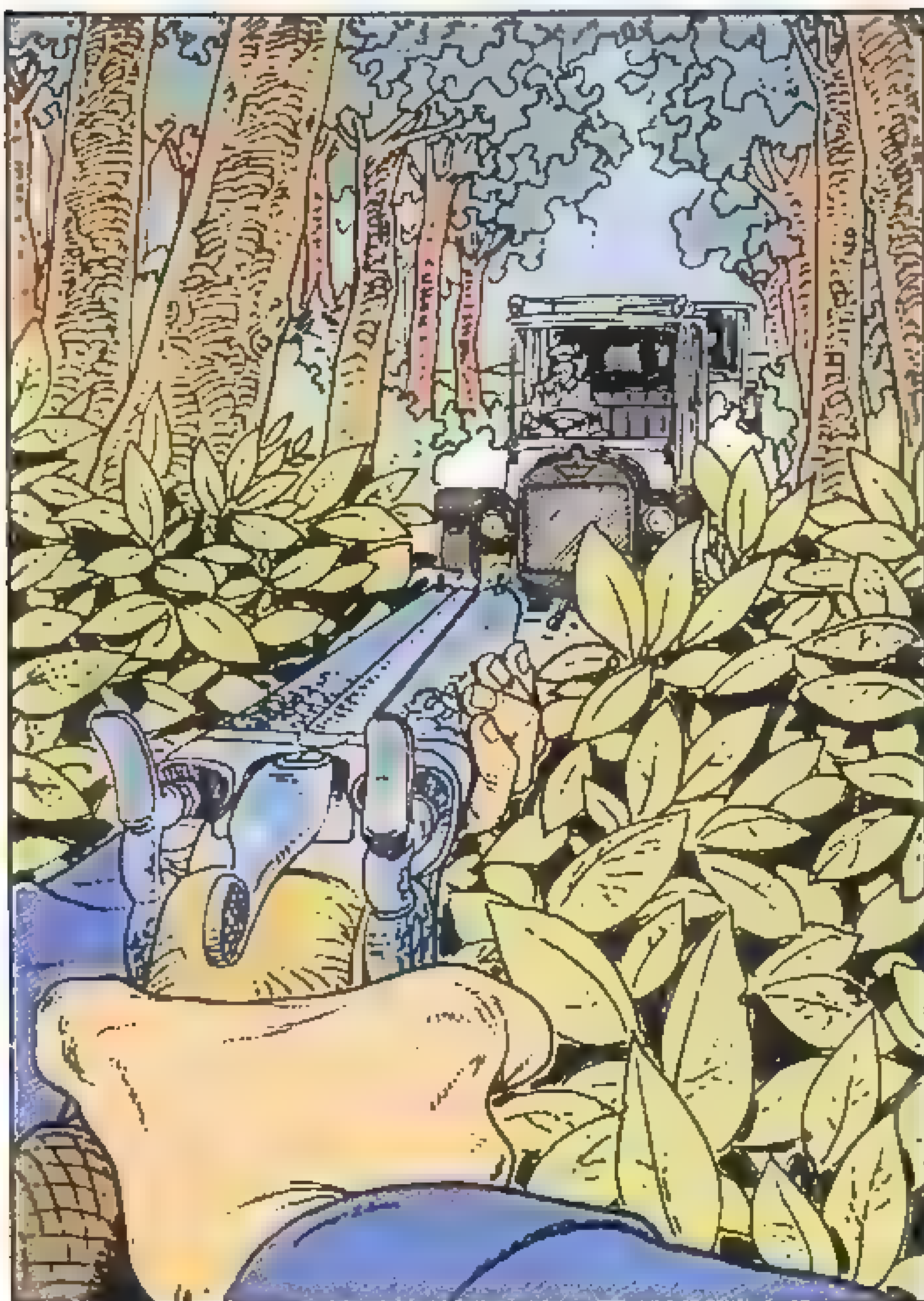

ER IS MAAR ÉÉN MAN GERED... HIJ VERTELDE DAT DE KRUISER WAS AANGEVALLEN DOOR EEN SOORT VLIEGENDE SCHOTEL... EEN ZWARTE! EN DAT BESTE STONE, IS HET UITVERKOREN WERKTUIG VAN EEN ZEKERE SCHULTZ, ALIAS SHANION, ALIAS BRIAN ANGEL SHARK, DIE EEN AANSLAG BERAAMDE OP HET LEVEN VAN KONING EDWARD VII...

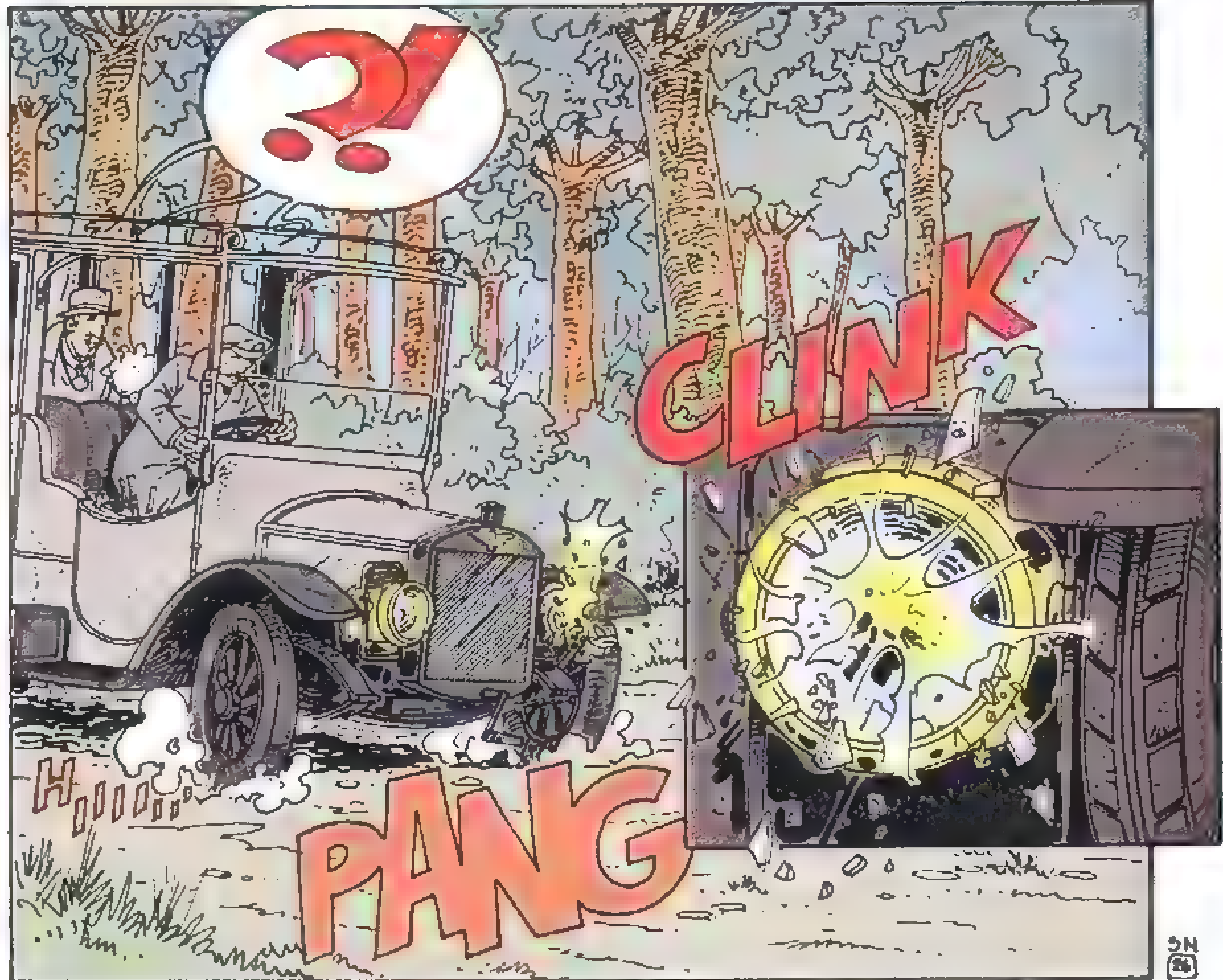
PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN!
HET GROTE KOMPLOT

EN DAN IS ER NOG EEN DERDE TOEVAL BESTE STONE, MAAR DAT ZIE JE STRAKS WEL... HIER LINKS, CHAUFFEUR!

DAT KASTEEL DAAR, ZEGT JE DAT WAT ?

EH NEE ... OF TOCH.. MISSCHIEN HEEL VAAG...

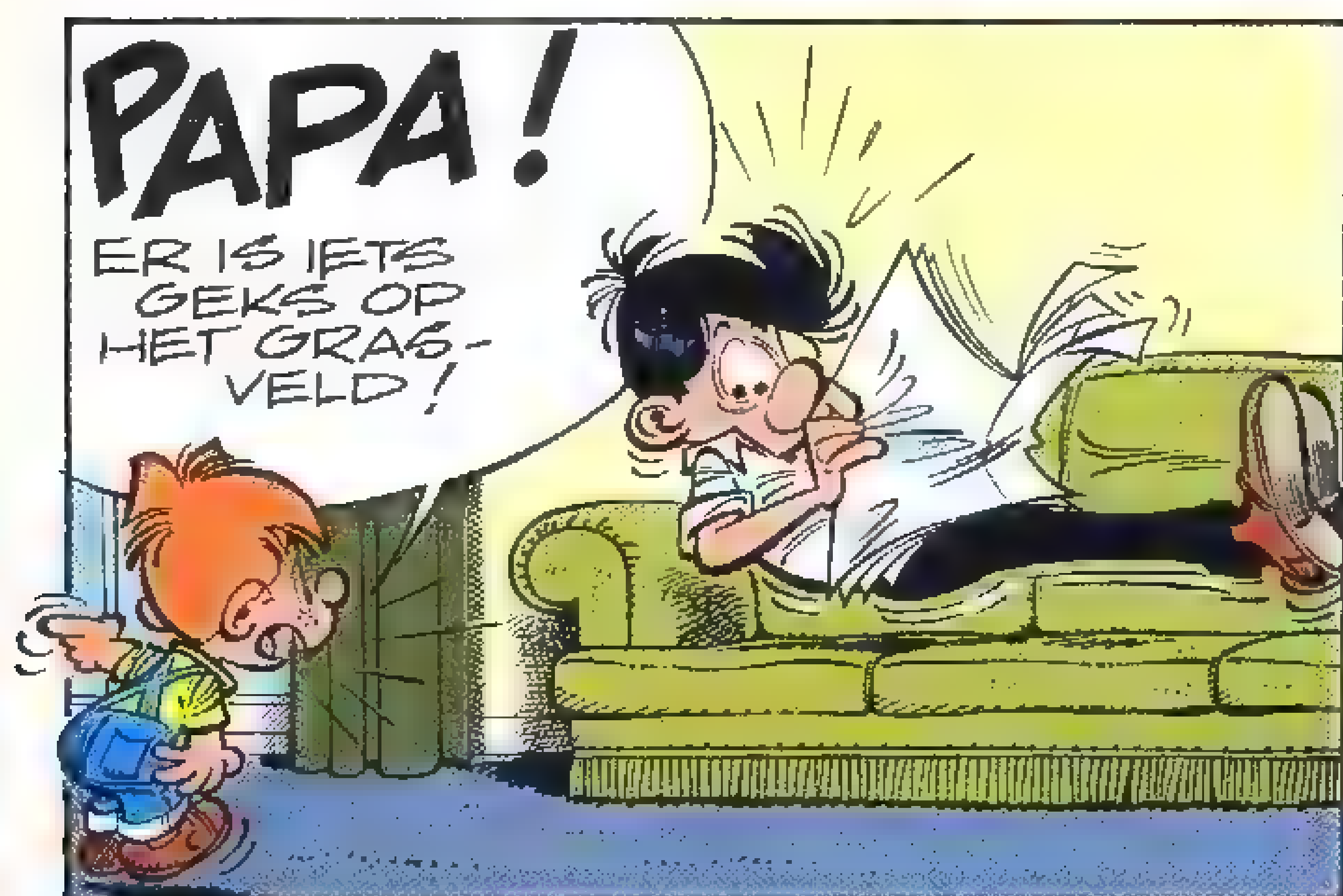

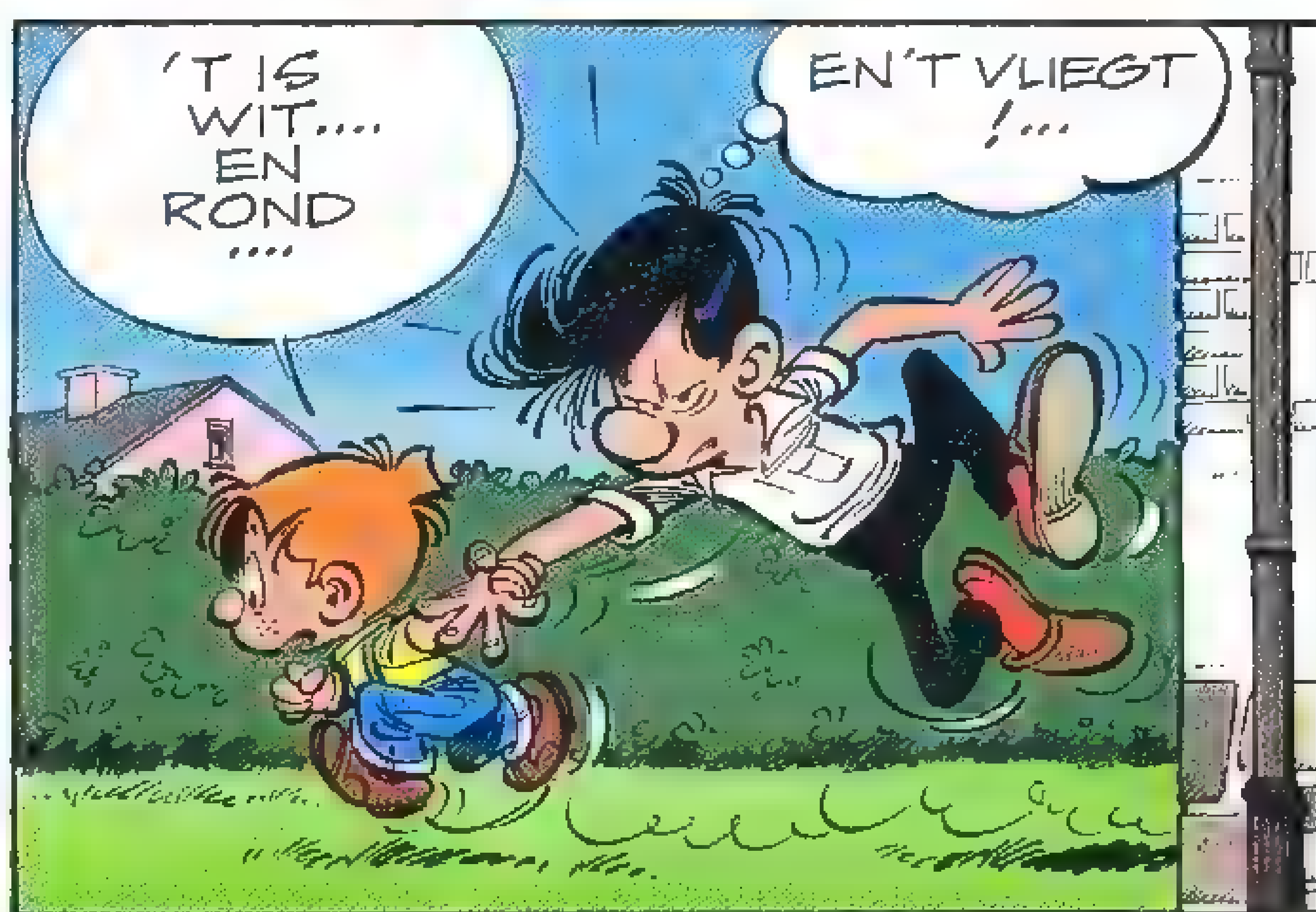

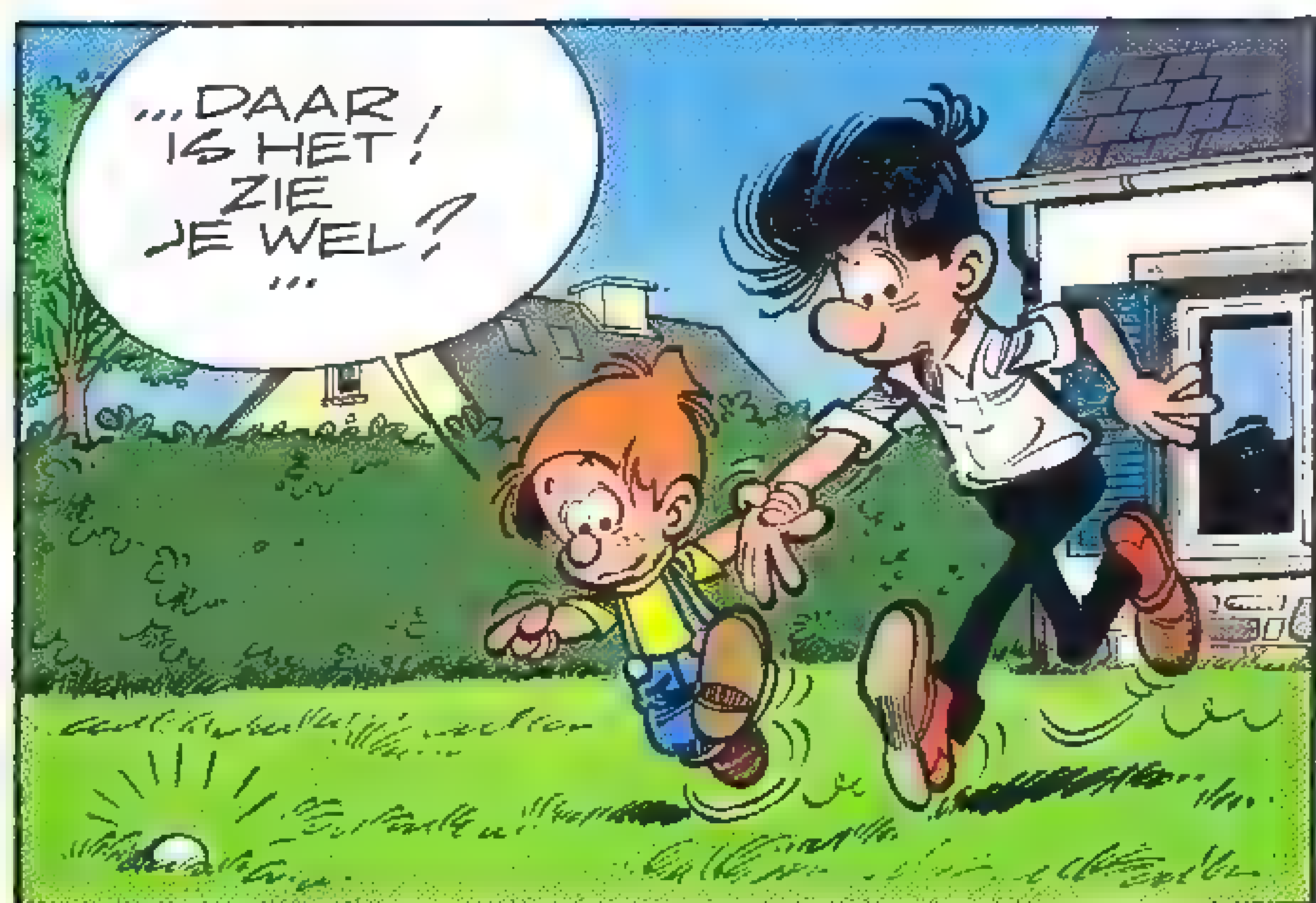
wordt vervolgd

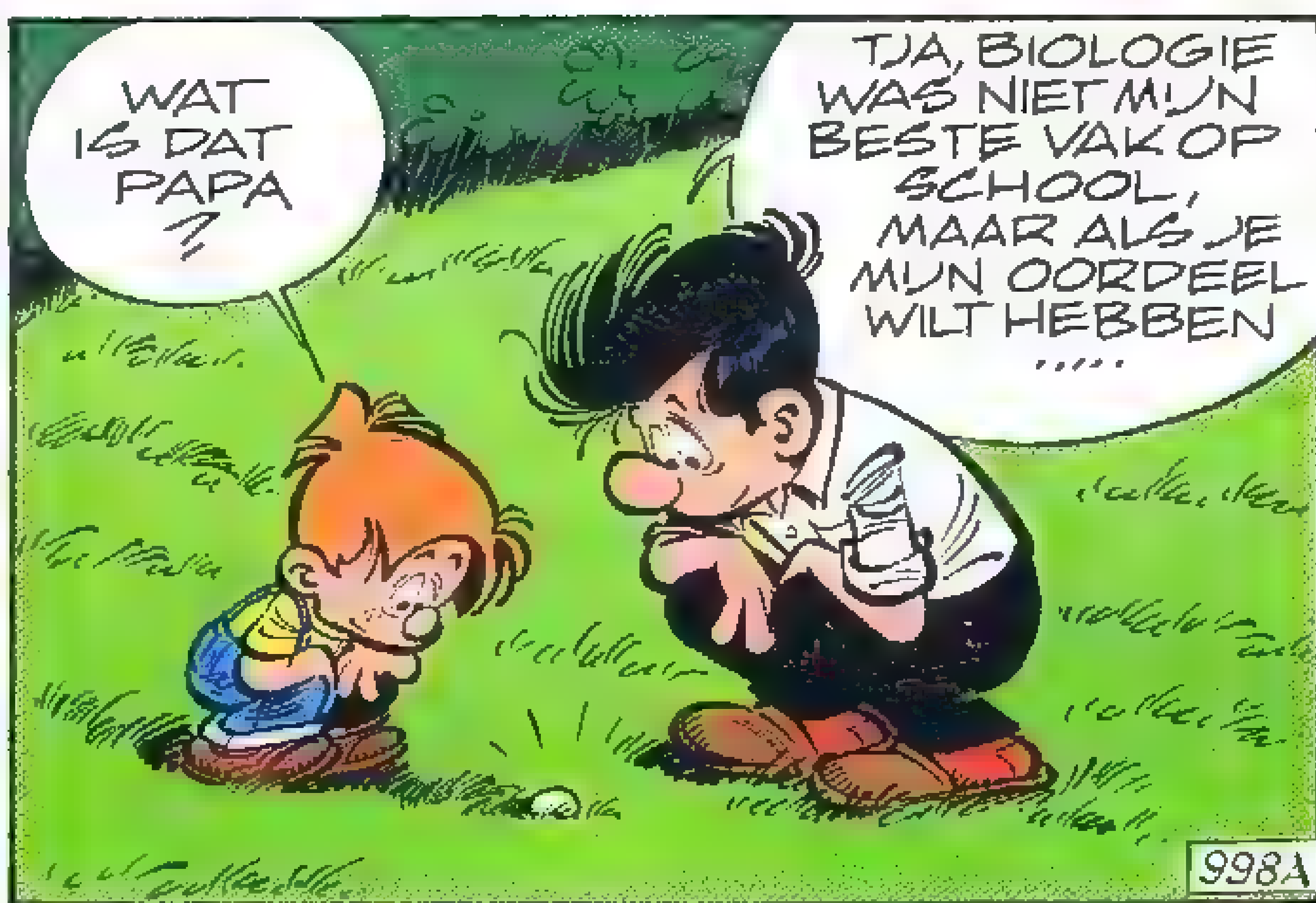
Roba

BOLLIE EN BILLIE WIE EEN KUIL GRAAFT...

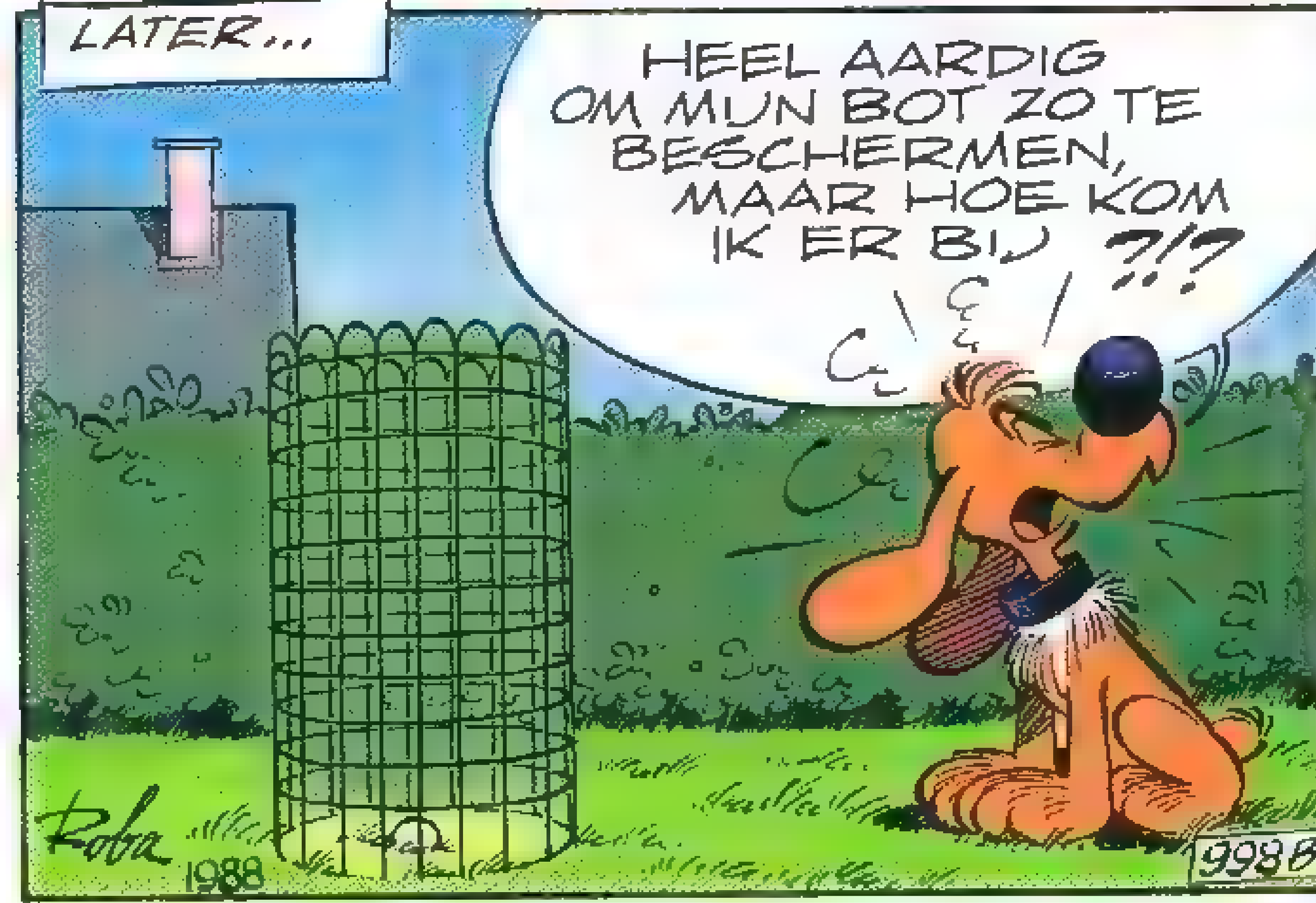

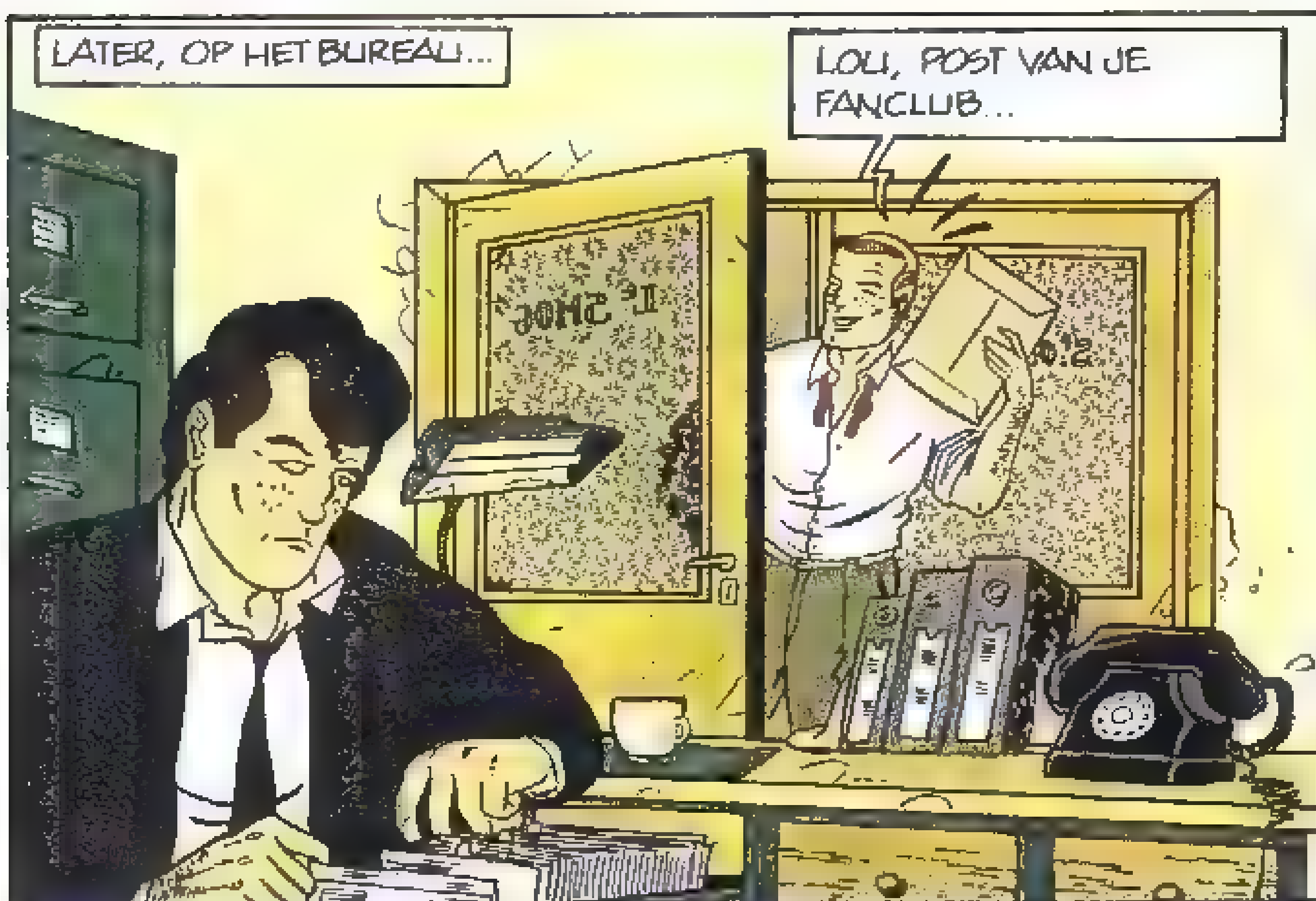

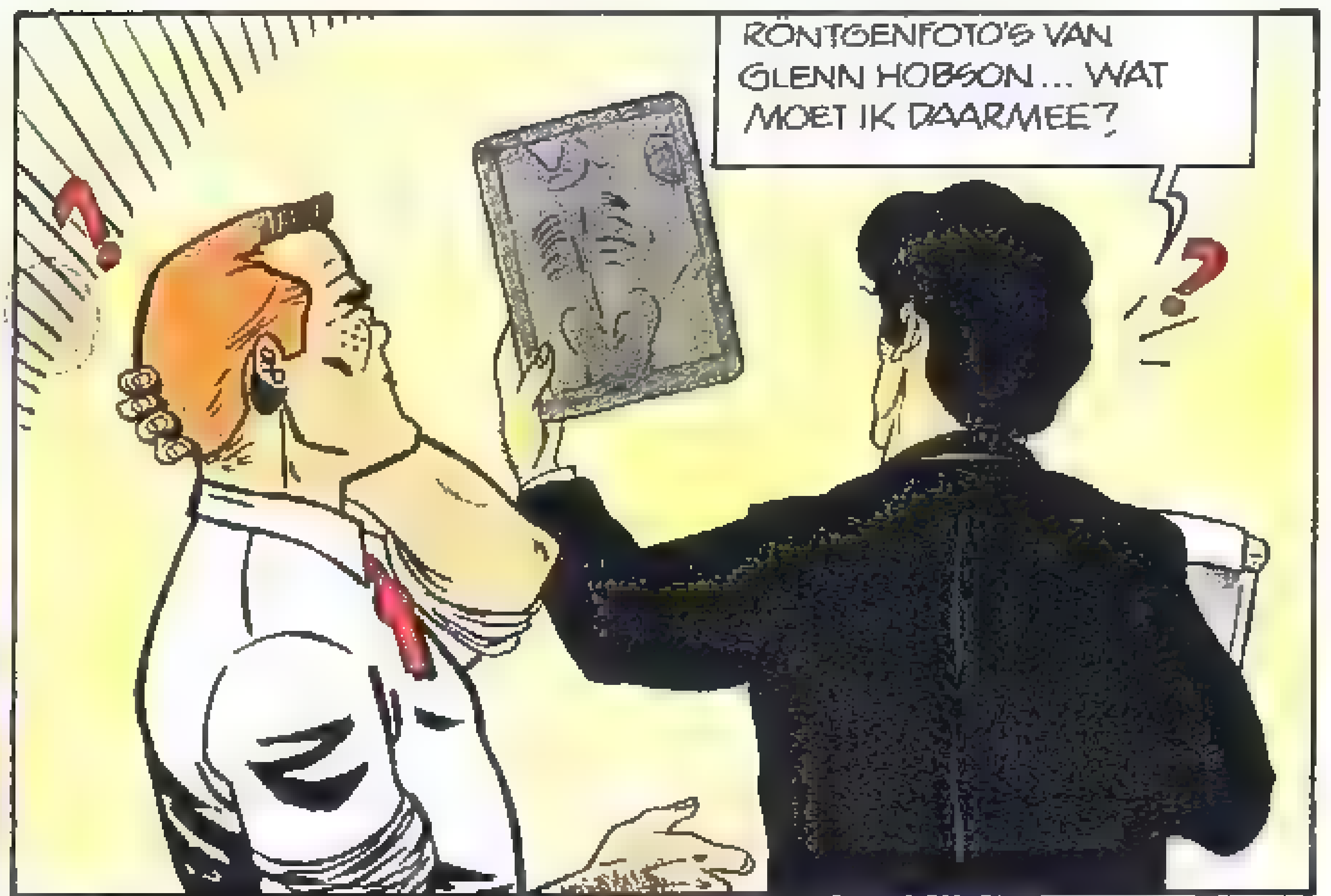

G. Van Linthout

LOU SMOG

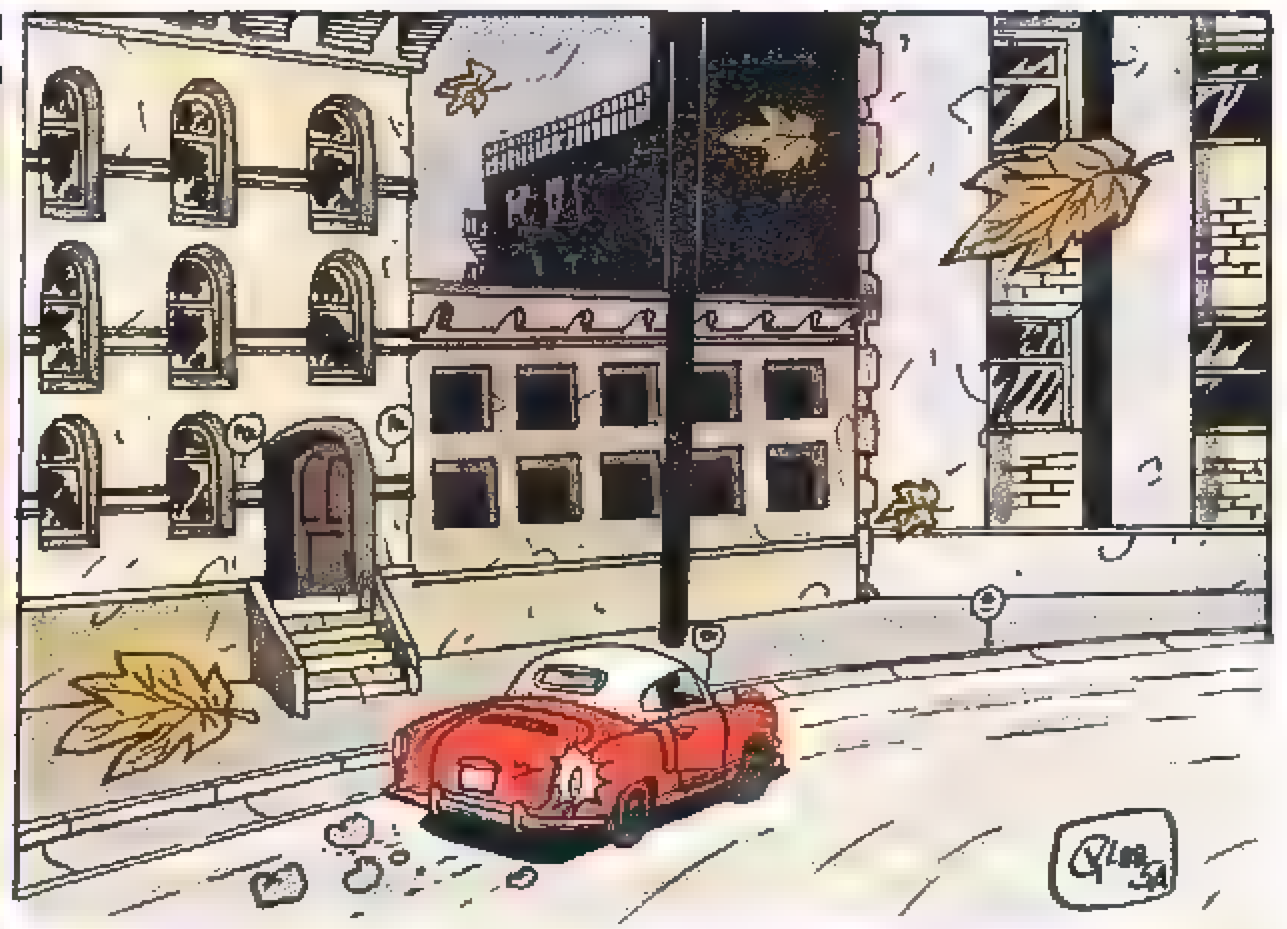
SAMENVATTING: Elaine Hobson en haar minnaar ontdoen zich van een lastige echtgenoot, terwijl deze zich naar een vriend begeeft op 250 km daarvandaan! Maar de moordenaars hebben geen geluk, want Lou Smog werd daar ook uitgenodigd... Hobson moest hem spreken over een moord!!

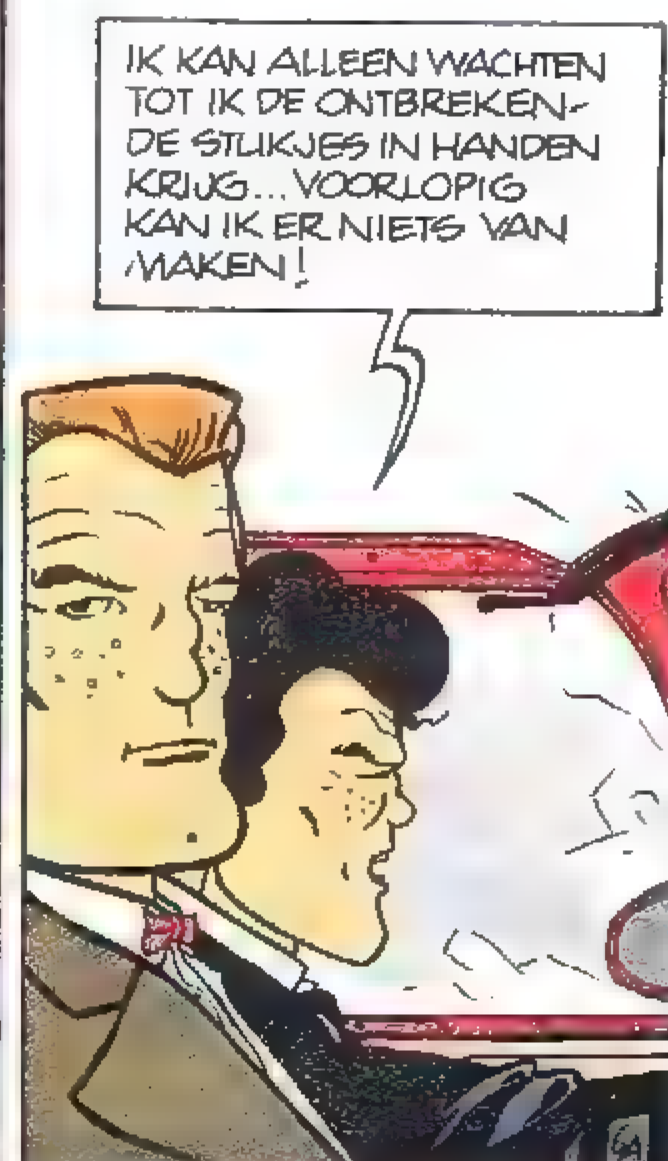

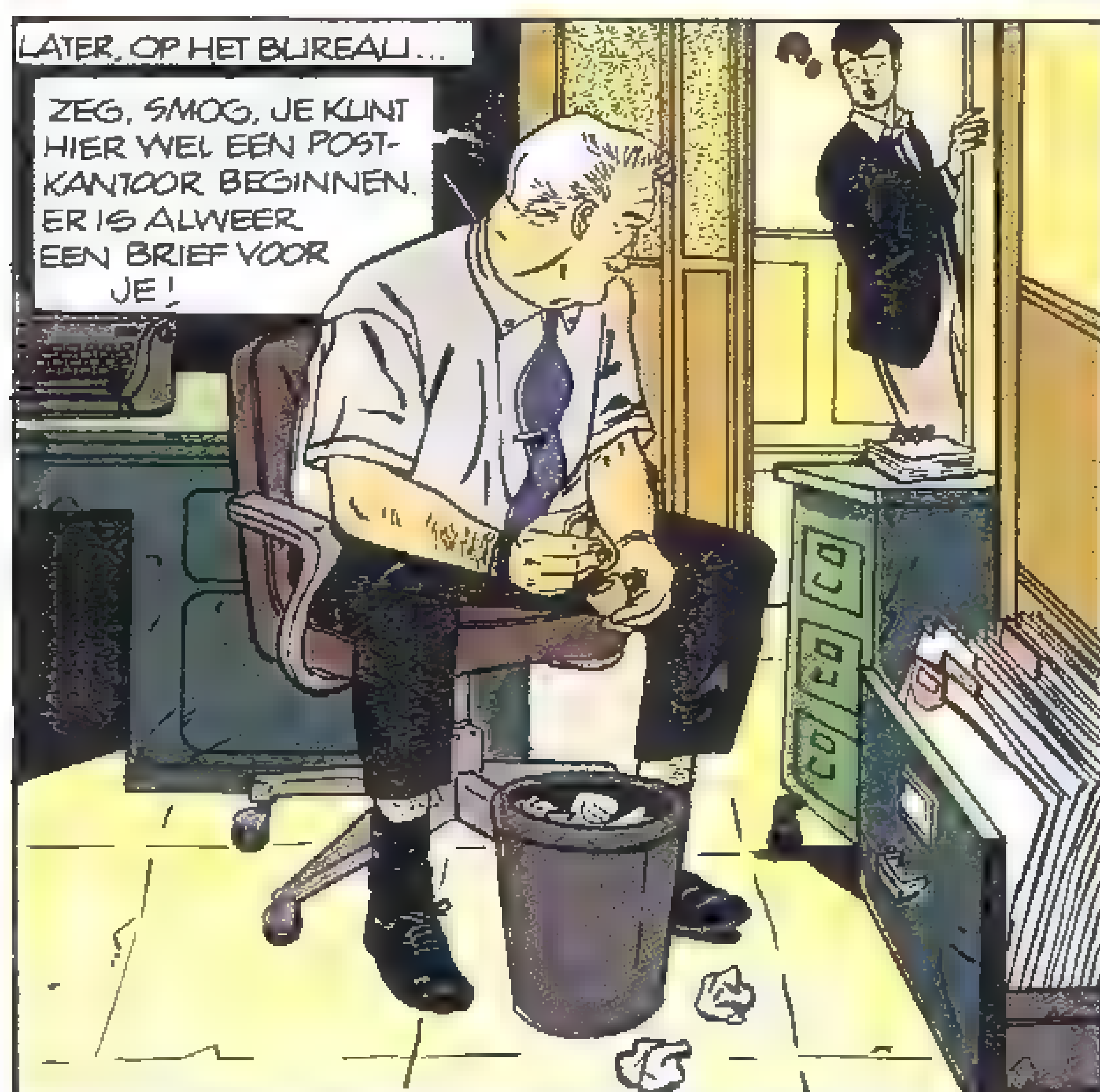

LOU SMOG DE POSTBODE VAN GENEZIJDE

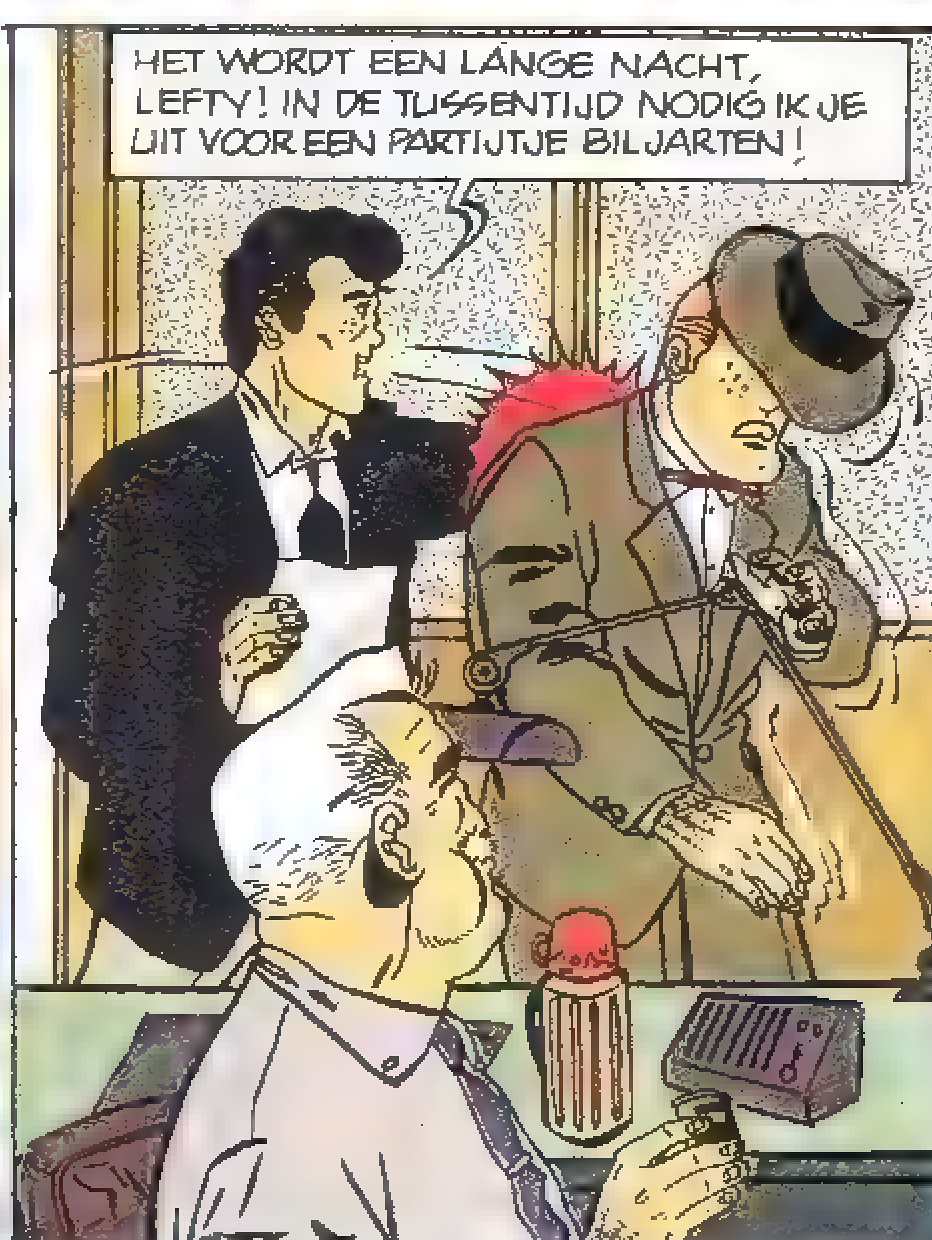

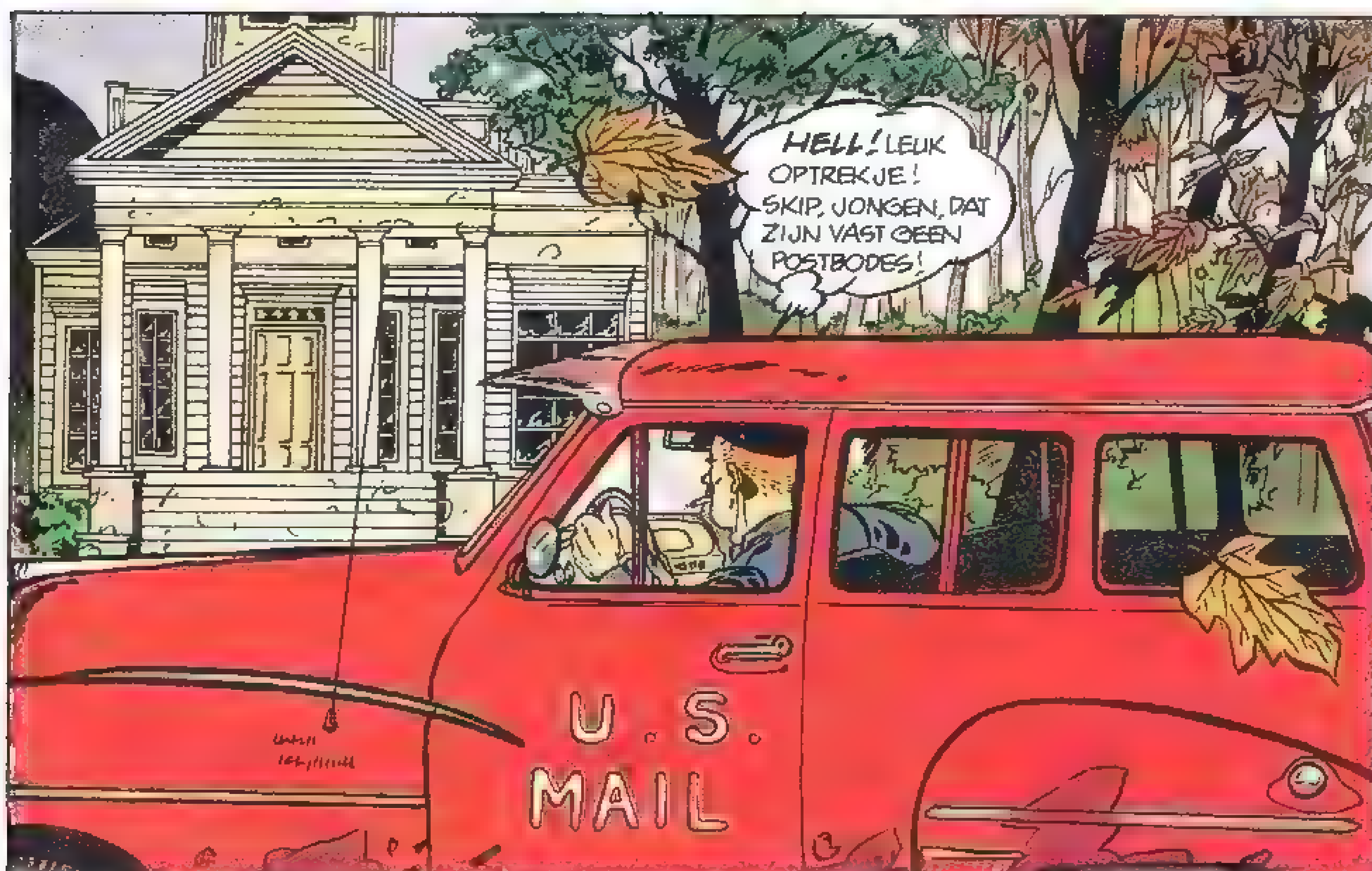

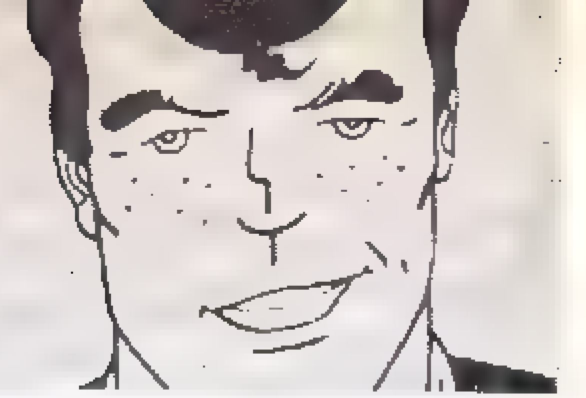

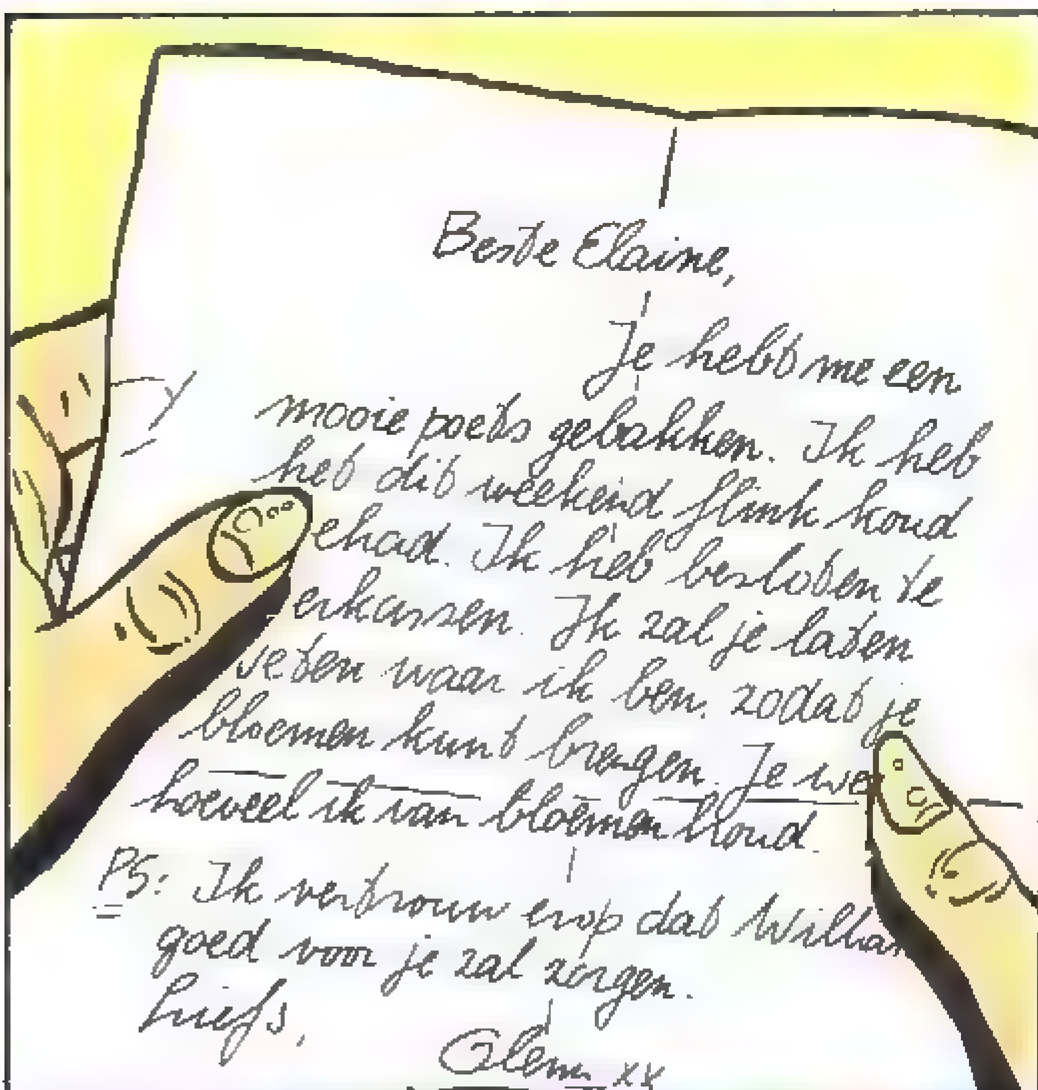

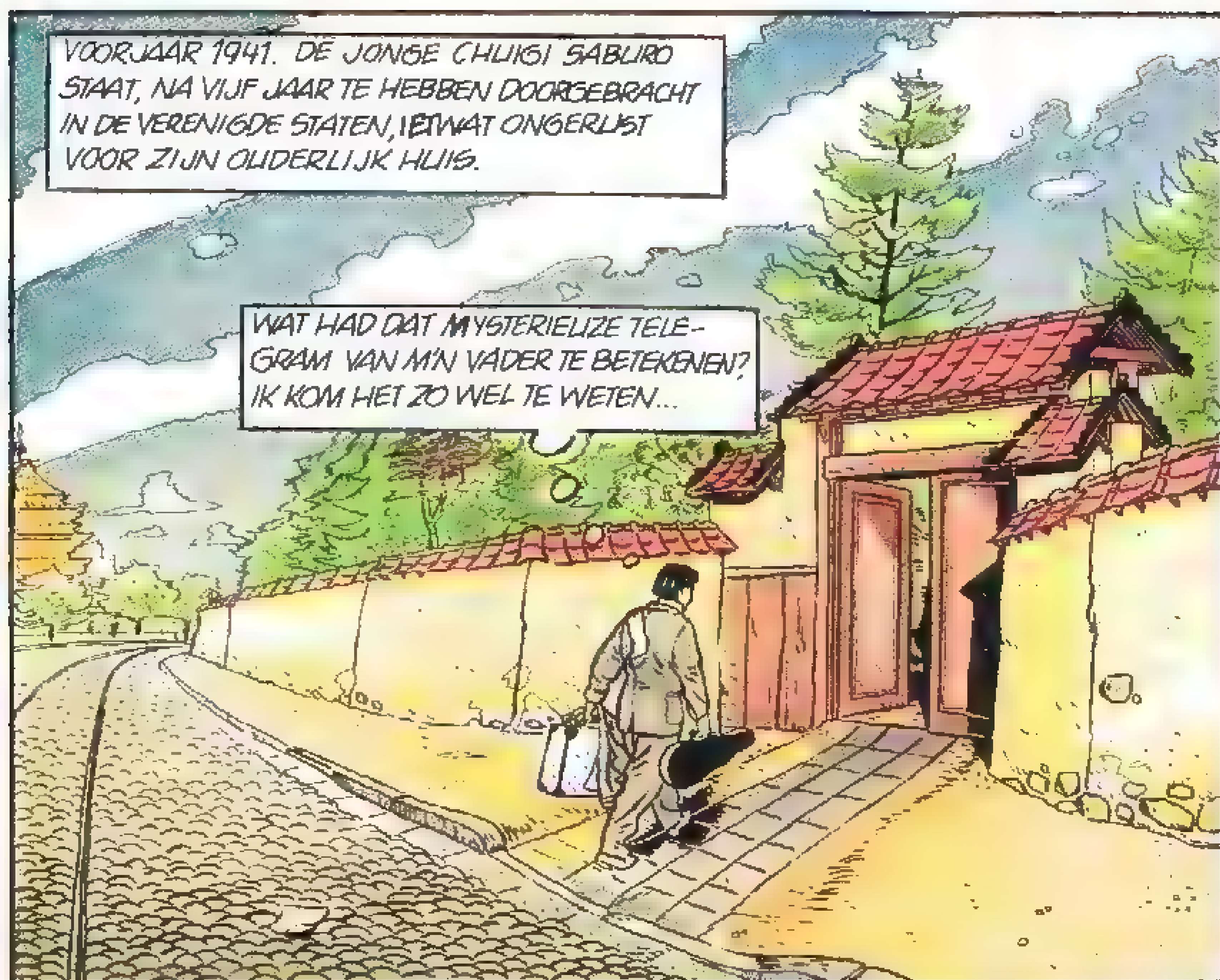

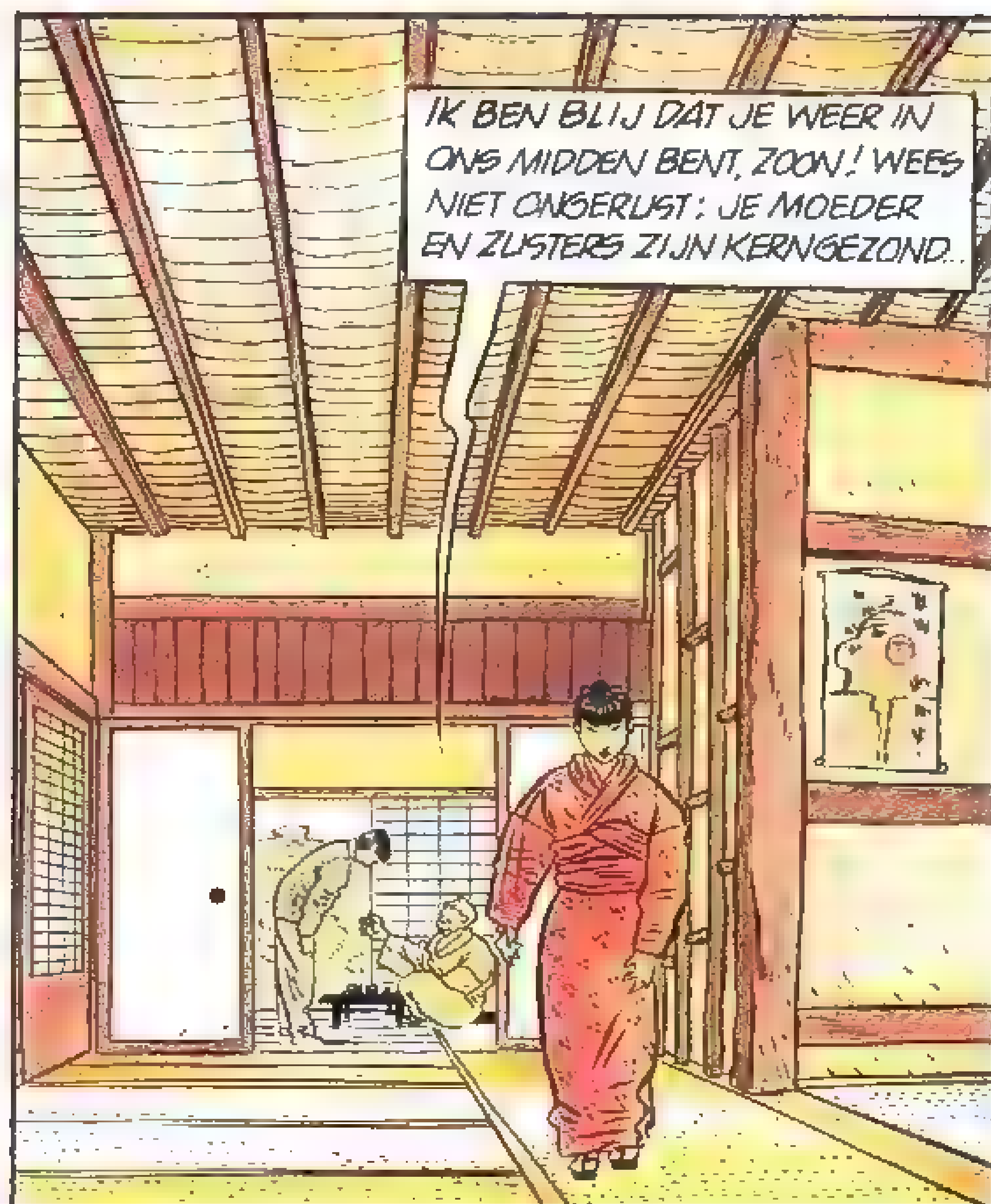

wordt vervolgd

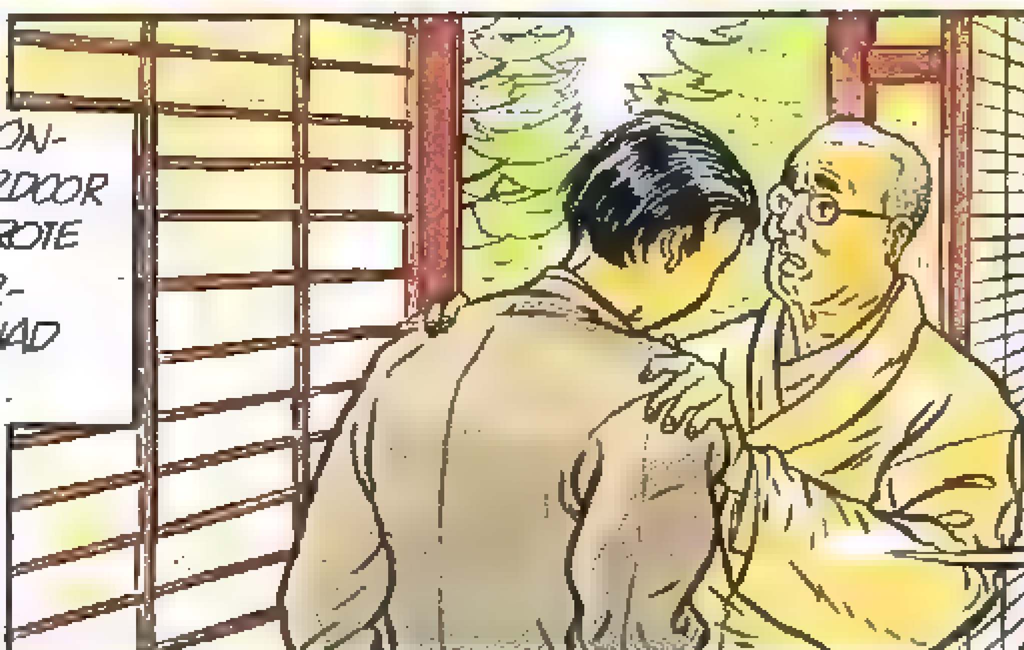
Waar verhaal

HET EERSTE GEVECHT VAN LUITENANT SABURO

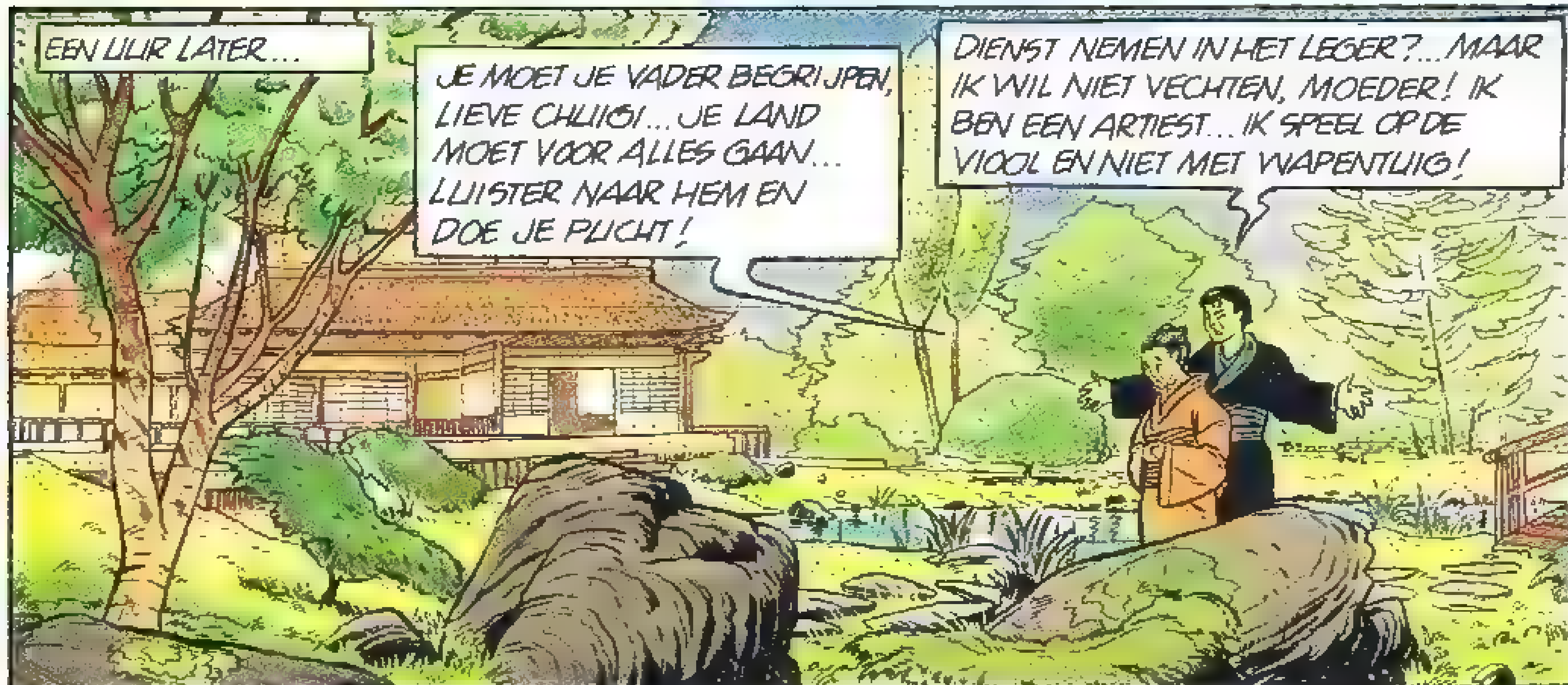

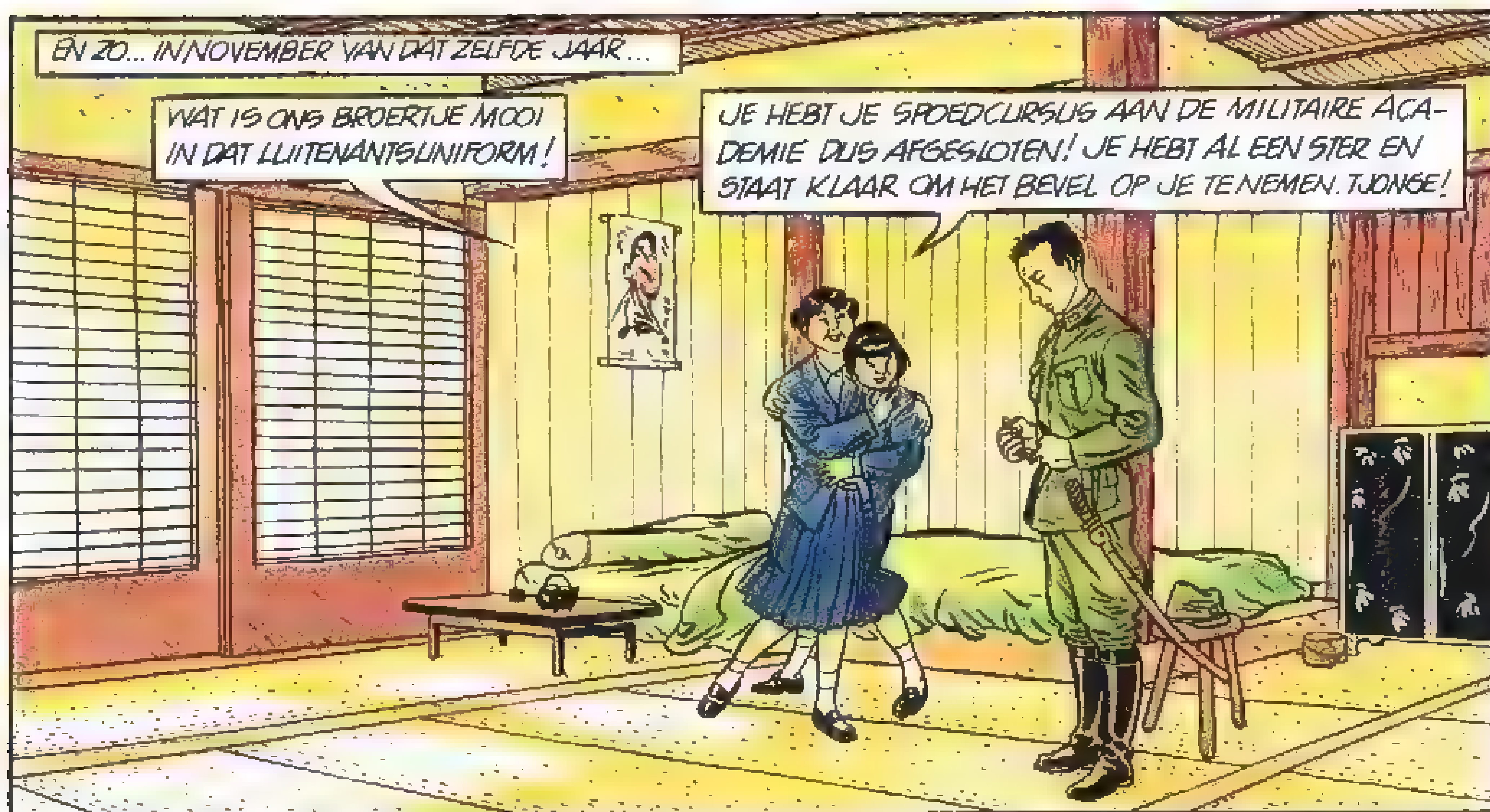

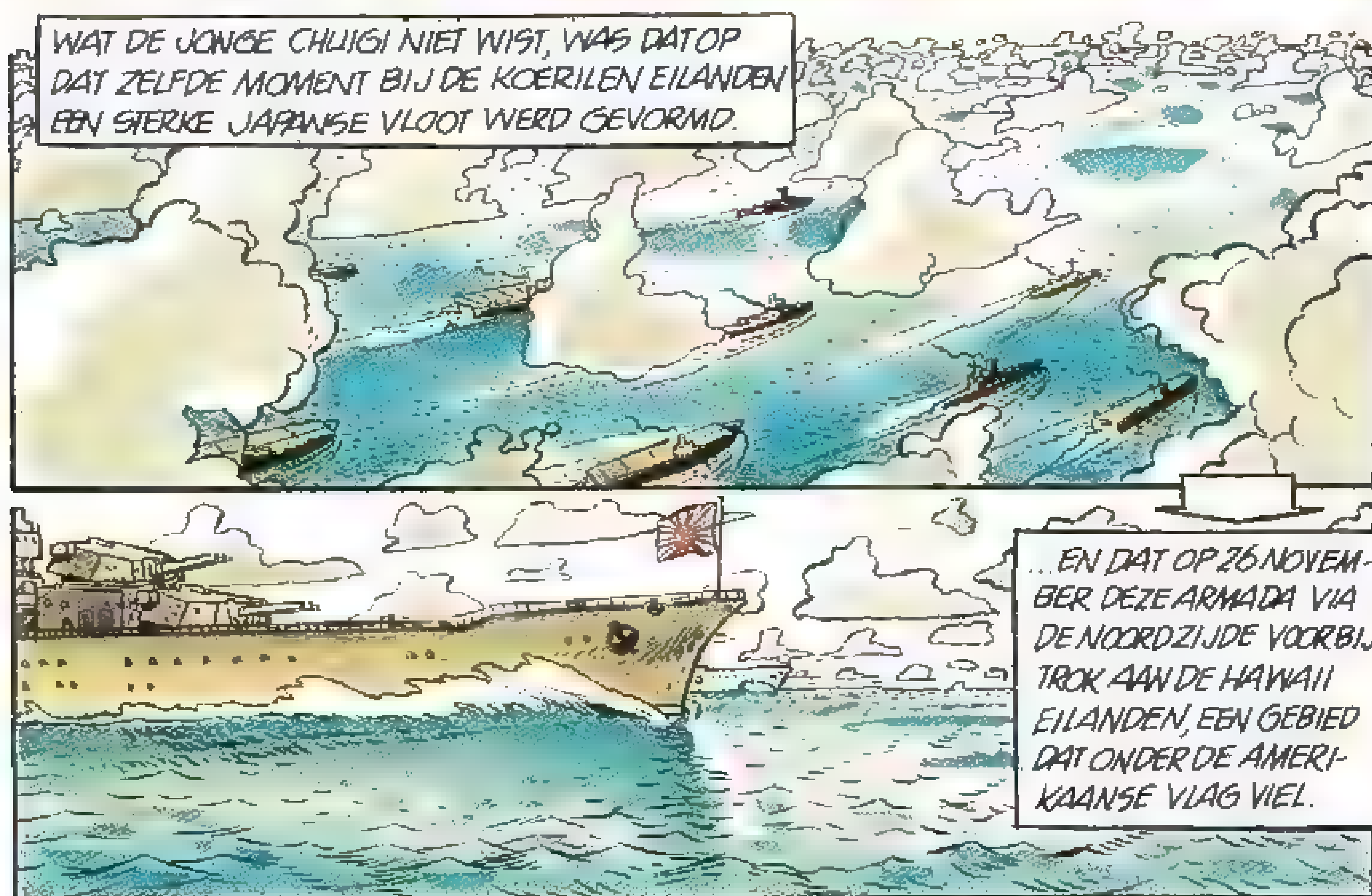

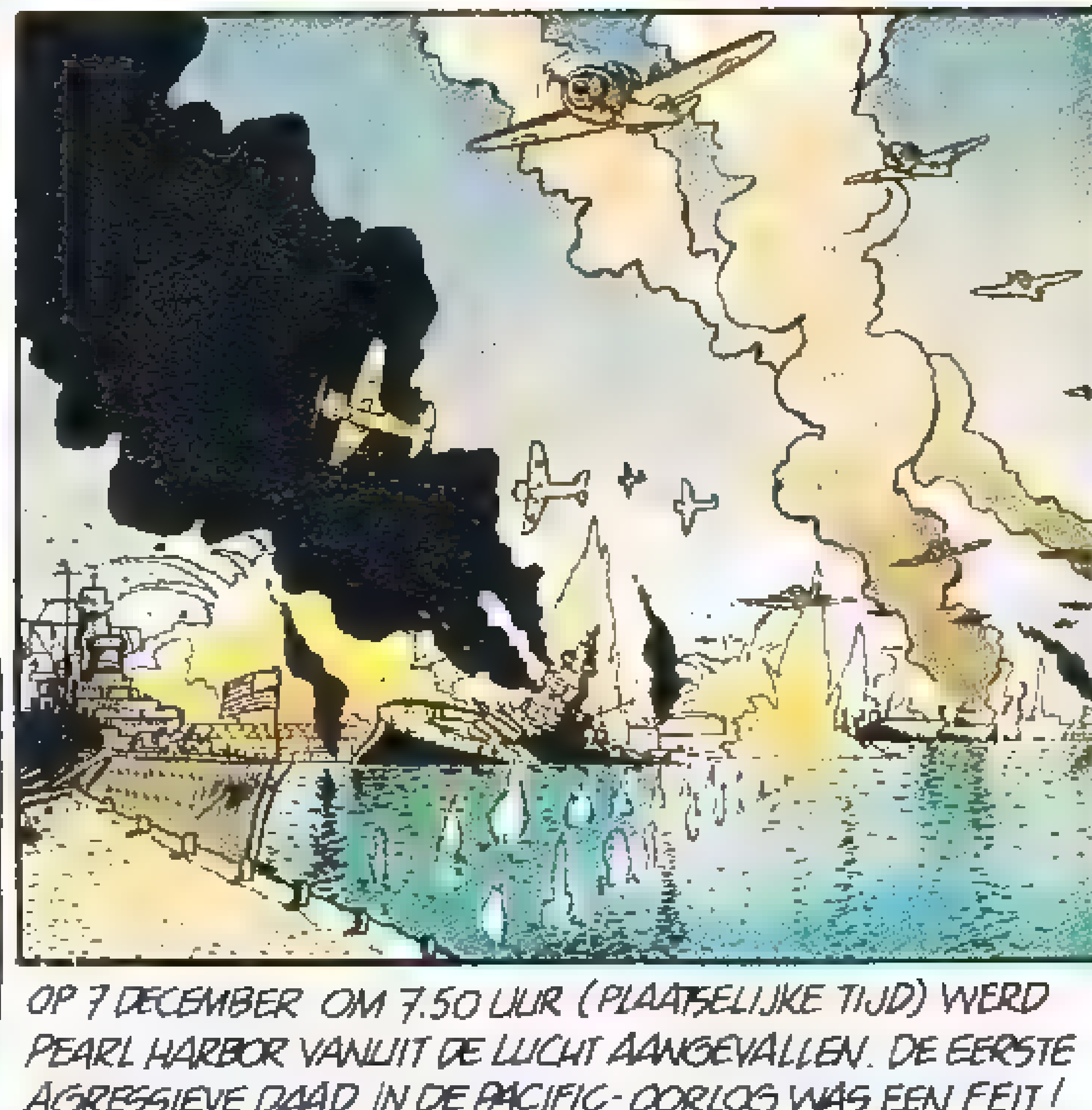

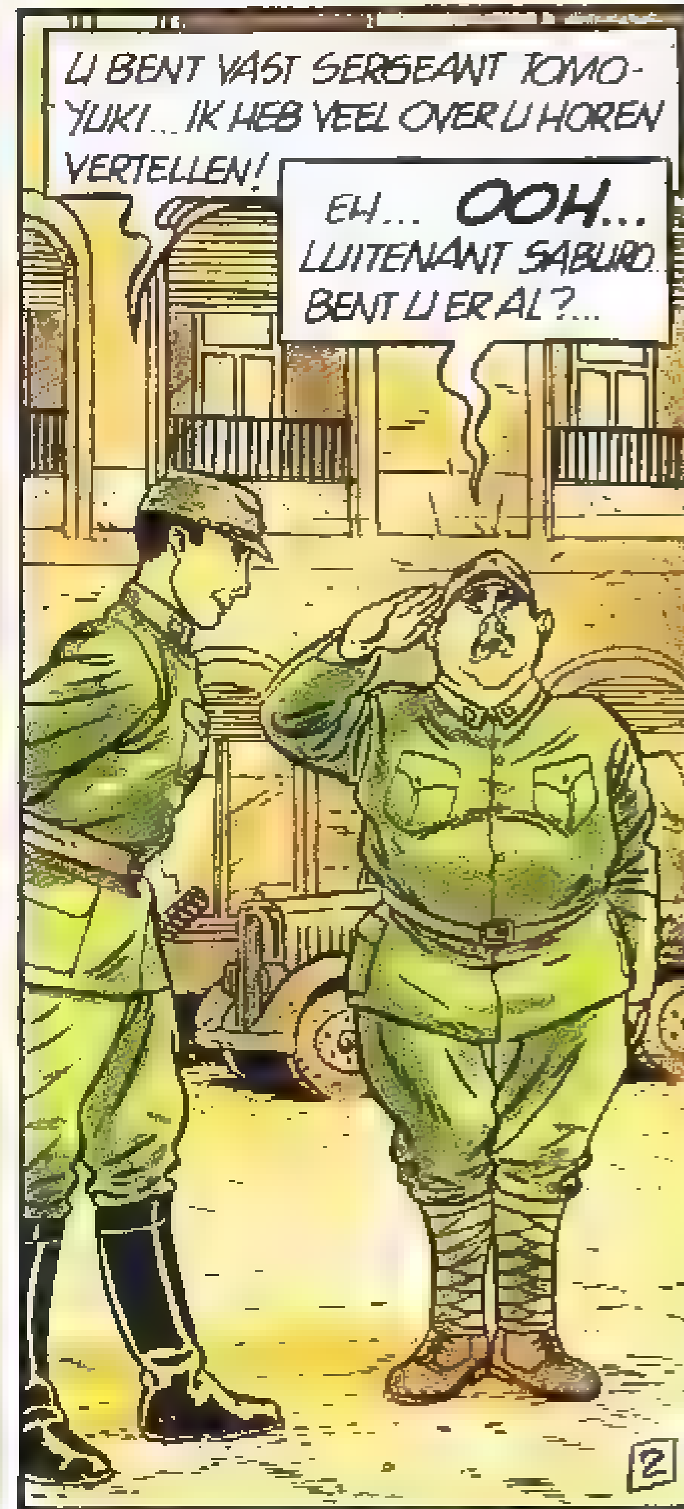

OP 7 DECEMBER OM 7.50 UUR (PLAATSELIJKE TIJD) WERD PEARL HARBOR VANUIT DE LUCHT AANGEVALLEN. DE EERSTE AGRESSIEVE DAAD IN DE PACIFIC-OORLOG WAS EEN FEIT!

J.-M. Beuriot
Y. Duval

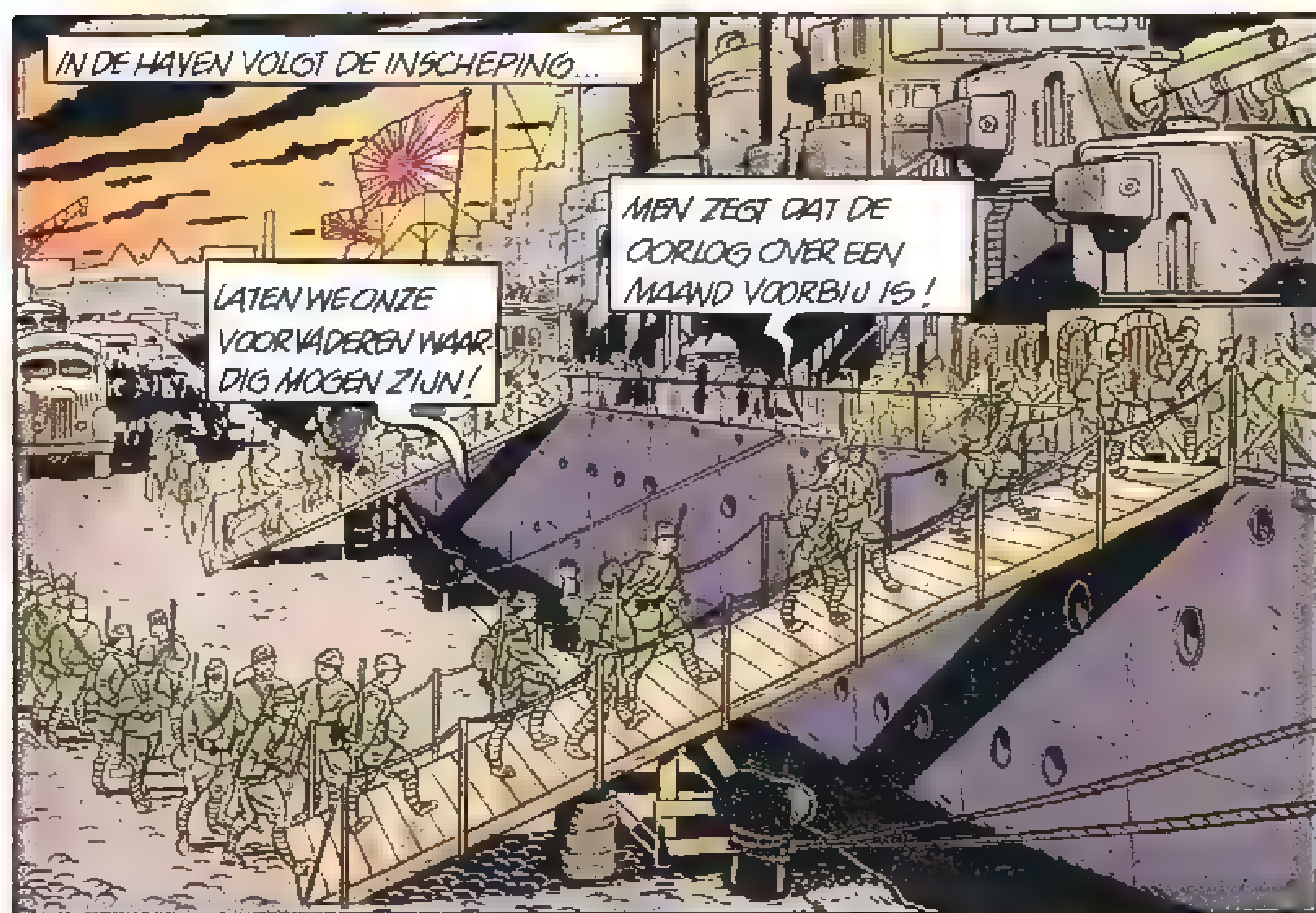
HET EERSTE GEVECHT VAN LUITENANT SABURO

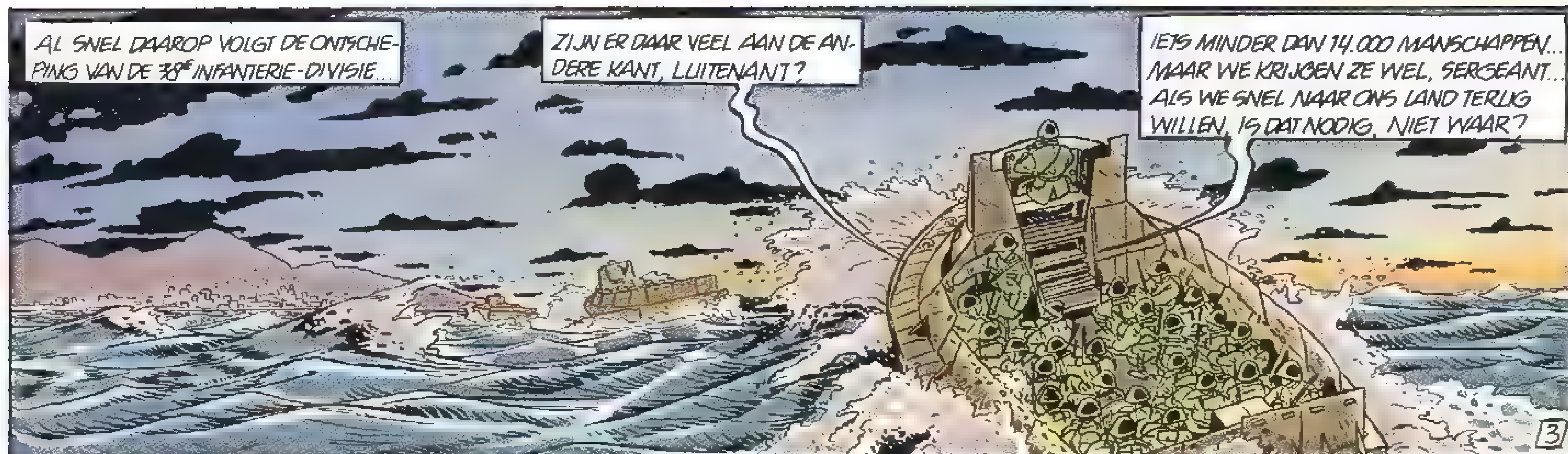

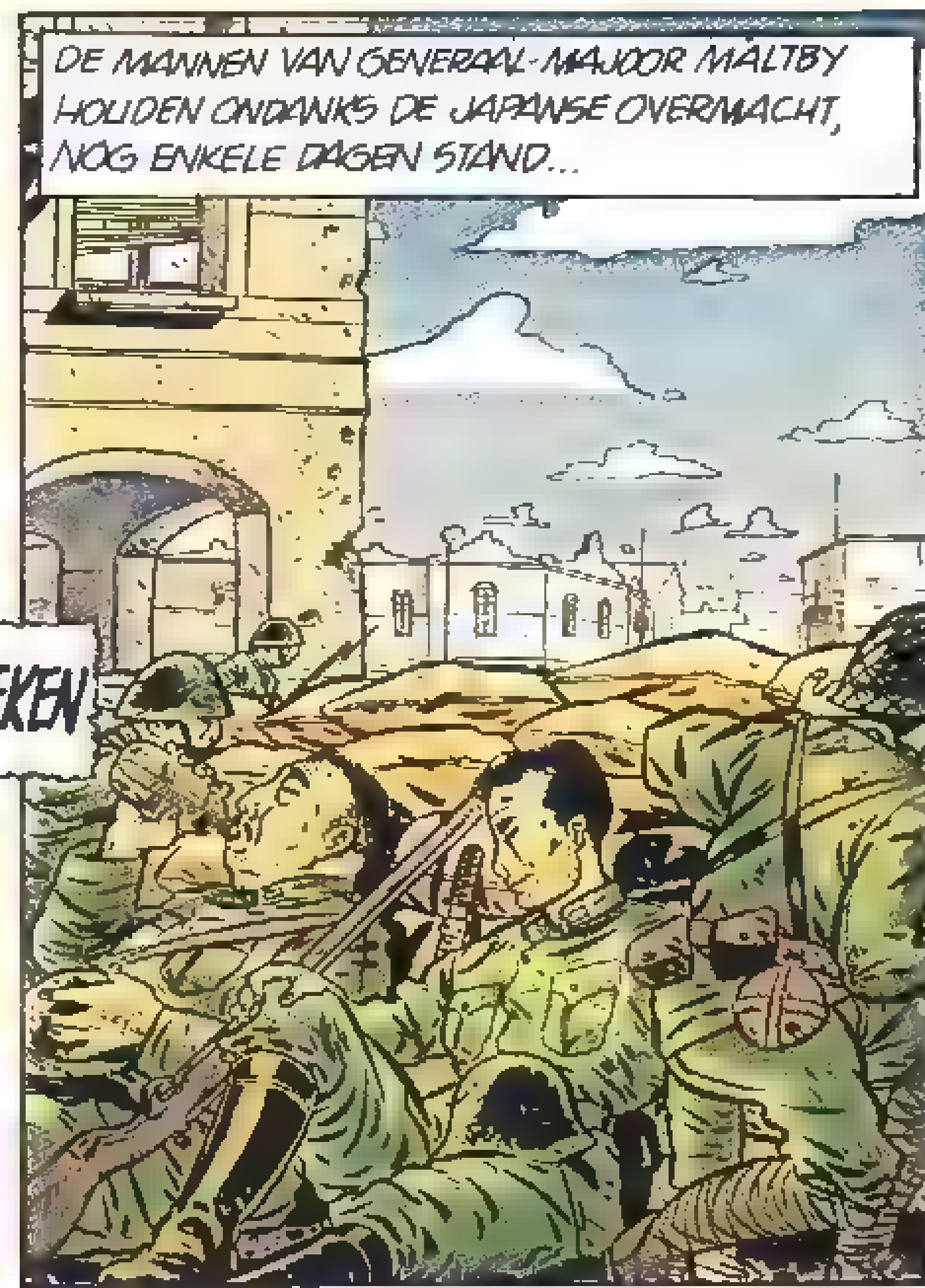
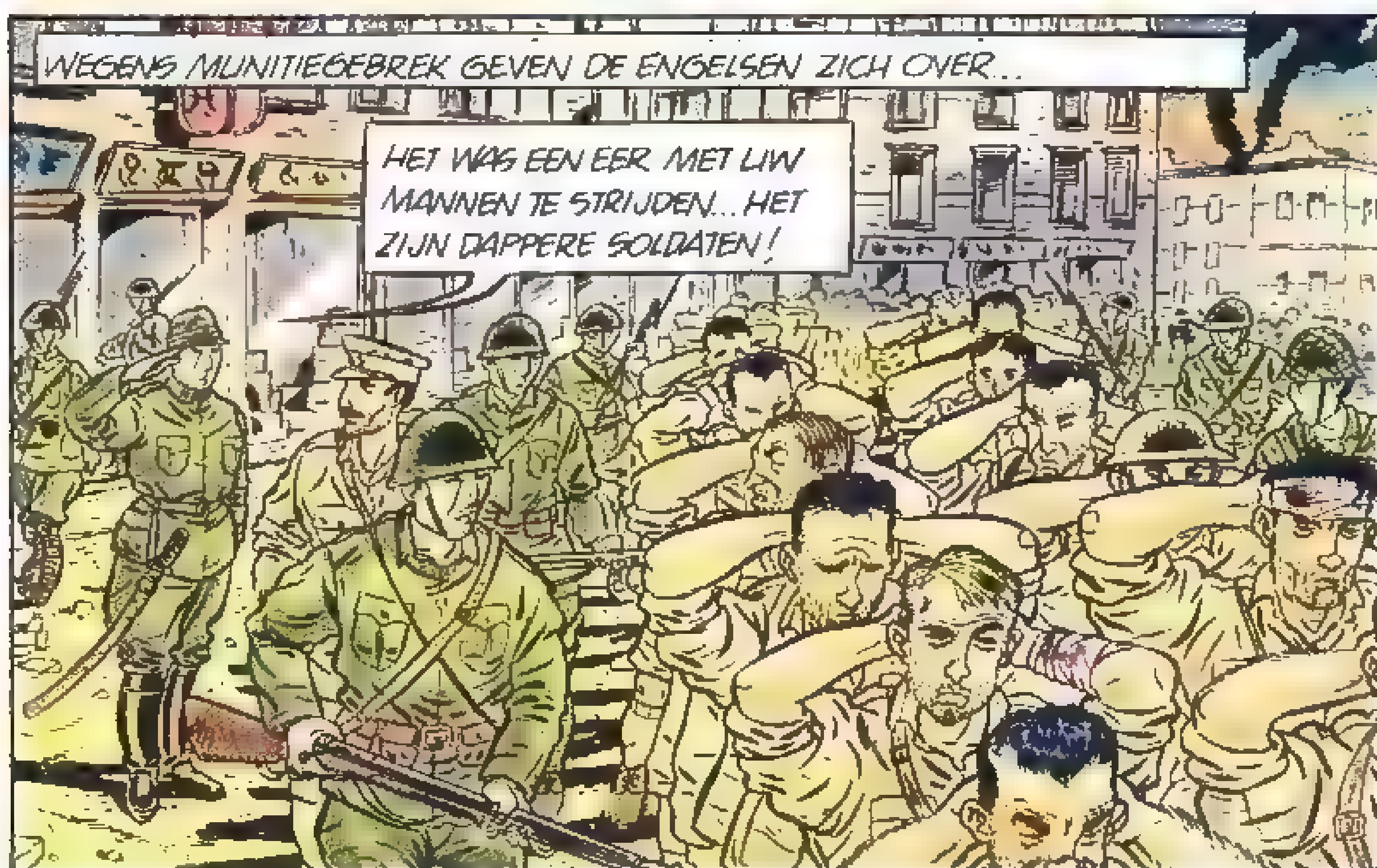
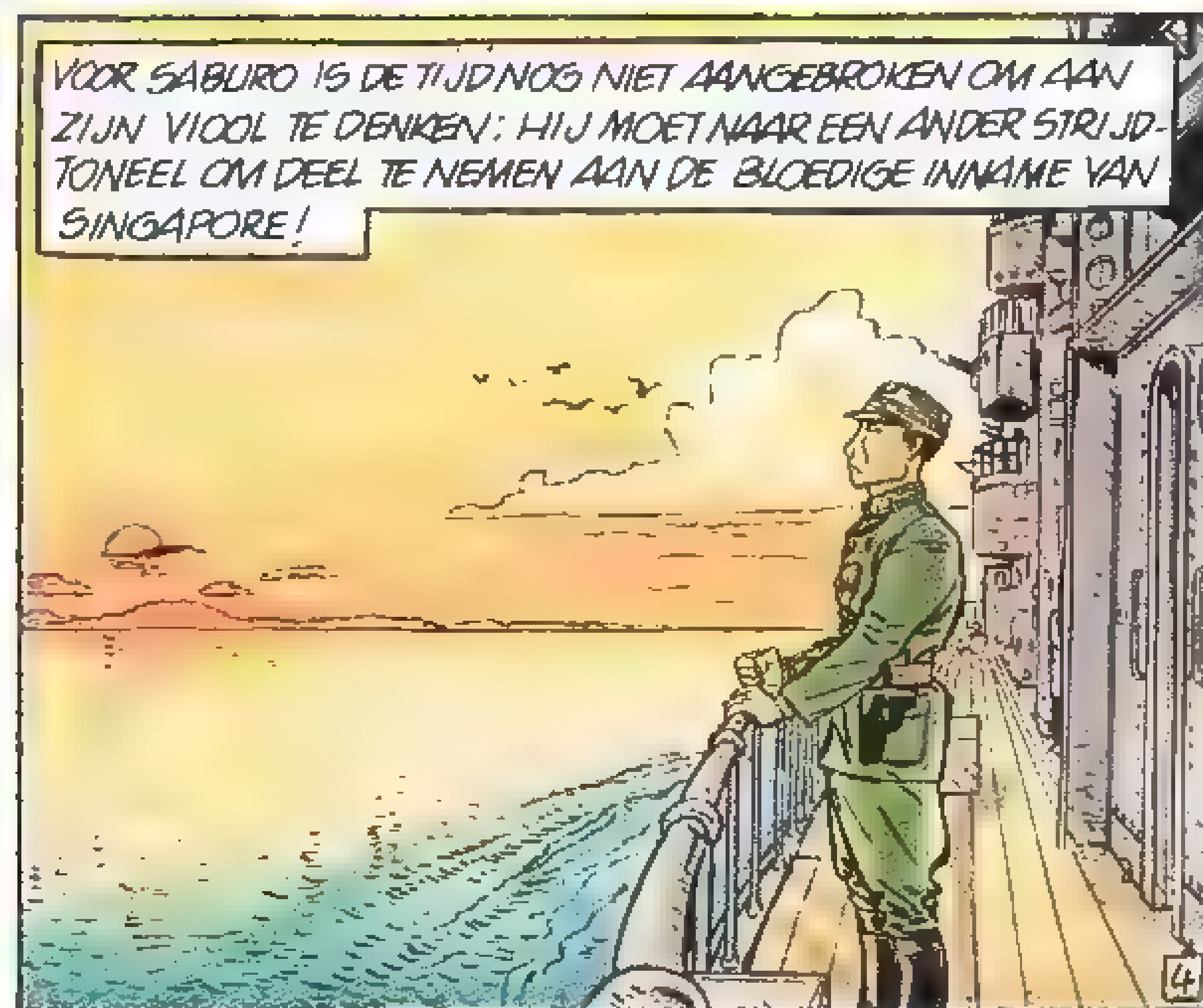

DIE AVOND...
LUITENANT, MAAK GEBRUIK VAN DE DUISTERNIS OM DE ZEEËNGTE OVER TE STEKEN. IK GELOOF NIET DAT ZE VERWACHTEN DAT WE 'S NACHTS AAN ZULLEN VALLEN!

GEEN GELUID MEER... LAAT DE BARKEN UITGLIJDEN...

SNEL, ZOEK DEKKING ACHTER DAT MUURTJE...

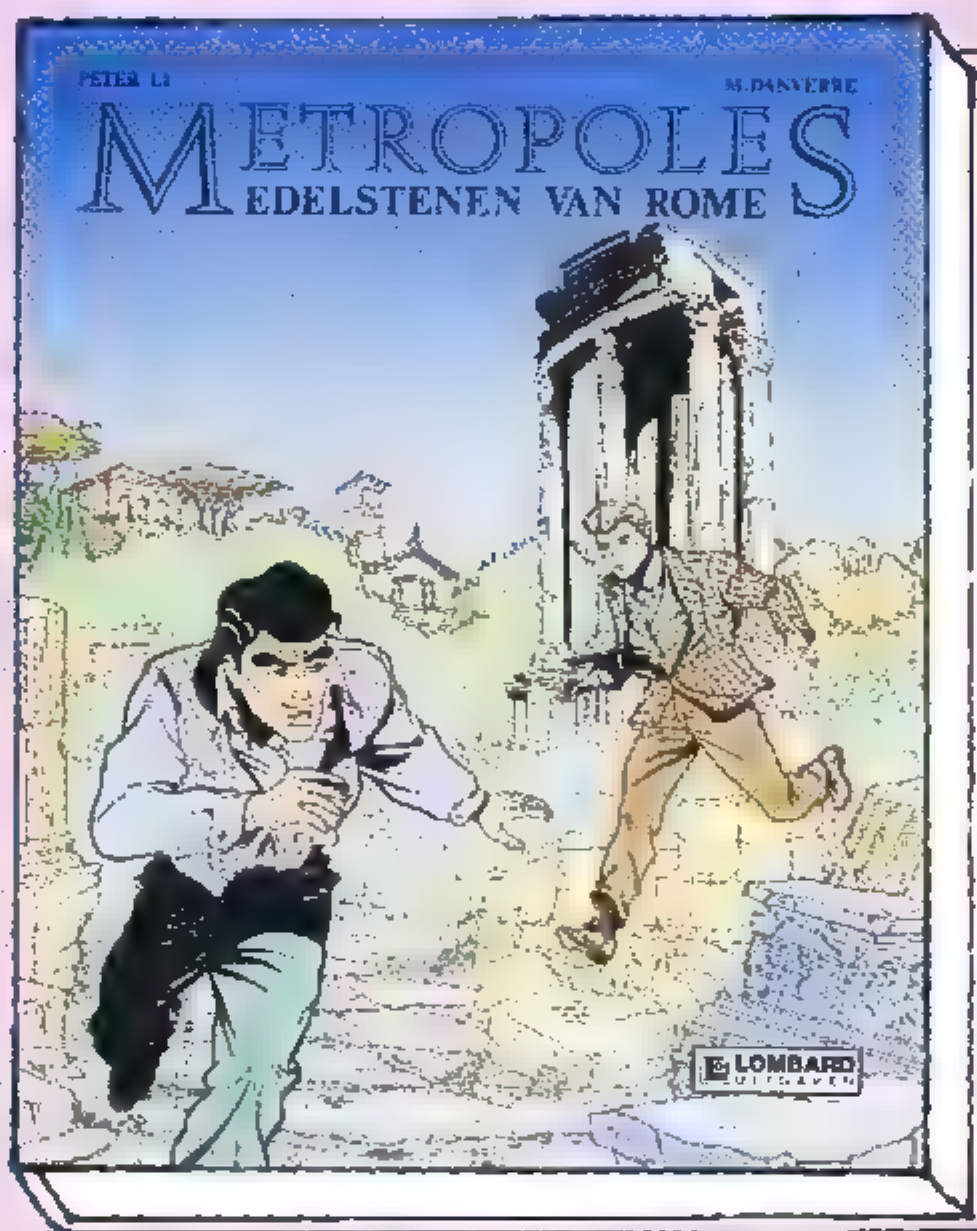
LUITENANT SABURO ZIET KANS OM MET ZIJN MANSCHAPPEN ONOPGEMERKT TOT AAN DE BRITSE VOORPOSTEN DOOR TE DRINGEN...
GEEF JE OVER!
?!?!

'S OCHTENDS VROEG...
PAW... PAW... TARATAK KATA...
DEKKING ZOEKEN

DE MANNEN VAN GENERAAL-MAJOOR MALTBY HOUDEN ONDANKS DE JAPANSE OVERMACHT, NOG ENKELE DAGEN STAND...

WEGENS MUNITIEGEBREK GEVEN DE ENGELSEN ZICH OVER...
HET WAS EEN EER MET UW MANNEN TE STRIJDEN... HET ZIJN DAPPERE SOLDATEN!

VOOR SABURO IS DE TIJD NOG NIET AANGEBROKEN OM AAN ZIJN VIOOL TE DENKEN; HIJ MOET NAAR EEN ANDER STRIJDTONEEL OM DEEL TE NEMEN AAN DE BLOEDIGE INNAME VAN SINGAPORE!
4

einde

STRIPNIEUWS

LOMBARD

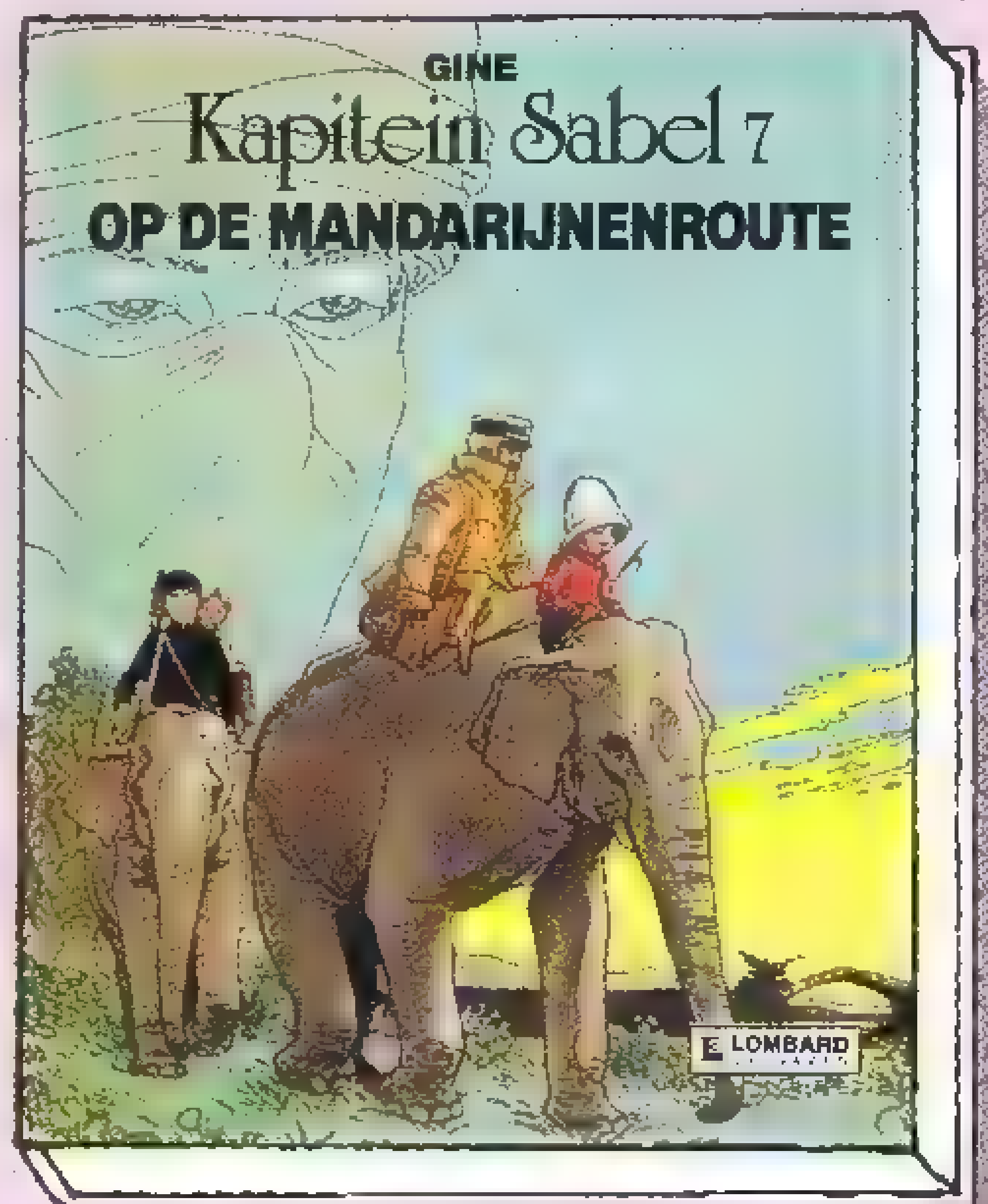
Metropoles
Edelstenen van Rome
door Peter Li en M. Danverre
nr. 1 - 48 pagina's kleur
145 BF/7,50 FL.

Julie, Klaartje, Cécile
Wanneer is het vakantie?
door Sidney en Bom
nr. 6 - 48 pagina's kleur
145 BF/7,50 FL.

Simon van de Rivier
Schipbreuk (deel 1)
door Auclair en A. Riondet
nr. 8 - 48 pagina's kleur
145 BF/7,50 FL.

Kapitein Sabel
Op de mandarijnenroute
door Gine
nr. 7 - 48 pagina's kleur
145 BF/7,50 FL.

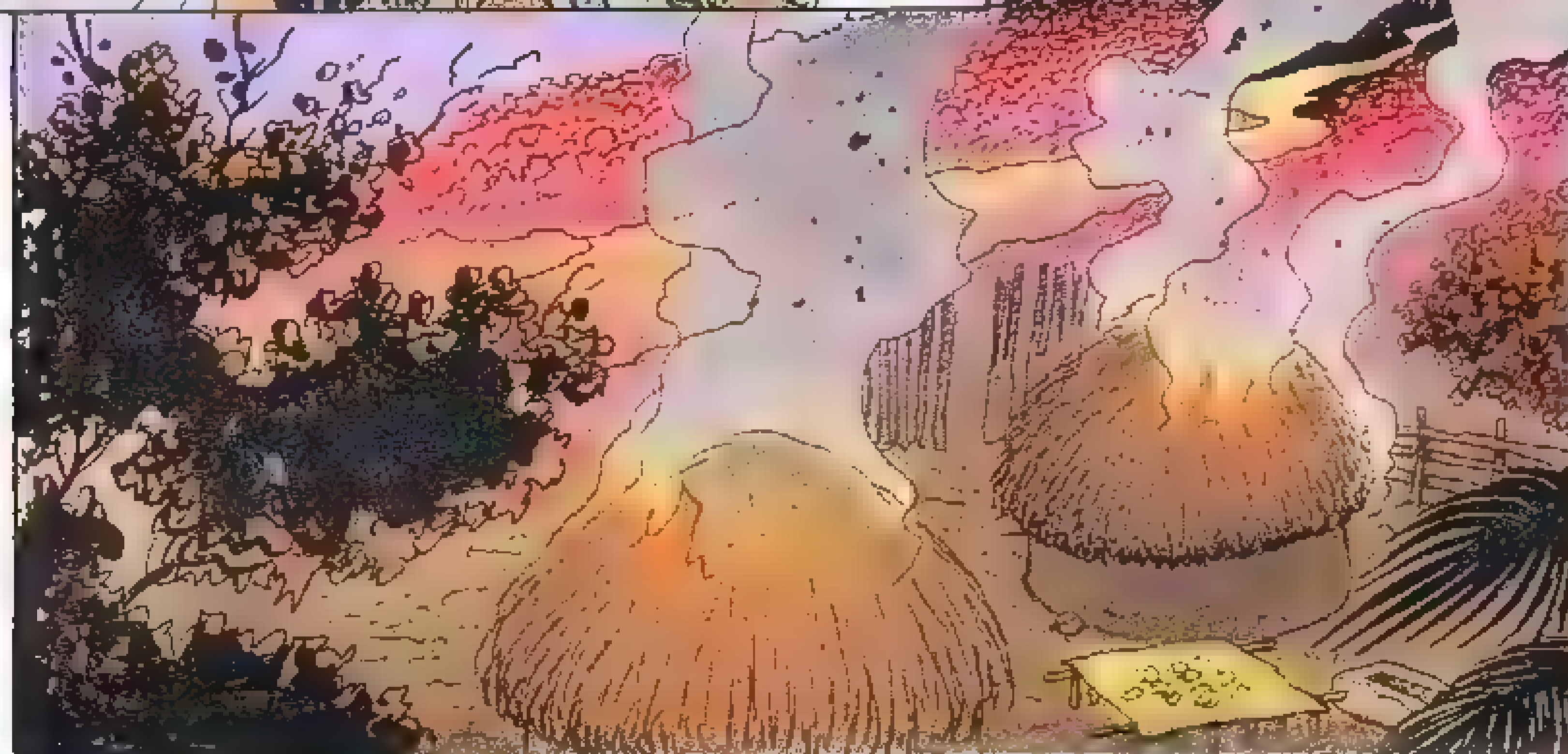
Ze zijn pas verschenen!
Ze wachten op jullie!

ARIA

SAMENVATTING: Nu zit Aria opgezadeld met een «echtgenoot»! Gelukkig praat hij hun taal en vertelt haar dat hij kreupel is door de vroeger toegediende stokslagen toen hij slaaf was! De jonge vrouw begrijpt niet waarom de Indianen zich niet verweren! En wat betekent het woord: Ianesch-Handra?

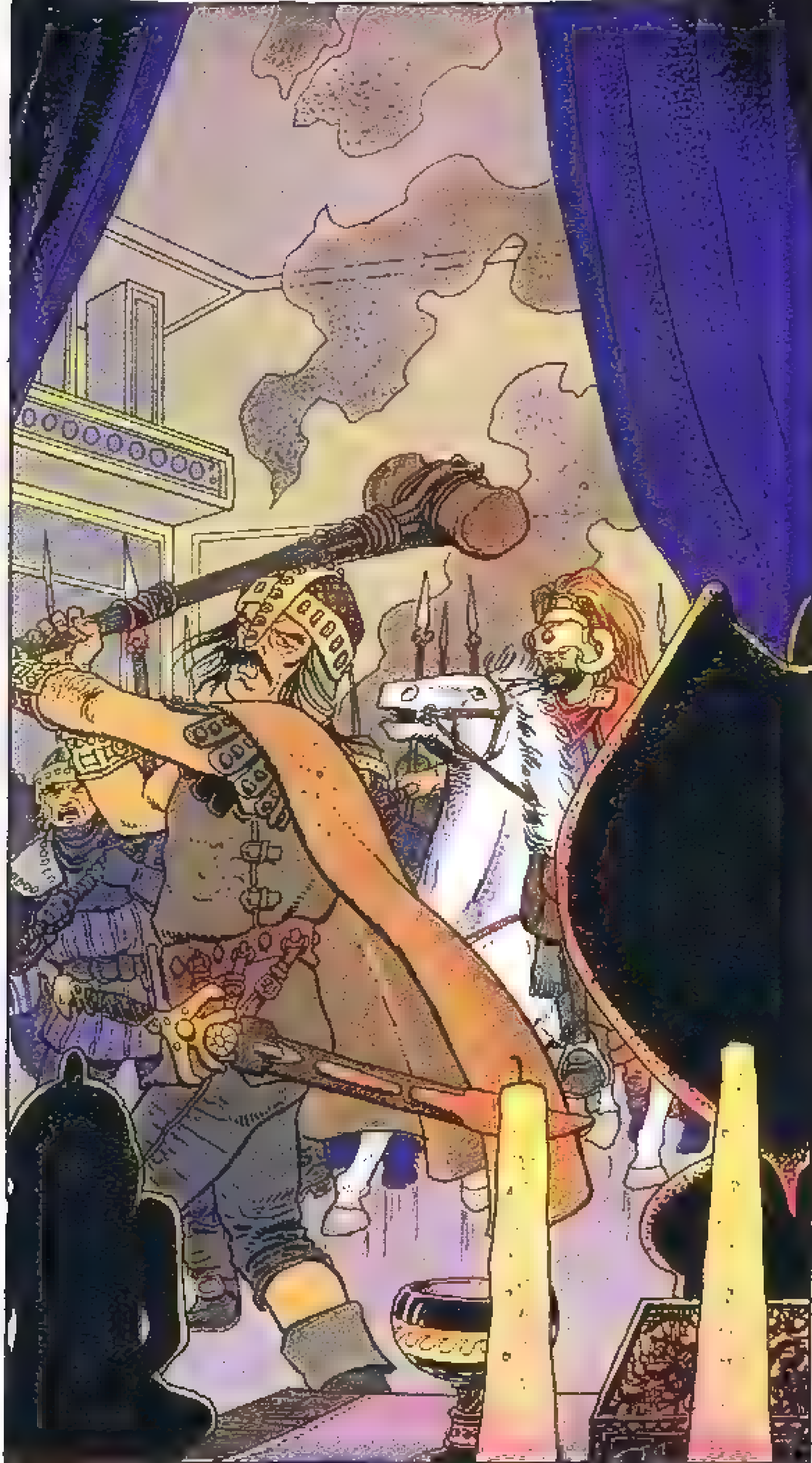

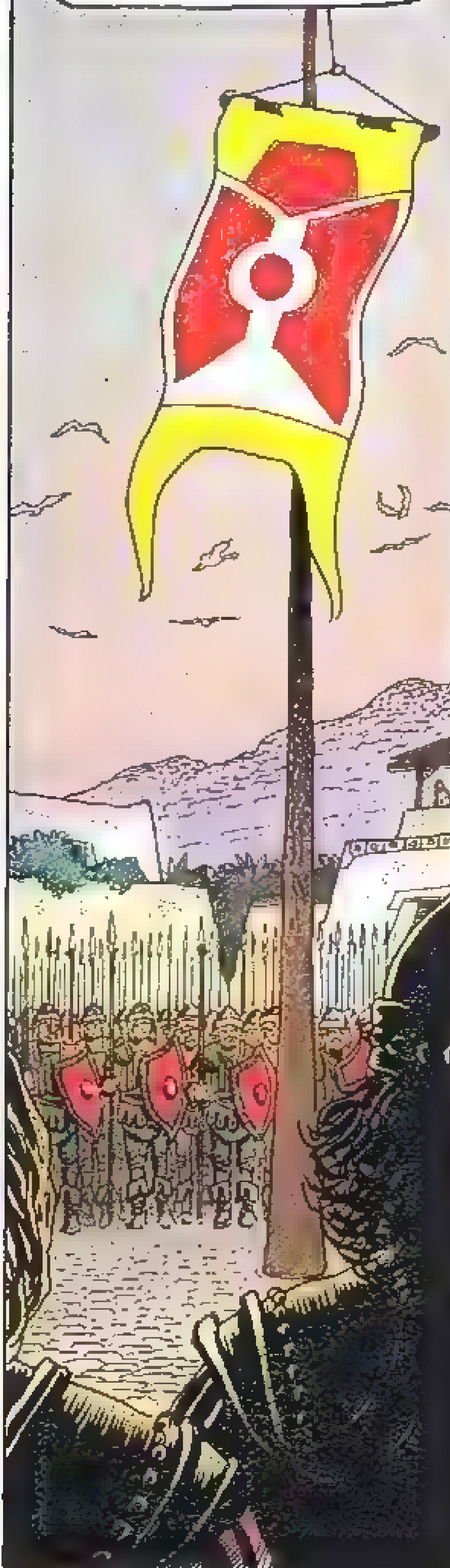

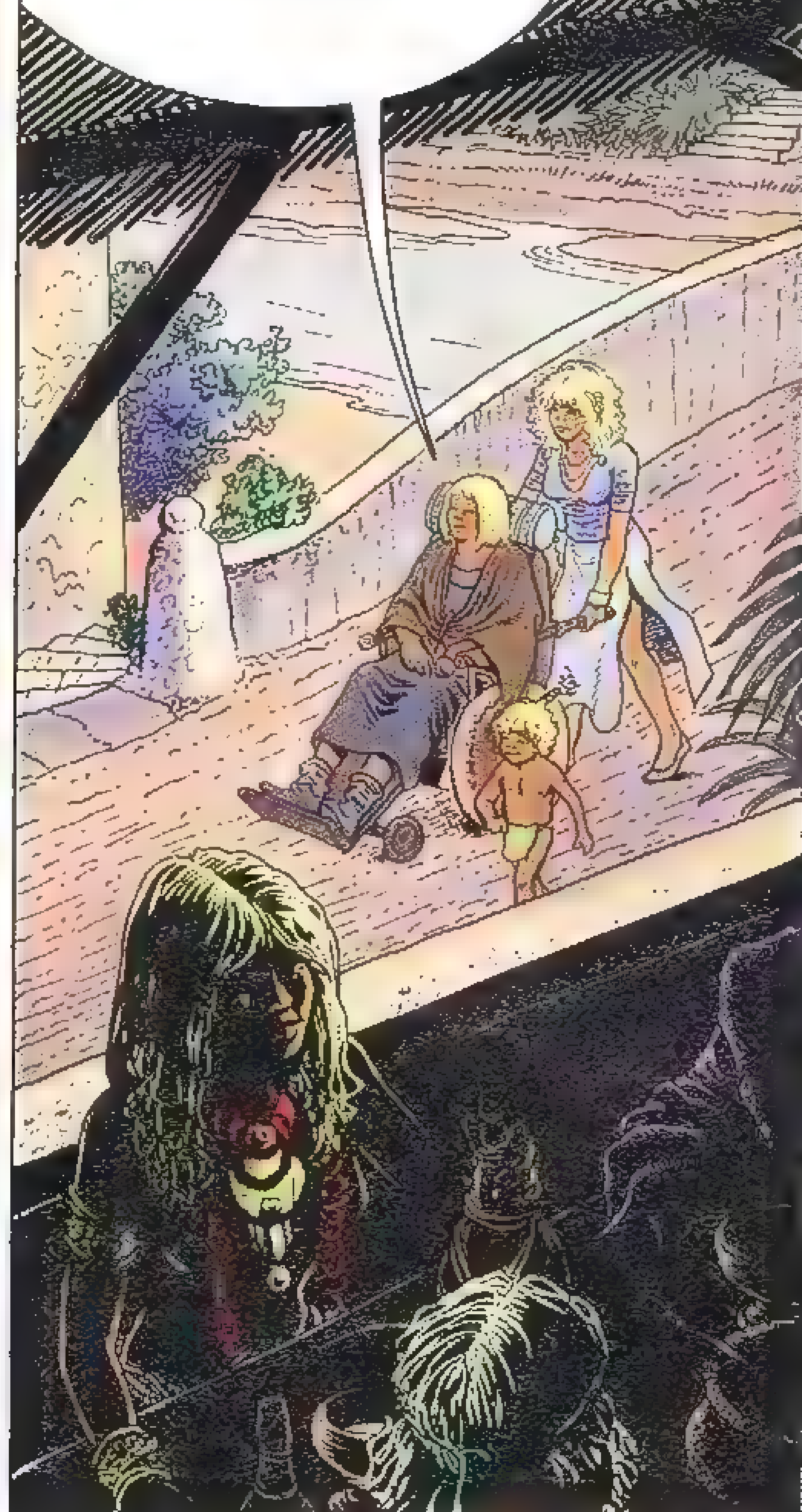

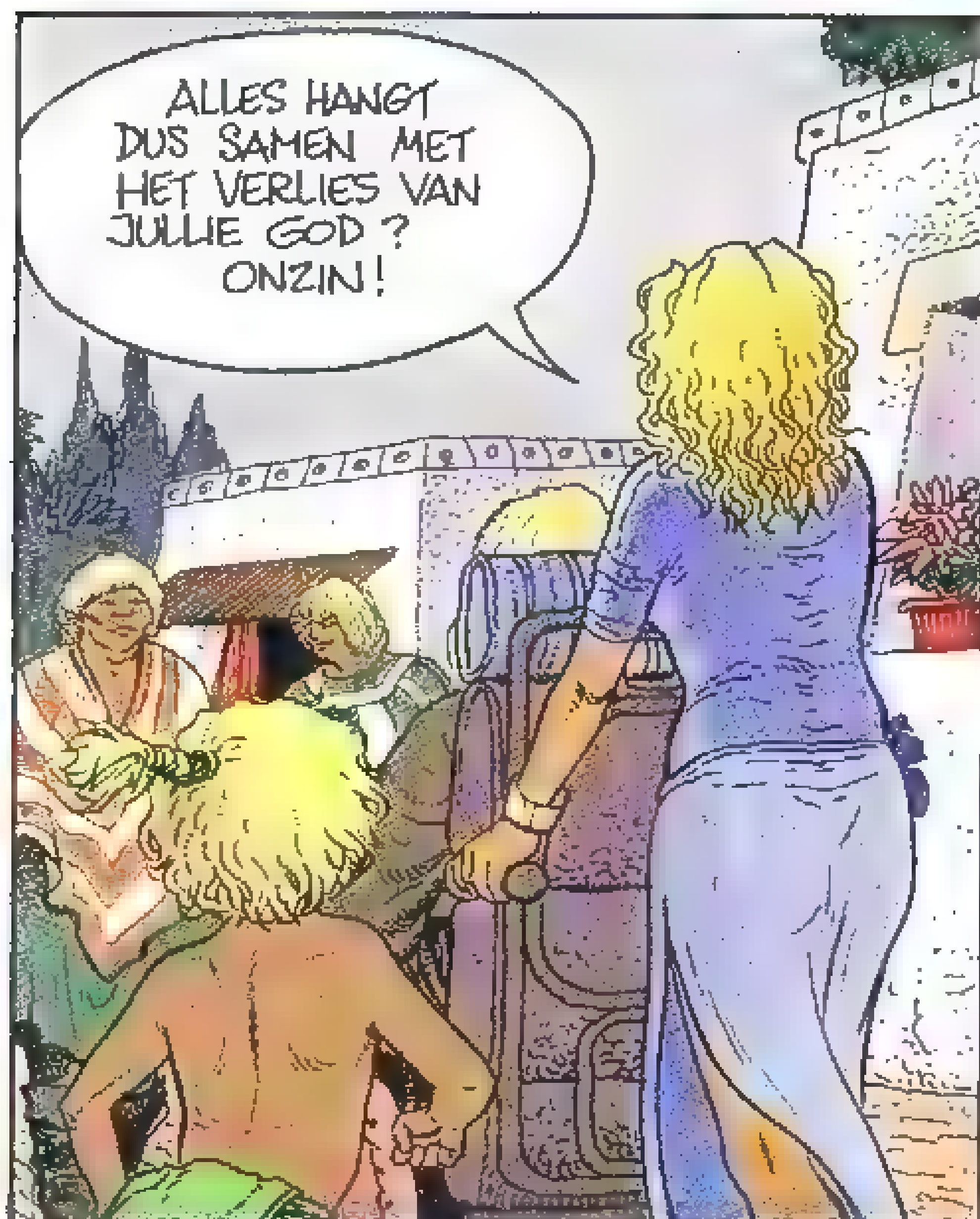

HET BEELD BEVOND ZICH TEMIDDEN VAN ANDERE HEILIGE VOORWERPEN IN EEN TEMPEL IN BARKAO... DE VIJAND HEEFT ALLES GEPLUNDERD EN DAT GEDAAN WAT ZELFS DE DUIVEL NIET IN Z'N HOOFD ZOU HALEN: IANESCH-HANDRA VERBRIJZELD...

...EN VERVOLGENS DE STUKKEN TENTOONGESTELD OP EEN PUNT WAAR SOLDATEN ZE DAGELIJKS VERTRAPPEN OM HUN VLAG TE GROETEN...

VANAF DIE DAG IS ONS GELOOF VERDWENEN, NIETS LUKT MEER, DE STAMMEN RUZIËN, ONZE ZAKEN VERLOPEN, ONBEKENDE ZIEKTES VERSPREIDEN ZICH. HET KLIMAAT VERSLECHTERT EN DE OOGST MISLUKT. WE ZIJN TEN EINDE RAAD.

ALLES HANGT DUS SAMEN MET HET VERLIES VAN JULLIE GOD? ONZIN!

ALS IANESCH-HANDRA HERBOREN WERD, ZOU ALLES WEER ALS VOORHEEN WORDEN EN ZOUDEN WE DIE VERVLOEKTE SOLDATEN VAN JULLIE ERUIT SCHOPPEN! MAAR WIJ GELOVEN NIET MEER IN WONDEREN, ARIA! ZO HEET JE TOCH ECHT?!

JA! IK DENK DAT IK EEN OPLOSSING HEB, DIE HEEL EENVOUDIG TE VERWEZENLIJKEN IS!... DUS DE MOEITE VAN HET PROBEREN WAARD! IK KRIJG DE VRIJE HAND, ACCOORD?!
WAAROM?

(1) ZIE ENGELENOOG - LOMBARD UITGAVEN -

PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN! DE ONTEMBAREN

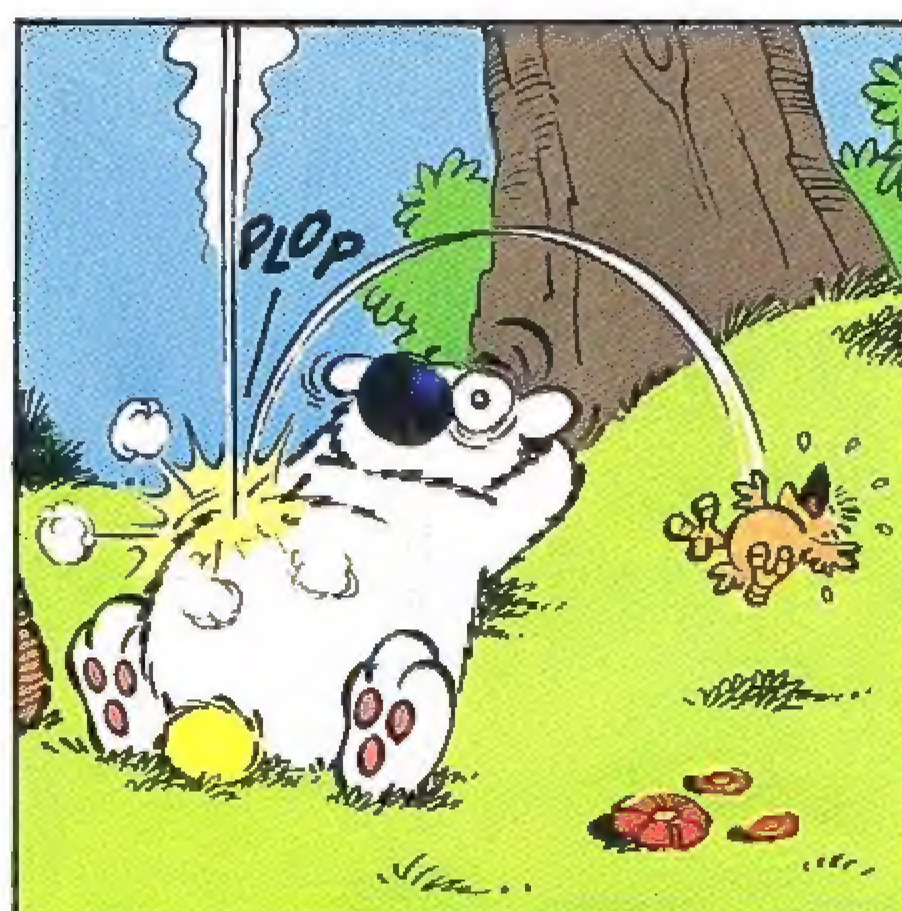
wordt vervolgd

Dupa

DOMMEL

Z

PLOP

IK BEN UIT HET NEST GE-
VALLEN EN IK HEB
HONGER!!
?

SALAMI! HARTSTIKKE LEKKER! ...

EEN BANAAN! ...
MJAM.
SKRUNCH
MJAM

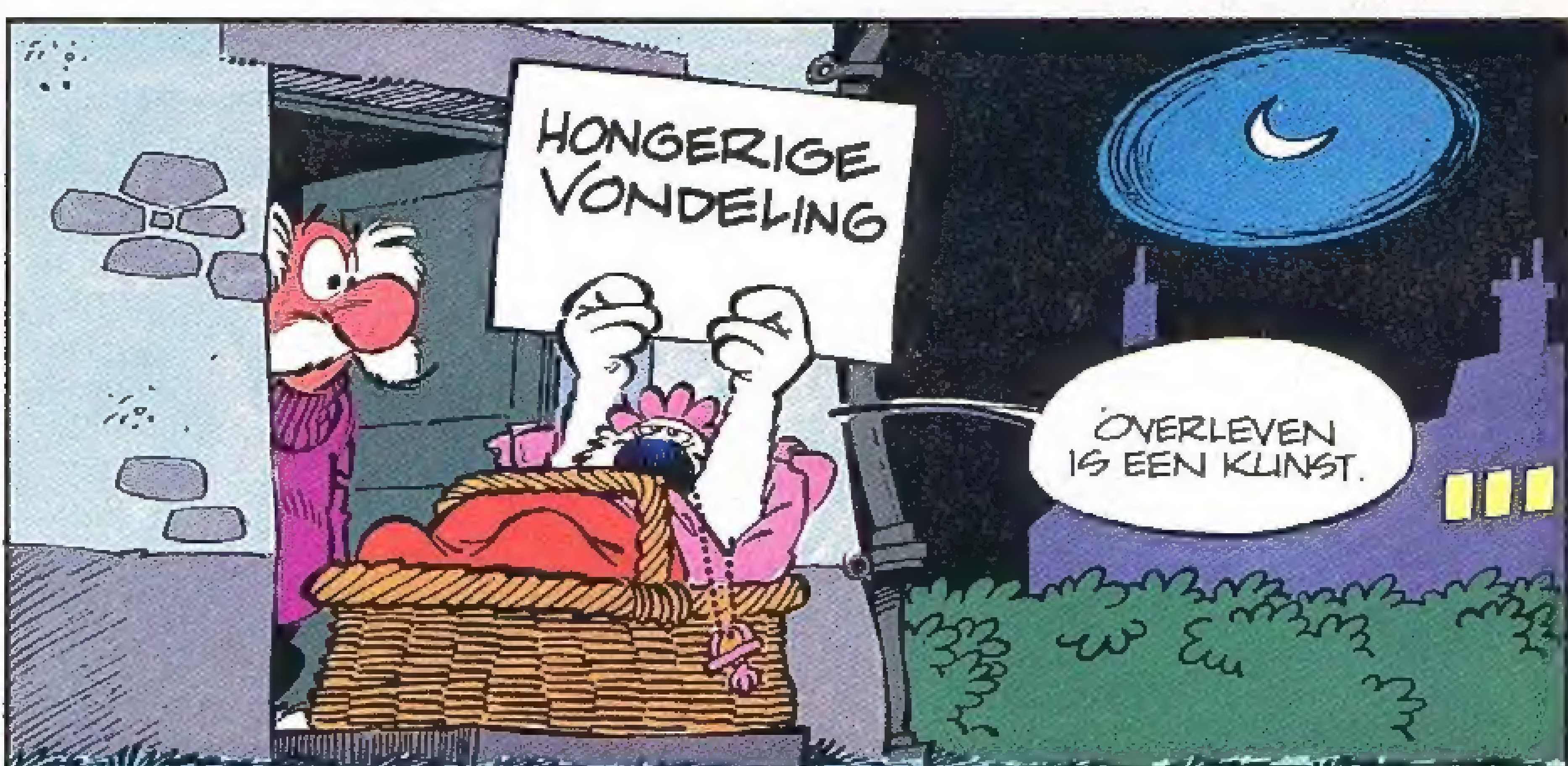

EEN RUMTAART!

OEF. DA'S BETER.
BURP.

WAT VREEMD! VOOR HET EERST DAT DOMMEL ZO LAAT THUISKOMT!
VAST EEN BOT GEVON-DEN!...
TIK. TAK.

DRING
AH! ...
TIC. TAC.

HONGERIGE VONDELING
OVERLEVEN IS EEN KUNST.